

ГАЛАКТИКА
ГАЛАКТИКА
БИМ
АЗИМОВ
АЗИМОВ
АЗИМОВ

АЙЗЪК АЗИМОВ

КОСМИЧЕСКИ ТЕЧЕНИЯ

Ф А Н Т А С Т И К А

Айзък Азимов

Космически течения

Пролог

Преди година време

Мъжът от Земята намери решение. Бавно и мъчително, но стигна до него.

Вече седмици наред не бе усещал успокоителното присъствие на своя кораб и прохладната прегръдка на тъмния космос. Имал бе намерение да изпрати бърз доклад до местната служба на Междувездното бюро за космически анализ и отново да тръгне на път. А ето че продължаваха да го държат тук.

Чувстваше се като в затвор.

Пресуши чашата чай, погледна човека от другата страна на масата и заяви:

– Няма да остана повече тук!

Другият мъж намери решение. Бавно и мъчително, но стигна до него. Нужно му беше време, много повече време. Отговор на първите писма не получи. Нищо чудно да бяха попаднали на друга планета.

Не беше очаквал нещо повече или по-точно, тъкмо това бе очаквал. Но само в първия момент.

Ясно бе, че без никакви угризения можеше да задържи Човека от Земята и да не му позволи да се измъкне оттук. Той поглади с пръсти тънкия черен цилиндър в джоба си.

– Не си давате сметка за деликатността на въпроса...

– Каква деликатност може да има в разрушаването на една планета – искрено се изненада Човекът от Земята. – Настоявам да съобщите подробностите на всички жители на Сарк! На абсолютно всички!

– Това е немислимо. Ще настъпи масова паника...

– В началото обещахте да го сторите.

– Да, но размислих и реших, че ще бъде неразумно.

Човекът от Земята реши да постави и следващия си въпрос:

– Не са пристигнали и представителите на МБКА.

– Зная. Заети са с организацията на съответните мерки. Още ден-два.

– Ден-два ли? Не станаха ли много тези „ден-два“!? Толкова ли не могат да ми отделят малко време? Не са видели дори изчисленията ми.

– Предложих ви аз да им ги предам – не се съгласихте.

– И продължавам да не съм съгласен. Могат да дойдат при мен или

аз да отида при тях. Не ми вярвате – добави той ядосано. – Не вярвате, че Флорина ще бъде разрушена!

– Напротив.

– Не, не вярвате. Това поне е ясно. Не съм сляп. Направо се подигравате с мен. А и не сте специалист по космически анализи. Струва ми се дори, че не сте човекът, за когото се представяте. Кой сте вие всъщност?

– Ето, че се ядосахте.

– Разбира се, че се ядосах. Толкова ли е чудно? Или си мислите: „Горкият, космосът съвсем му е размътил мозъка.“

– Глупости!

– Точно така е! Затова исках да се видя и с хората от МБКА. Те най-добре ще разберат дали съм луд, или не. Това поне е сигурно!

Мъжът отсреща си спомни решението си.

– Виждам, че наистина не сте добре. Ще ви помогна.

– И дума да не става! – изкрещя почти истерично Човекът от Земята. – Аз си отивам! Ако възнамерявате да ме спрете, ще трябва да ме убие, само че няма да посмеете, защото на съвестта ви ще тежи гибелта на милиони хора.

– И през ум не ми е минало да ви убивам – закрещя и другият, опитвайки се да надвика събеседника си. – Чуйте ме. Няма да ви убивам. Няма смисъл.

Човекът от Земята не се успокояваше.

– Ще ме завържете. Ще ме държите тук. Така ли? А какво ще отговорите на представителите на Бюрото, когато започнат да ме издирват? От мен се очаква периодично да изпращам доклади.

– Бюрото знае, че при мен сте в безопасност.

– Нима? Питам се дали изобщо им е известно, че съм пристигнал на вашата планета? Не вярвам да са получили дори съобщението ми.

На Човека от Земята започна да му прилошава. Усети, че крайниците му не го слушат.

Онзи отсреща се изправи. Разбираше, че е позакъснял с взимането на решението. Без да бърза, заобиколи масата и приближи до Човека от Земята.

– За ваше добро е – промълви той успокоително и извади тънкия черен цилиндър от джоба си.

– Та това е психосонда – дрезгаво се обади Човекът от Земята. Езикът му с мъка се обръщаше. Опита се да стане, но и ръцете, и краката му видимо трепереха. – Упоен съм – едва-едва изрече той през

конвулсивно стиснатите си зъби.

– Така е! – съгласи се другият. – Няма да ви причиня никаква болка. Докато сте така развълнуван, не сте в състояние да оцените деликатността на положението. Само ще премахна възбудата. Нищо повече.

Човекът от Земята не можеше вече да говори. Седеше на стола, без да помръдне. Мислите му едва изплуваха. „Всемогъщи Космос. Упоен съм.“ Искаше му се да извика, да се разкрещи и да побегне, но не можеше.

Другият вече стоеше до него и го наблюдаваше. Човекът от Земята вдигна очи. Те поне още не бяха загубили подвижността си.

Психосондата беше компактен уред. Нужно бе само да се закрепят проводниците към определени места на черепа. Обзет от паника, Човекът от Земята наблюдаваше движенията на своя събеседник до момента, в който и мускулите на очите отказаха да му служат. Не усети лекото убождане на тънките оловни крайници, които минаха през кожата и стигнаха до повърхността на черепната му кост.

Той крещеше и крещеше сред тишината, завладяла съзнанието му. Викаше с все сила: „Та вие не разбирате! Цялата планета е населена! Кой ви дава право да рискувате живота на милиони хора?“

Словата на другия ставаха все по-неясни и постепенно се отдалечаваха сякаш към дъното на дълъг, виещ се към далечината тунел: „Само след час ще се почувствате съвсем добре, ще видите. А после и двамата здравата ще се посмеем на всичко това.“

Мъжът от Земята усети слабото вибриране в черепа си, което скоро след това изчезна.

Мракът се сгъсти и сякаш се стовари отгоре му. Част от този мрак се възцари завинаги в него. Другата част започна да се разсейва едва след година.

1

Безпризорният

Рик изпусна прибора си за хранене и внезапно скочи от стола. Трепереше толкова силно, че се наложи да се подпре на голата, млечнобяла стена.

– Спомних си! – извика той.

Всички погледи се насочиха към него. Монотонният шум в залата, неизменно съпътстващ храненето на много хора, стихна за миг. Десетки очи от еднакво избръснати и еднакво чисти лица, огрени от бледата светлина, които почти не се отличаваха едно от друго, се впиха в неговите очи. Освен неволното внимание, предизвикано от неочаквания вик, човек трудно можеше да открие някакъв особен интерес в който и да било от тези погледи.

– Спомних си какво работех! – възкликна отново Рик. – Имах работа!

– Я млъквай! – провикна се някой. – Сядай долу!

Очевидно загубили интерес, присъстващите вече бяха извърнали лицата си и скоро залата отново се изпълни с обичайния за този час шум.

„Лудият Рик“ – проехтя нечия забележка. Един мъж завъртя опрян в слепоочието си показалец.

Нищо от това не стигна до съзнанието на Рик.

Той полека се отпусна на стола си. Отново взе прибора – странна лъжица със зъбци на върха и изострени ръбове, с която човек можете да загребва, набожда и реже храната. На работник като него не се полагаше нищо повече. Машинално я обърна и разсеяно спря поглед върху цифрите на своя номер, гравирани върху дръжката. Беше му познат до болка. И останалите имаха регистрационен номер като него, но те си имаха и имена. А той – само прякор. Рик на жаргона на съгражданите му означаваше „слабоумен“. Викаха му понякога и „лудият Рик“.

Вероятно щеше да си спомни и още нещо. За първи път, откакто бе дошъл във фабриката, успяваше да си спомни нещо от предишния си живот. Само трябваше още веднъж да се опита! Да напрегне целия си мозък!

Напълно бе загуби интерес към храната, не усещаше вече никакъв глад. Хвърли рязко лъжицата си в чинията с желирано месо и

зеленчуци, бутна я встрани и подпрял лакти на масата, скри лице в дланите си. Пръстите му се вкопчиха в косите и той старателно започна да рови в дълбините на съзнанието си, там, откъдето преди малко бе измъкнал един факт – неясен и трудноразгадаем.

Сетне избухна в ридания. В същия миг оглушителен звън обяви края на смяната за хранене.

Същата вечер на излизане от фабриката го догони Валона Марч. В началото дори не я забеляза. Долови само, че някой върви в крак с него. Спря и се загледа в нея. Светлокестенявата ѝ коса бе оплетена на две дебели плитки, хванати с малки магнитни щипки, покрити със зелени камъчета. Бяха доста евтини и поовехтели. Облечена беше в съвсем обикновена свободна памучна рокля – напълно достатъчна за този мек климат, също както и Рик нямаше нужда от друго освен от широката риза без ръкави и памучните панталони.

– Казаха ми, че нещо се случило по време на обяда.

Валона говореше със силен селски акцент, нещо, което човек можеше да предположи още щом я видеше. Речта на Рик бе наситена с отворени гласни и звучеше малко носово. Много му се подиграваха за това и дори го имитираха, но според Балона правеха го от невежество.

– Нищо не е станало, Лона – промърмори Рик.

– Заявил си, че си си спомнил нещо – настояваше жената. – Вярно ли е, Рик?

И тя го наричаше Рик. Той просто нямаше друго име. А не можеше да се сети за истинското си име, колкото и да се мъчеше. Валона също се бе опитала да му помогне. Успяла бе да намери отнякъде страници от телефонен указател. Прочела му бе всички лични имена, но нито едно не му бе прозвучало по-познато от останалите.

– Трябва да напусна фабриката – рече той, поглеждайки я право в очите.

Валона смръщи вежди. Кръглото ѝ широко лице с доста високи скули бе разтревожено:

– Мисля, че не е възможно. Не е редно.

– Искам да разбера повече неща за себе си.

– Струва ми се, че не бива да го правиш – облиза устни Валона.

Рик се извърна. Той знаеше колко много държи тя да бъде искрена. Успяла бе да му намери работата във фабриката. Той нямаше никакъв опит с машините. Може и да го е имал, но нищо не си спомняше. Лона

обаче бе настояла, че той е твърде дребен за физическа работа и най-накрая се съгласиха да му дадат безплатно някаква техническа подготовка. А преди това, през всичките онези кошмарни дни, когато той едва произнасяше звуците и дори не знаеше какво да прави с храната, тя се бе грижила за него, хранила го бе. Живота си дължеше на нея.

– Трябва да разбера – упорстваше той.

– Отново ли имаш главоболие, Рик?

– Не. Но наистина си спомних него. Спомних си какво съм работил преди... *Преди!*

Не беше сигурен дали иска да й каже. Извърна глава. Имаше още два часа до момента, в който топлите галещи лъчи на слънцето щяха да се скрият зад хоризонта. Еднообразните редици от работнически жилища около фабриките бяха твърде скучна гледка, но Рик добре знаеше, че превалява ли възвишението, пред очите му ще се разкрие гледката на полята, с цялата красота на златистите и пурпурночервени багри.

Обичаше тази гледка. Още когато я зърна за първи път, усети колко успокоително му действа. Преди да узнае, че тези цветове се наричат пурпурен и златист, преди да осъзнае какво е това цвят, когато изразяваше удоволствието си само с неясно мучене, там, в полята, главоболието му минаваше много по-бързо. По онова време Валона наемаше диаманетичен скутер и го водеше във от селището всеки почивен ден. Плъзгайки се плавно върху меката възглавница на антигравитационното поле, те се носеха около педя над шосето на много мили далеч от населените места, където единствено вятърът, наситен с уханието на киртов цвят, галеше лицата им.

Сядаха край пътя, сред аромата на красивите цветя, където си разделяха един сандвич и оставаха там, докато меките лъчи на слънцето не се скриеха и не станеше време да се връщат.

– Хайде да отидем в полето, Лона – помоли Рик, развълнуван от спомена.

– Късно е вече.

– Моля те. Само за малко да се измъкнем от града.

Жената посегна към поизтънялата си кесия за пари, която криеше под колана от мека синя кожа, единственото украшение, което си позволяваше.

– Искам да се поразходим – настоя Рик и я улови за ръката.

След около половин час спокоен ход те слязоха от шосето и поеха по виещи се, покрити с пясък чисти пътища. Помежду им тегнеше мълчание и Валона усети как постепенно я обзема познатият страх. Тя не

можеше да намери думи, с които да опише онова, което изпитва към човека до нея, а и никога не ги бе търсила.

Ами ако я напуснеше? Той беше дребен, малко по-висок от нея и сигурно по-слаб. В много отношения все още беше напълно безпомощен. Едно бе сигурно, преди да обърнат наопаки съзнанието му, той е бил образован човек. Много високопоставен и образован.

Валона никога не бе учила, освен да чете и да пише. Посещавала бе фабричното училище само толкова, колкото да знае как да се оправя с машините, ала бе успяла да разбере, че има хора, чиито възможности съвсем не са така ограничени. На първо място такъв беше Пълномощникът, разбира се, чиито огромни познания бяха от голяма полза за всички. От време на време в Града пристигаха Скуайъри. Никога не ги беше виждала отблизо. Само веднъж на някакъв празник бе отишла в Града и бе зърнала отдалеч няколко великолепно облечени мъже. От време на време на работниците се разрешаваше да послушат какво си говорят образованите хора. Речта им беше по-различна – течеше плавно, употребяваха по-дълги думи и тонът им бе по-мек. Колкото повече се възвръщаше паметта на Рик, толкова повече говорът му заприличваше на техния.

След продължително хленчене от силното главоболие, при звука на първите, произнесени от него слова, тя се бе изплашила. Сторили й се бяха твърде необичайни. Опита се да го поправи, но видя, че е безнадеждно.

Още тогава й мина мисълта, че той може да си спомни твърде много неща и да я напусне. А тя бе само Валона Марч. Често я наричаха Голямата Лона. Не се бе омъжила. Очевидно нямаше и да го направи. Доста едра, с големи крака, с почервенели от работа ръце, тя съвсем не беше привлекателна. Наблюдаваше изпод вежди младежите мълчаливо, дори враждебно, докато те я подминаваха на вечеринките в почивните дни. Твърде едра беше, за да се киска и да любезничи с тях.

Очевидно никога нямаше да има бебе, което да люлее и да прегръща. Другите момичета едно след друго раждаха, а за нея оставаше само да се свира в тълпата любопитни, които обикновено се събираха около зачервеното, гологлаво същество, с безпомощно свити юмручета и здраво стиснати устни...

– Вече е твой ред, Лона.

– Кога ще имаш бебе и ти, Лона? – обръщаха се към нея в такива случаи.

Тя само се извъръщаше и си отиваше.

Когато Рик се появи, той беше безпомощен като бебе. Трябваше някой да го нахрани, да се погрижи за него, да го изведе на слънце, а замъчи ли го главоболие – да му помогне да заспи.

Децата често тичаха след нея и подвикваха: „Лона си има гадже! Лона си има едно лудо гадже! Приятелят на Лона е куку!“

По-късно Рик започна да излиза сам на улицата и тя толкова се гордееше, сякаш той не беше на повече от трийсет години, в което никой не се съмняваше, а едва на годинка. Децата го наобикаляха, крещяха и му се подиграваха, само и само да видят как този възрастен човек крие лицето си с ръце и се свива от страх, хленчейки безпомощно. Колко пъти бе изтичвала от дома си и ги беше пропъждала с викове и заплахи, че и с едрите си юмруци.

Дори възрастните се бояха от тези нейни юмруци. Стоварила ги бе и върху главата на своя шеф в деня, в който за първи път заведе Рик на работа във фабриката, само заради някакво неприлично подмятане, което бе дочула. Ръководството на фабриката я глоби със седмичната ѝ заплата за своеволието ѝ и се говореше, че ще я изпратят в Града, за да я предадат в съда на Скуайърите. Размина ѝ се благодарение на намесата на Пълномощника, който бе свидетелствал, че е била предизвикана.

Много ѝ се искаше да спре по някакъв начин възвръщането на паметта на Рик. Знаеше, че нищо не може да му предложи, че е много егостично от нейна страна да иска той да остане с помътено съзнание и безпомощен завинаги. И всичко това само защото никой досега не бе зависил така изцяло от нея и защото страшно се боеше да се върне в самотата.

– Уверен ли си, че си спомняш, Рик?

– Да.

Спряха сред полето. Лъчите на залезващото слънце добавяха топлине си багри към аления цвят, който ги заобикаляше. Лекият, пропит с аромата на цветя, вечерен вятър всеки момент щеше да задуха. Водата в напоителните канали също бе започнала да алене.

– Мога да имам доверие на спомените си, Лона, стига да се върнат в главата ми. Много добре знаеш, че ти не си ме учила да говоря. Сам си спомних думите. Нали? Нали така беше?

– Да – неохотно се съгласи тя.

– Спомням си например как ме водеше в полето, преди да се науча да говоря. Добре помня всичко, което ми се е случило в последно време. Вчера например се сетих как веднъж ми улови една киртова муха. Държеше я в шепите си и каза да надникна между пръстите ти, за да видя

как свети с оранжеви и червени цветове в тъмнината. Засмях се, мушнах ръка, за да уловя мухата, но тя излетя и аз се разплаках. Тогава още нищо не разбирах, не знаех дори, че това е муха. Никога не сме говорили за това, нали Лона?

Тя поклати глава.

– Но това се случи, нали? Добре помня.

– Така си беше, Рик.

– А сега започвам да си припомням някои неща за себе си. Не може да е нямало „преди“, Лона.

Младата жена добре разбираше това. Усети как някаква тежест легна върху сърцето ѝ. Това „преди“ е било съвършено различно от живота, който имаха сега. И е било в друг свят. Защото единствената дума, която той не можеше да си спомни, беше кирт. Трябваше да го научи на тази дума, означаваща най-важното нещо в света на Флорина.

– Какво си спомняш? – попита тя.

Изведнъж Рик сякаш се затвори в себе си.

– Нищо смислено, Лона. Само това, че съм имал работа. Спомних си дори и каква беше тя, поне приблизително.

– И каква беше?

– Анализирах Нищото.

Лона рязко се извърна към него и изпитателно впи очи в неговите. Постави ръка върху челото му, но той се дръпна раздражено.

– Да не би да имаш пак главоболие? От седмици не се е случвало.

– Добре съм, не ми досаждай.

Жената наведе очи.

– Не исках да кажа, че ми досаждаш, Лона – побърза да заглади той нещата, – просто се чувствам добре и не бих искал да се тревожиш.

– Какво значи да „анализираш“? – попита тя с разведрено лице.

Той говореше неща, които тя не разбираше. Колко ли образован е бил преди!

– Ами... това значи да „отделиш“. Както например отделяме сканиращ лъч, който излиза извън рамката.

– Но, Рик, каква е тази работа, при която не анализираш нищо? Това не е работа.

– Не съм казал, че не анализирам нищо. Казах, че анализирам Нищото. С голямо „Н“.

– Не е ли същото? – Ето, започна се, помисли си тя. Вече му се струва глупава. Много скоро ще я напусне.

– Разбира се, че не е – въздъхна Рик. – Боя се, че не мога добре да

ти обясня. Нищо друго не си спомням. Но трябва да е била важна работа. Така ми се струва, не е възможно да съм бил престъпник.

Валона замига от изненада. Не биваше да му го казва. Опитала се бе само да го предпази, да го предупреди. А сега виждаше, че доста усилия ще трябва да положи, за да го задържи при себе си. Това бе станало, когато той проговори за първи път. Беше толкова неочаквано, че тя се изплаши. Не посмя да разкаже дори на Пълномощника. Още в първия свободен ден изтегли пет кредита от спестяванията си. В живота ѝ надали щеше да се появи мъж, който да се поинтересува от зестрата ѝ, така че нямаше никакво значение, и заведе Рик на лекар в Града. Записала бе адреса и името му на листче, но въпреки това прекара два тревожни часа, докато открие сградата между огромните стълбове, които поддържаха Горния град.

Настояла бе да присъства и бе видяла всички неща, които лекарят за неин ужас направи със своите инструменти. Когато постави главата на Рик между два метални предмета и тя засвети като киртова муха нощем, тя скочи и се опита да го спре. Лекарят повика двама души, които въпреки яростната ѝ съпротива я извлякоха навън.

След около половин час, висок и намръщен, лекарят излезе навън при нея. Лона се чувстваше твърде неудобно в негово присъствие, защото той беше Скуайър, макар кабинетът му да се намираше в Долния град. Но очите му бяха меки, дори добри. Бършеше ръцете си в малък пешкир, който след това пусна в специална кофа, която ѝ се видя доста чиста.

– Къде срещнахте този човек? – попита я лекарят. Разказа доста пестеливо историята, пропускатки да спомене за Пълномощника и за патрулите.

– Значи нищо не знаете за него?

– Нищо за предишния му живот – поклатила бе Лона глава.

– Обработван е с психосонда. Известно ли ви е какво значи това?

Тя поклати глава в знак, че не знае, но след малко се сети нещо и попита:

– Това не е ли нещо, което правят на лудите, докторе?

– Също и на престъпниците. Прави се, за да променят съзнанието им. За тяхно добро е. Отстранява се онази част от съзнанието им, която ги гласка към кражби и убийства. Разбирате ли?

Естествено, че разбираше. Валона стана огненочервена:

– Рик никога не е откраднал нищо, а и не вярвам да е причинил някому зло.

– Рик ли го наричате? – Лекарят като че се забавляваше. – А откъде знаете какво е правил, преди да се срещнете с него? Съдейки по състоянието на мозъка му сега, много трудно може да се определи. Сондирането е извършено цялостно и грубо. Не мога да кажа каква част от съзнанието му е завинаги поразена и каква временно е загубил в резултат на шока. Смятам, че все нещо с течение на времето ще се възстанови, като говора например, но не напълно. Трябва да го държим под наблюдение.

– Не, не. Той ще остане с мен. Добре ще се грижа за него, докторе.

Лекарят смръщи замислено вежди.

– За теб мисля, момичето ми. – Гласът му бе станал доста по-мек. – Нищо чудно от съзнанието му да не е изтрито цялото зло. Възможно е да те нападне някой ден.

В този момент медицинската сестра изведе Рик от кабинета. Говореше му нещо тихо, за да го успокои, сякаш бе малко момче. Рик вдигна ръка към главата си и объркано се заоглежда, докато очите му най-сетне се спряха върху лицето на Балона. Той протегна ръце и отчаяно промълви:

– Лона...

Тя се спусна към него, сложи главата му на рамото си и здраво го притисна до себе си.

– Никога няма да ми причини каквото и да е зло – обърна тя лице към лекаря.

– Естествено, ще трябва да съобщя за този случай. Като си представя в какво състояние се е намирал, просто недоумявам как се е измъкнал от властите.

– Това значи, че ще го приберат, нали?

– Боя се, че да.

– Докторе, моля ви недейте! – Тя извади смачканата си кърпичка. Вътре бе скрила петте лъскави метални пластини, които бе получила срещу своя кредит. – Вземете ги всичките, докторе. Много ще внимавам за него. Той няма да причини никому нищо лошо.

Лекарят погледна петте пластини в ръката си.

– Работничка си, нали?

Тя кимна утвърдително.

– Колко ти плащат на седмица?

– Две цяло и осем кредита.

Мъжът леко раздрънка монетите, после ги стисна в шепата си и ѝ ги върна:

– Взemi си ги, момиче. Прегледът е безплатен.

Валона ги прибра удивена, после настоя отново.

– Нали няма да кажете на никого, докторе?

– Не мога да ти обещаю нищо. Длъжен съм по закон.

Притискайки отчаяно Рик до себе си, тя се прибра в селото с натезало сърце.

Седмица по-късно в новините, които видя по хипервидеото, съобщиха, че някакъв лекар загинал в жирокатастрофа поради краткотрайно прекъсване в един от енергийните лъчи на местната транзитна система. Името на човека ѝ се стори познато и когато вечерта се прибра в стаята си, тя надникна в листчето, на което бе записала адреса на своя лекар. Името съвпаднаше.

Домъчня ѝ, защото той се бе оказал добър човек. Имаше адреса му отдавна от един познат работник. Беше ѝ казал, че макар и Скуайър, той обикновено се държал добре с работниците и тя го запази за някой спешен случай. Такъв случай се появи и лекарят се отнесе добре и с нея. Радостта ѝ все пак бе по-голяма от тъгата. Лекарят не бе имал време да съобщи за Рик. В селото никой не дойде да разпита за него.

Когато по-късно Рик започна да разбира повече неща, Валона му предаде думите на лекаря и му поръча да не напуска селото.

Младата жена усети, че Рик я разтърсва, и остави за момент размишленията си.

– Не ме ли чуваш? – питаше я настойчиво той. – Не е възможно да съм бил престъпник, щом съм бил на важна работа.

– Не може ли все пак да си прегрешил нещо? И големите хора вършат престъпления. Даже Скуайърите.

– Убеден съм, че не съм. Не разбираш ли, че на всяка цена трябва да открия нещо повече за себе си, и то най-вече заради другите. Нямам изход. Трябва да напусна фабриката и селото и да разбера още неща за себе си.

Валона усети как паниката започва да я души.

– Много е опасно, Рик. Дори някога да си анализирал Нищото, защото толкова ти трябва да научиш още неща?

– Заради другото, което си спомних.

– Какво е то?

– Не искам да ти кажа – прошепна той съвсем тихо.

– Добре е да го кажеш на някого. Ами ако го забравиш отново?

– Права си – стисна той ръката ѝ. – Но на никого няма да кажеш,

нали, Лона? Ти ще бъдеш нещо като резервната ми памет.

– Разбира се, Рик.

Рик се огледа. Светът наоколо бе толкова красив. Веднъж Валона му беше казала, че в Горния свят има голям светещ надпис: „Флорина – най-красивата планета в Галактиката“.

Тук, в полето, човек наистина бе готов да повярва, че е така.

– Хваща ме страх, като си помисля за последното, което си спомних, но спомня ли си нещо, винаги е вярно. Случи се днес следобед.

– Е и?

– Всичко на този свят ще загине – промълви той с ужас. – Всички на Флорина ще умрат.

2

Пълномощникът

Мирлин Теренс свалияше една видеокнига от рафта, когато в стаята прозвуча сигналът от предупредителното устройство на входната врата. Закръгленото му лице от замислено бързо стана приветливо, но не прекалено любезно. Прокара ръка по оредялата си червеникава коса и извика:

– Един момент.

Върна филма на рафта и натисна копчето, задвижващо механизма на фалшивата стена, която много скоро застана на мястото си и по нищо не можеше да се познае, че зад нея има шкаф. Простоватичките фабрични работници и селяни, които често го посещаваха, се гордееха, че един техен човек, техен, макар и само защото се е родил на Флорина, притежава филми. Факт, който хвърляше бледа светлина в тежкия мрак, обгръщаш съзнанието им. И все пак не биваше да държи филмите на открито.

Гледката им можеше да развали нещата. И без това вързани в езика, посетителите му съвсем щяха да онемееят. Можеха да се похвалят с книгите на своя Пълномощник, но ако ги видеха да ги държи на показ, в техните очи Теренс щеше да изглежда съвсем като Скуайър.

Не биваше да забравя и Скуайърите. Изключено бе да го посетят, но ако някой от тях решише да се отбие, наредените филми в библиотеката му също биха били твърде неуместна гледка. Той беше Пълномощник и се ползваше от някои привилегии, но бе напълно излишно да ги афишира демонстративно.

– Идвам! – извика той отново.

Тръгна към вратата, загръщайки догоре дрехата си. Дори тя бе в стила на Скуайърите. Понякога съвсем забравяше, че е роден на Флорина.

На прага чакаше Валона Марч. Тя наведе глава почитателно.

– Здравей, Валона – отвори той широко вратата. – Заповядай, влез. Полицейският час вече е започнал. Дано патрулите не са те забелязали.

– Дано.

– Доброто ти име не бива да пострада.

– Така е. Искрено съм ви благодарна за всичко, което направихте за мен преди време.

– Не съм сторил нищо особено. Ето, седни тук. Искаш ли да хапнеш или да пийнеш нето?

Младата жена приседна притеснено на ръба на стола с изправен като дъска гръб.

– Не, благодаря – рече тя. – Ядох вече.

Сред жителите на селото бе прието да предлагат на гостите нещо освежително, но се смяташе за признак на лошо възпитание да приемеш. Теренс знаеше това и не настоя.

– Е, какво има, Валона? Пак ли Рик?

Валона кимна, но като че не знаеше как да обясни.

– Да няма никакви проблеми във фабриката?

– Не.

– Да не би пак главоболията?

– Не.

Теренс реши да изчака, присви светлите си очи, които лека-полека придобиха доста остър блясък.

– Нали разбираш, че няма да мога да отгатна причината за твоята тревога. Хайде, кажи най-сетне какво има, за да мога да ти помогна. Предполагам за това си дошла.

– Да, така е. Но как да ви го кажа, Пълномощнико? Звучи толкова безумно.

На Теренс му се искаше да я потупа успокоително по рамото, но знаеше, че трябва да се въздържа от подобни жестове. Тя седеше пред него, заровила както винаги големите си длани в дупките на полата. Направи му впечатление, че грубите ѝ силни пръсти нервно се сплитат и разплитат.

– Каквото и да е, слушам те.

– Нали си спомняте, когато дойдох и ви разказах за лекаря от Града и какво ми каза той?

– Разбира се, че си спомням. И тогава ти поръчах никога да не започваш такива неща, без първо да ме попиташ.

Жената отвори широко очи. Никога няма да забрави колко много се бе разгневил той тогава.

– Зарекох се да не върша вече такива неща. Споменах го само защото исках да ви напомня, че обещахте да ми помогнете да си запазя Рик.

– Аз държа на думата си. Да не би патрулите да са питали за него?

– Не, не. А мислите ли, че може да се заинтересуват за него?

– Не вярвам – той започваше да губи търпение. – Хайде, Валона, за какво най-сетне става дума!

– Рик иска да ме напусне – промълви жената с помътнял от мъка поглед. – Моля ви да го спрете.

– А защо иска да те напусне?

– Твърди, че си спомня неща.

По лицето на Теренс неочаквано пробягна сянка на интерес. Той се наведе напред и едва не посегна да улови ръката ѝ:

– Спомня си неща ли? Какви неща?

В съзнанието на Теренс се заредиха картини от първия ден, в който Рик бе намерен. Случайно бе зърнал група хлапета, скупчени над един от напоителните канали в началото на селото. Щом го видяха, децата започнаха едно през друго да викат:

– Пълномощника, Пълномощника!

– Какво има, Раси? – Решил бе на всяка цена да научи имената на децата от селото. Това поотвори сърцата на майките към него и първите един-два месеца след пристигането му тук минаха много по-лесно.

Раси бе пребледнял като платно.

– Виж, виж тук, уважаеми Пълномощнико!

Момчето сочеше нещо беззникаво и скимтящо – това беше Рик. В желанието си да обяснят, останалите момчета се надвикваха едно през друго. От всичко, което сипеха, Теренс успя да разбере, че играели на нещо като гоненица и криеница. Децата се опитваха да опишат последователността на действията си, за да разбере той кога е била прекъсната играта им и точно кой от тях е щял да спечели. Всичко това, естествено, не го интересуваше.

Раси, дванадесетгодишен чернокош хлапак, чул тих хленч и се приближил предпазливо. Смятал, че ще види някакво животно, полски плъх например, което ще превърне играта в забавна гонитба. Бяха намерили Рик.

Момчетата бяха колкото погнусени, толкова и заинтригувани от необичайната гледка. Пред тях лежеше човешко същество, полуголо, олигавено, хленчещо и скимтящо, безсмислено размахващо ръце и крака. От обраслото с гъста четина лице беззникаво-сините очи се местеха неориентирано от човек на човек. Когато срещнаха погледа на Теренс, сякаш спряха за миг. Не мина много и съществото вдигна бавно ръка и пъхна палец в устата си.

– Вижте го тоя, смуче си пръста – засмя се едно от децата.

Внезапният и силен звук стресна проснатата на земята фигура.

Лицето на човека почервения, сгърчи се. Нещастникът изхленчи, но не изпусна пръста от устата си, който, за разлика от черната мръсна ръка, бе необичайно розов.

– Е добре – наруши най-накрая тишината Теренс, – вижте какво, приятели, нали знаете, че не бива да играете край киртовите ниви. Може да изпотъпчете стръковете, и ако селяните ви хванат, нищо добро не ви очаква. А ти, Раси, тичай при мистър Дженкът и му кажи да дойде.

Ул Дженкът бе за селото онова, което в града наричаха лекар. Прекарал бе известно време като помощник в кабинета на истински лекар в Града и затова беше освободен от работа във фабриките и на полето. Беше много полезен. Знаеше да мери температура, да дава някои хапчета, правеше инжекции и най-важното – умееше да прецени дали някое неразположение или болест е достатъчно сериозно, за да си заслужава лечение в болницата в Града. Без неговата полупрофесионална помощ нещастниците, повалени от менингит или остра апендицитна криза, биха свършвали бързо в жестоки мъки. Обикновено надзирателите мърмореха и обвиняваха Дженкът в какво ли не, но не и че прикрива симуланти.

Дженкът помогна на Теренс да вдигнат и сложат намерения в една разнебитена кола и колкото се може по-незабележимо го откараха в Града.

Двамата измиха спечената мръсотия по тялото на мъжа. Отчая ги само състоянието на косата. Дженкът обръсна цялото тяло и колкото се постираха познанията му, го прегледа.

– Няма следи от инфекции. Бил е хранен. Ребрата му не стърчат прекалено много. Имате ли някаква представа как е попаднал там, уважаеми Пълномошник?

Въпросът бе зададен с такъв тон, сякаш бе повече от ясно, че никой не би могъл да очаква от Теренс какъвто и да е смислен отговор. Теренс прие този факт с философско спокойствие. Остане ли едно село дълго време без Пълномошник, то свиква да се справя и без него, и когато човек, твърде млад при това, бъде назначен на такъв пост, е длъжен да знае, че го очаква период на недоверие и подозрителност, в което няма никакъв зъл умисъл.

– За съжаление нямам идея – рече той.

– Не може дори да ходи. Хич няма и да пристъпи. Някой трябва да го е оставил там. Като го гледам, същинско бебе си е. Толкова е загазил.

– Има ли болест, в резултат на която човек да стигне до това състояние?

– Аз поне не съм чувал за такава. Мозъчна болест може да докара

човека до този хал, но коя – не знам. Хора с такива болести обикновено изпращам в Града. Да сте го виждал този някъде?

Теренс се усмихна.

– Знаеш, че съм тук само от месец – рече той дружелюбно.

Дженкс въздъхна и бръкна в джоба си за носна кърпа.

– Така си е. Старият Пълномощник беше добър човек. Грижеше се за нас. Има вече шейсет години, откак живея тук, но тоз приятел никога не съм го виждал. Може да е от друг град.

Дженкс беше пълен човек. Изглежда, си беше такъв по природа. Като се прибави към тази му естествена предразположеност и заседналият живот, който бе принуден да води, нищо чудно, че му се налагаше да пухти при всяка втора дума и час по час да бърше лъсналото си от пот лице с голяма носна кърпа.

– Какво ще кажем на патрулите?

Патрулите наистина не закъсняха. Идването им беше неизбежно. Момчетата положително бяха казали на родителите си за своята находка; те от своя страна бяха разказали на този и онзи съсед. Животът в града бе достатъчно еднообразен и дори това събитие бе твърде необичайно за жителите, за да не го споделят един с друг, добавяйки и всевъзможни измислени подробности. В такъв случай патрулите нямаше начин да не узнаят.

Така наречените патрули се числяха към Патрулната служба на Флорина. Те не бяха родом от Флорина, а от друга страна не бяха и съграждани на Скуайърите от планетата Сарк. Бяха просто наемници, на които можеше да се разчита, че ще изпълняват заповеди, за които им се плаща, и никога няма да подведат началниците заради съчувствие към флорините, което да се дължи на кръвна или родствена връзка.

Дойдоха двама, а с тях и един от надзирателите във фабриката, изпълнен със съзнанието за своята, макар и мизерна, но все пак някаква власт.

Мъжете от патрула бяха отегчени и равнодушни. Грижата за един загубил разсъдъка си идиот може и да влизаше в техните задължения, но точно това едва ли бе най-приятното от тях.

– Колко време ви е нужно, за да го идентифицирате? – обърна се единият от тях към надзирателя. – Кой е този човек?

– Никога не съм го виждал – поклати енергично глава мъжът. – Не е тукашен.

– Намерихте ли някакви документи? – попитаха Дженкс.

– Не, сър. Около кръста му имаше само един парцал. Изгорих го, за

да не би да е заразен.

– Какво му е?

– Откачил е, доколкото разбирам.

В този момент Теренс дръпна настрана единия от патрулите. Мъжете бяха отегчени и склонни към отстъпки.

– Е добре – рече онзи, който задаваше въпроси, и прибра бележника си. – Нямаме работа тук. Не си заслужава дори да правим доклад. Гледайте да се отървете някак от него.

И си отидоха.

Надзирателят остана. Той беше луничав, червенокос, с големи щръкнали мустаци. В продължение на пет години бе работил като надзирател във фабриката и твърдо бе устоявал принципите си – изпълнението на задачата да предава навреме определената продукция лежеше изцяло на неговите плещи.

– Вижте какво – започна той ядосано. – Нещо трябва да се направи. Хората само за това говорят и никой не иска да работи.

– Да го изпратим в градската болница, друго не мога да измисля – рече Дженкъс, всейки си усърдно с носната кърпа.

– В Града ли? – възмути се надзирателят. – Че кой ще плаща? Не можем да отделим от нашите вноски, той не е тукашен.

– Аз не го познавам – призна си Дженкъс.

– Защо тогава да плащаме ние? Разберете откъде идва. Нека неговият град да си плати.

– А как си представяте, че ще можем да разберем?

Надзирателят се замисли. Започна да хапе разсеяно червеникавата растителност над горната си устна.

– В такъв случай ще се наложи да се отървем от него. Нали така ни посъветва и човекът от патрула?

– Как точно ще стане това? – намеси се и Теренс.

– Та той можеше и да е умрял. Просто ще го отървем от мъките му.

– Не може да убивате ей така.

– Ами кажете вие какво да правим.

– Защо някой от града не се погрижи за него?

– Че кой ще иска такава нещo? Вие бихте ли се заели?

Теренс се престори, че не е забелязал откритата му арогантност.

– Моите задължения са други.

– Тук всички си имат задължения. Не мога да допусна да ми вземат нито един от работниците, за да се занимава с този идиот.

Теренс въздъхна.

– Вижте – обърна се Теренс най-дружелюбно към надзирателя. – Ако в края на тримесечието не предадете определената продукция, мога да допусна, че ще е заради това, че сте освободили един работник да се грижи за този нещастник, и ще имам основания да поговоря във ваша полза със Скуайърите. В противен случай ще заявя, че не ми е ясно каква може да е причината, ако се случи да не изпълните поръчката.

Лицето на мустакатия мъж пламна. Какво си въобразяваше този Пълномощник, няма и месец от идването му, а си позволява да се меси в работата на хора, които живеят в този град, откакто се помнят. И все пак не биваше да се забравя, че носи лична карта със знака на Скуайърите. Нямах да е на добро, ако му се опъват прекалено.

– Но кой ще го вземе? – попита надзирателят. Неочаквано го обзе страшно подозрение. – На мен ми е невъзможно. Имам три деца и болна жена.

– Не съм казал вие да го поемете.

Теренс погледна през прозореца. След заминаването на патрулите тълпа от разтревожени хора се бе струпала пред дома на Пълномощника. Повечето бяха юноши, прекалено млади, за да работят, други бяха дошли от селата, работниците бяха съвсем малко.

Теренс видя едрото момиче в края на тълпата. Често я беше срещал в последния месец. Силна, с уверени движения, работлива. Под скръбното изражение бе съзрял природната ѝ интелигентност. Ако се бе родила мъж, може би щеше да бъде включена групите за подготовка на Пълномощници. Но тя беше жена, родителите ѝ бяха починали и, естествено, се очакваше да има по-романтични интереси и стремежи. С други думи – самотна жена, без големи изгледи да си намери партньор.

– Какво ще кажете за нея? – попита той.

Надзирателят проследи ръката на Пълномощника и изруга:

– Какво, по дяволите, прави тук? Трябваше да е на работа.

– Нищо де – опита се да го успокои Теренс. – Как се казва?

– Валона Марч.

– Точно така, спомних си. Повикайте я.

От този миг нататък Теренс се превърна в неофициален покровител на двойката. Направи всичко възможно, за да осигури допълнителна дажба храна, дрехи, купони и всичко необходимо, което да позволи на двамата възрастни (единият от които нерегистриран) да преживяват с доходите само на единия. Помогна ѝ да извоюва техническа подготовка за Рик във фабриката за преработка на кирт. Успя да смекчи наказанието, което ѝ се полагаше заради разправията с прекия ѝ началник. Смъртта

на лекаря му спести някои други предпазни мерки, за които обаче той и без това бе готов.

Съвсем естествено беше, когато има някакъв проблем, Валона да изтича първо при него и сега той чакаше тя да отговори на въпроса му.

Валона все още се колебаеше.

– Каза, че всичко на този свят ще умре – рече тя най-накрая.

– А обясни ли как ще стане това? – попита сепната Теренс.

– Не знаел. Спомена само, че го помнел от предишния си живот. Тогава имал някаква много важна работа, но не разбрах каква точно.

– Не я ли описа поне?

– Ами... анализирай Нищото с главно „Н“. – Валона почака да чуе някакво обяснение на казаното, след което побърза да допълни: – Да анализираш означава „да отделиш нещо“...

– Знам какво значи това, момиче – замислено се обади Теренс.

– Наистина ли знаете какво значи това, уважаеми Пълномощнико?

– Може би, Валона.

– Но как е възможно да се направи нещо, каквото и да било, на Нищото?

Теренс се изправи.

– Защо не, Валона – усмихна се той вяло, – нима не знаеш, че по-голяма част от галактиката е Нищо?

В очите на Валона не просветна дори искрица от разбиране, но тя прие обяснението. Пълномощникът беше много образован човек. Внезапно, макар и за миг, се почувства страшно горда, че нейният Рик е дори още по-образован.

– Хайде – протегна към нея ръка Теренс.

– Къде отиваме? – попита тя.

– При Рик, къде е той?

– У дома – отвърна тя. – Спи.

– Добре, ще дойда с теб. Предполагам, че не искаш патрулите да те срещнат сама на улицата?

През нощта селото беше като мъртво. Осветлението по единствената улица, която разделяше на две работническите бараки, едва мъждукаше. Във въздуха се усещаше мирисът на дъжд, на онзи топъл лек дъжд, който падаше тук всяка нощ. Нямаше никакъв смисъл човек да се пази от него.

Валона никога не бе излизала толкова късно в делничен ден и усети, че я обзема страх. Опитваше се да не чува звука на собствените си стъпки и се вслушваше само в чаткането от стъпките на патрулите.

– Престани да ходиш на пръсти, Валона, нали съм с теб?

Гласът му прокънтя в нощната тишина толкова силно, че Валона подскочи и неволно ускори крачките си.

Бараката на Валона тънеше в мрак като всички останали. Теренс бе израснал точно в такава барака и макар после дълго да бе живял на Сарк, а сега да имаше жилище от три стаи с течаща вода, отдавна изпитваше необяснима носталгия по голите стени на тези жилища. Състояха се само от една стая с легло, скрин и два стола и имаха гладък циментов под и тоалетна в единия ъгъл.

Нямаше нужда от кухня, защото хората се хранеха във фабриката, нямаше нужда от баня – зад къщурките им бяха построени общи бани и цяла редица от душкабини. При условията на мекия и непроменящ се климат на планетата нямаше нужда от прозорци, които да предпазват от дъжд и студ. И на четирите стени на стаите бяха изрязани обикновени отвори, закрити с леки щори, защото стрехите бяха достатъчна защита срещу кратките нощни дъждове.

Тънкият лъч на фенерчето, което Теренс държеше в дланта си, освети очукан вехт параван в единия ъгъл на стаята. Спомни си, че го беше намерил за Валона наскоро, защото Рик не беше малко дете, макар и да не бе станал още мъж. Чуваше се само равномерното му дишане.

– Събуди го, Валона – кимна той с глава.

– Рик, момчето ми – почука жената по паравана.

Чу се слаб вик на уплаха.

– Аз съм. Лона – успокои го Валона. Минаха от другата страна на преградата и Теренс освети с фенерчето първо себе си и жената, след което насочи лъча върху лицето на Рик.

Рик закри очите си с ръка.

– Какво има?

Теренс приседна на ръба на леглото. Забеляза, че Рик спи в стандартното легло, което се полагаше към бараката. Беше намерил още едно старо и доста паянтово, но очевидно Валона го бе оставила за себе си.

– Рик, Валона каза, че си започнал да си спомняш някои неща.

– Да, почитаеми Пълномощнико.

Рик винаги се държеше много смирено с Теренс, защото той бе най-важен от всички важни хора, с които се познаваше. Дори управителят на фабриката се държеше почитателно към Пълномощника. Рик повтори всичко, което му беше минало през ума през този ден от предишния му живот.

– Нищо друго ли не си спомни след разговора с Валона?

– Нищо.

Теренс разтри пръстите на ръцете си.

– Добре, Рик, лягай си.

Валона го изпрати извън вратата на бараката си. Тя правеше отчаяни усилия да спре конвулсиите на лицето си и с opakото на грубата си ръка току изтриваше издайническата влага от очите си.

– Ще трябва ли да си замине, Пълномощнико?

Теренс улови двете ѝ ръце и я погледна сериозно:

– Налага се да се държиш като сериозна жена, Валона. Ще го взема с мен за малко, но след това ще го върна.

– А после?

– Не зная. Но трябва да ме разбереш. Сега най-важното нещо е той да изрови от паметта си колкото се може повече неща.

– Искате да кажете, че наистина всички на Флорина може да умрат?

Теренс стисна ръцете и по-силно.

– Това не го казвай никому, иначе патрулите непременно ще приберат Рик, и то завинаги. Много е сериозно.

Пълномощникът се обърна и бавно се отдалечи, без да си дава сметка колко силно треперят ръцете му. Дълго след това, вече в леглото си, той напразно се опитваше да заспи. Най-накрая не издържа и нагласи наркополето – едно от малкото неща, които бе донесъл със себе си от Сарк. Уредът прилепваше плътно около главата. Той наглася часовника му за пет часа и го включи.

Имаше достатъчно време, за да се настани удобно в леглото, преди уредът да започне да действа на мозъчните му центрове и съзнанието му да потъне в дълбока, лишена от сънища почивка.

3

Библиотекарката

Оставиха диамагнетичния скутер в един гараж в периферията на града. Скутерите не бяха нещо обичайно в центъра и Теренс не искаше да привлича излишно внимание. Сети се, че ония от Горния град се движат по улиците предимно с диамагнетични коли и антигравитационни хеликоптери. Там обаче беше Горният град. И всичко беше друго.

Рик изчака Теренс да заключи гаражната клетка и да остави в паметта на ключалката отпечатъците на пръстите си. Рик бе с нов гащеризон и се чувстваше малко неудобно. С известна неохота последва Пълномощника под първата от сводестите конструкции, които поддържаха Горния град.

Всички други градове на Флорина си имаха имена, само този всички наричаха „Градът“. Работниците и селяните, които живееха в него и около него, се смятаха от останалото население на планетата за големи късметлии. Тук и болниците, и лекарите бяха повече и по-добри, имаше повече фабрики, повече магазини за алкохол, та дори можеше да се говори за някакви наченки на лукс. Самите жители не смятаха, че това е толкова голяма привилегия. Така или иначе те живееха под сянката на Горния град.

Горният град беше точно това, което означаваше и името му, защото градът наистина се състоеше от две нива. Горното представляваше гигантска площадка от петдесет квадратни мили, опираща се на двадесет хиляди колони, стегнати в стоманени пръстени. Долу, в сянката, живееха „местните“. Горе, на слънце – Скуайърите. Повечето от жителите му бяха чисти саркити, зорко охранявани от патрули – изобщо висша класа в пълния смисъл на думата.

Теренс знаеше пътя. Вървеше бързо, като се мъчеше да не забелязва погледите на минавачите, които оглеждаха облеклото му едновременно със завист и възмущение. Краката на Рик бяха по-къси и поради това походката му не бе така елегантна и достойна. Той не помнеше много предишното си и единствено посещение в Горния град. За разлика от предишния път сега времето бе хубаво и слънчевите лъчи струяха през процепите, оставени в бетонните плочи над главите им, ето защо сенчестите пространства изглеждаха още по-мрачни и усойни. Прекосяваха една след друга светлите ивици почти като в хипнотичен сън.

Старци в инвалидни колички се грееха на слънчевата топлина и се местеха заедно с лъча. Случваше се някой да задреме. Главата му клюмваше, докато скърцането на количките на съседите му не го събудеше. На някои места майки с колички препречваха пътя.

– Хайде, Рик, дръж се по-уверено – обърна се Теренс към своя спътник. – Качваме се нагоре.

Пълномощникът бе спрял пред конструкция, която изпълваше пространството между четири колони.

– Страх ме е – обади се Рик.

Не беше толкова трудно да се досети какво представлява конструкцията. Това бе асансьор, който щеше да ги отведе на горното ниво.

Подобни подемници бяха много необходими. Цялото производство беше долу, а консумацията – горе. Основните продукти и суровините докарваха в Долния град, а готовите предмети и фината храна бяха за Горния град. Долу живееха и хората от обслужващия персонал – чистачи, градинари, шофьори, техници.

Теренс се направи, че не забелязва уплахата на Рик. Учуди го фактът, че и собственото му сърце е ускорило ударите си. Това в никакъв случай не беше страх, а просто задоволство, че ще се качи горе. Ще им стъпи на свещената бетонна площадка, ще я тъпче, ще остави праха от обувките си по нея! Има правото да го стори в качеството на Пълномощник. За Скуайърите, естествено, той е флоринец, но като Пълномощник има право да се качи на бетонната площадка когато си поиска.

В името на Галактиката, как страшно ги мразеше!

Спря за малко, пое си дълбоко въздух и даде знак за асансьора. Излишно беше да мисли за омразата си. Беше прекарал толкова години на Сарк – център и място, където се раждаха Скуайърите. Научил се бе да мълчи. Не биваше да забравя какво бе научил там. Най-малко сега!

Чу бръмченето на асансьора и полека-лека стената на кабината изпълни полезрението му.

Човекът, който обслужваше кабината, ги огледа с досада.

– Само двама ли сте?

– Само двама – потвърди Теренс и стъпи вътре. Рик го последва.

– Нямаше да е лошо да изчакате разписанието в два часа. Не е много редно да разкарваме този сандък нагоре-надолу само за двама души – и той плюна, като внимаваше плюнката да падне на бетонната настилка на Долния град, а не на пода на асансьора. – Я да видя служебните ви карти?

– Аз съм Пълномощник. Не личи ли по дрехите ми?

– Дрехите не значат нищо. Може да загубя работата си, ако се окаже, че сте ги задигнали отнякъде. Къде ви е картата?

Теренс мълчаливо извади нагънатата на няколко части лична карта, която всеки жител бе длъжен да носи винаги със себе си, и му я подаде. Тя съдържаше регистрационния му номер, удостоверението за работа, квитанциите за платени такси. Отворил я бе на страницата, оцветена в яркочервено, където се намираше удостоверението му на Пълномощник. Човекът хвърли само един бегъл поглед.

– Няма да се учудя, ако и нея сте задигнали, но в края на краищата това не е моя работа. Показвате ми я и съм длъжен да ви пусна, макар че, мен ако питате, Пълномощникът е като всички останали. А другият?

– Той е с мен – заяви Теренс. – Имам право на това или да повикаме патрул и да питаме него.

Това бе последното, което Теренс би искал да се случи, но го предложи със студено високомерие.

– Добре де, добре. Не се сърдете.

Асансьорът потегли и с леко полюшване се понесе нагоре. Човекът си мърмореше нещо недоволно.

Теренс се подсмихна. Това беше неизбежно. Онези, които работеха в непосредствена близост със Скуайърите, винаги се мъчеха да се идентифицират с управляващите и се стараеха да се отърват от собствения си комплекс за малоченност, като спазват стриктно законите за сегрегацията, като се държат грубо и високомерно към своите. Те бяха от „горните“ и за тях жителите на Флорина запазваха най-страшната си омраза, която нямаше нищо общо с внимателно култивираното у тях страхопочитание към Скуайърите.

Разстоянието, което трябваше да изминат нагоре, бе само десетина метра, но когато вратите отново се разтвориха, пред тях се разкри съвършено друг свят. Подобно на градовете на Сарк, Горният град бе създаден с подчертан вкус към цветовете. Жилищните и обществените сгради бяха подредени в сложни многоцветни мозайки, които отблизо приличаха на безсмислена бъркотия, но от стотина метра галеахата окоито с изобилието от нюанси, които се преливаха именяха в зависимост от тгъла, от който човек ги наблюдаваше.

– Хайде, Рик! – обади се Теренс.

Рик стоеше като замаян, с широко отворени очи. Наоколо нямаше никаква жива растителност! Само огромни количества камък и цветове. Никога не бе допускар, че може да има толкова високи къщи. Нещо в мозъка му се размърда. За миг-два гигантските размери на

заобикалящите го конструкции не му се видяха толкова непознати... но много скоро този проблясък изчезна.

Някаква кола префуча край тях.

– Това Скуайъри ли бяха? – прошепна Рик.

Пред очите им се мярнаха късо подстригани коси, широки, развяващи се ръкави от лъскава плътна материя, оцветена в синьо и лилаво. Обути бяха в меки кадифени бричове, които сякаш бяха тъкани от някаква тънка медна жица. Хората в колата не удостоиха Рик и Теренс дори с поглед.

– Тия са от по-младите – поясни Теренс.

Откакто бе напуснал Сарк, не беше виждал представители на това съсловие толкова отблизо. И на Сарк бяха противни, но там поне присъствието им бе нещо естествено. Ангели нямаха място тук, само на десет метра от ада. За пореден път му се наложи да изскърца със зъби, за да потисне вика на омраза, който се надигаше в него.

Двуместна открита камионетка спря зад тях със силно свистене. Моделът беше нов, с вградено въздушно управление. Движеше се леко на около пет сантиметра над земята, лъскави блестящи калници скриваха ръбовете, за да намалят съпротивлението на въздуха. Въпреки това превозното средство цепеше въздуха с характерно за патрулните коли свистене.

Мъжете в нея по нищо не се отличаваха от своите събратя: широки мургави лица с плоски страни, високи, с прави черни коси. Патрулите изглеждаха съвършено еднакви за местните жители. Лъскавите им черни униформи сепваха със сребристите си копчета и катарамы, отвличаха вниманието от лицата и подсилваха впечатлението, че тези хора не се отличават един от друг.

Единият от патрулите остана при кормилото, а другият изскочи от колата.

– Картата! – лаконично нареди той. Хвърли небрежен поглед на документа и бързо го върна на Пълномощника. – По каква работа?

– Искам да направя справка в библиотеката. Имам право на това.

– А ти? – обърна се офицерът към Рик.

– Ами... – измънка Рик.

– Това е моят помощник – намеси се Теренс.

– Той не се ползва с привилегиите на Пълномощник.

– Аз отговарям за него.

– Ваша работа – сви рамене офицерът. – Пълномощниците имат известни права, но все пак не са Скуайъри. Не го забравяйте, приятелю.

– Разбира се. Не бихте ли ми казали как да стигна по-бързо до сградата на библиотеката?

Патрулът започна да му обяснява, като посочваше откъде да минат с тънкия смъртоносен иглен пистолет. Оттук библиотеката приличаше на яркочервено петно, което към горните етажи постепенно преминаваше в пурпурно.

– Вижда ми се доста грозно – забеляза неочаквано Рик.

Теренс му хвърли бърз изненадан поглед. На Сарк бе свикнал с всичко това, но пищността на цветовете тук в Горния град също му се струваше просташка. Изобщо жителите на Горния град бяха повече саркити от хората на самия Сарк, където не всички бяха аристократи. Имаше и бедни хора, някои от които едва ли бяха в по-завидно положение от средния жител на Флорина. Тук се намираще само върхът на пирамидата и библиотеката бе добро доказателство за това.

Тя бе по-голяма от повечето библиотеки на самия Сарк и далеч по-голяма, отколкото бе нужна на Горния град, което показваше предимствата на евтината работна ръка. Теренс поспря за миг пред извитата алея, водеща към главния вход. Настилката ѝ бе подредена така, че да създава илюзия за стъпала, в които, естествено, Рик се препъна. Това сполучливо придаваше на библиотеката архаичен вид, по традиция присъщ на академичните сгради.

Централната зала беше просторна, хладна и празна. Библиотекарката, скрита зад единственото бюро тук, приличаше на изсъхнало грахово зърно в свръхголяма шушулка. Тя вдигна глава и се изправи.

– Аз съм Пълномощник – побърза да се представи Теренс. – Със специални права. Отговарям за този местен – и веднага подаде документите си.

Жената си седна на мястото, но строгият поглед не слезе от лицето ѝ. Извади сребърна пластинка и я подаде на Теренс. Пълномощникът долепи здраво десния си палец до нея. Библиотекарката я взе, пъкна я в някакъв процеп я много скоро над него светна тъмновиолетова светлина.

– Стая 242 – измърмори жената.

– Благодаря ви.

Подобно брънки на верига, кабините на втория етаж бяха вледеняващо еднообразни и безлични. В някои от тях седяха хора, в други, а те бяха повечето, нямаше никого, това лесно се забелязваше през матовите

стъкла на вратите.

- Двеста четиридесет и две – рече Рик необичайно пискливо.
- Какво има, Рик?
- Не зная, развълнуван съм.
- Бил ли си преди в библиотеката?
- Не зная.

Теренс постави палеца на дясната си ръка върху алуминиево кръгче на вратата, получила минути преди това команда за отпечатъка на неговия пръст. Стъклената врата се отвори безшумно и също толкова безшумно се затвори след тях.

Стаичката бе около метър и осемдесет широка и също толкова дълга, нямаше нито прозорци, нито каквито и да било украшения. От тавана струеше мека светлина, а проветряването ставаше през специални отдушници. Единствените мебели вътре бяха бюрото, което заемаше цяла стена, и една обикновена пейка пред него. Върху бюрото бяха наредени три екрана. Матовите им стъкла бяха наклонени под ъгъл тридесет градуса, пред всеки от тях имаше различни клавиатури.

– Познаваш ли всичко това? – попита Теренс, докосвайки единия от екраните. Рик седна до него.

– Книги?

– Е, в библиотека сме. Естествено е да се сетиш, че става дума за книги. Знаеш ли как се работи с всичко това?

– Струва ми се, че не – отвърна Рик.

– Сигурен ли си? Помисли малко.

Сбърчил чело, Рик напрегнато мислеше.

– Съжалявам...

– Тогава ще ти покажа, ето виж! Тук има едно копче с надпис „Каталог“, а около него е наредена азбуката. Тъй като ще искаме да видим енциклопедиите, завъртаме копчето на „Е“ и го натискаме.

Само след миг екранът оживя и на него се появи текст – черни букви на жълт фон. Три гладки плота, подобно на езици, изникнаха изпод всеки от екраните и над всеки светна по един светлинен лъч. Теренс натисна някакво бутонче и те се прибраха.

– Няма да водим записки – поясни той. – С ей това копче тук ще започнем да „прелистваме“ буквата „Е“.

Дълъг списък от подредени в азбучен ред материали, заглавия, автори, каталожни номера се занизаха пред погледите на двамата мъже, докато се появи колона с многобройните томове на енциклопедията.

Внезапно Рик се обади:

– Сега ще посочите номера на тома и буквите, които съдържа, с тези малки бутони и той ще се появи на екрана.

– Откъде знаеш? – обърна се Теренс към него. – Спомни ли си го?

– Може би. Не съм уверен. Това ми се видя най-нормално.

– Е добре, да го наречем вярна догадка.

Набра някаква комбинация от букви. Светлината на екрана угасна, но много скоро пак се появи заедно със следния текст: „Енциклопедия на Сарк, том 54, Кол-Кос“.

– И така, Рик, виж сега – рече Теренс. – Не бих искал да ти внушавам идеи или определени неща. Прегледай само този том и дай знак, ако нещо ти прозвучи познато. Разбираш ли?

– Да.

– Е добре. Не бързай.

Времето минаваше. Неочаквано Рик посегна към клавиатурата и върна текста назад.

Когато спря, Теренс прочете изписаното заглавие и сякаш остана доволен:

– Спомни си го, така ли? Не е само предположение, нали? Спомни ли си го?

Рик закима енергично с глава:

– Проблясна ми някак. Много неочаквано.

Това беше статия по космоанализа.

– Зная какво пише. Сега ще видите. Ще видите! – Задъхваше се Рик. Теренс беше по-малко развълнуван. – Ето този пасаж се среща почти навсякъде.

И той зачете на глас с леки запъвания, но далеч по-свободно, отколкото можеше да се очаква след редките уроци по четене, които бе взел от Валона:

„Няма нищо чудно във факта, че космоаналитикът по темперамент е интроверт и често пъти трудноприспособим индивид. Един нормален човек едва ли би понесъл по-голямата част от съзнателния му живот да премине в самотни описания на ужасяващата празнота между звездите. Вероятно именно поради тази причина Институтът за космически анализи е възприел за официален девиз на своята дейност малко необичайната фраза «Анализираме Нищото».“

Последните слова Рик произнесе почти с вик.

– Разбираш ли онова, което прочете? – попита го Теренс.

Дребният мъж вдигна пламналия си поглед:

– Пишеше: „Анализираме Нищото“. Точно това си спомних. Аз бях

един от тях.

– Бил си космоаналитик?

– Да – провикна се Рик. И продължи вече по-спокойно: – Боли ме главата.

– Сигурно защото си спомняш?

– Предполагам – отговори той и сбърчи вежди. – На всяка цена трябва да си спомня още. Имаше някаква опасност. Огромна опасност! Не зная какво да правя.

– Библиотеката е на наше разположение, Рик – Теренс внимателно претегляше всяка своя дума. – Използвай сам каталога и потърси текстовете по космически анализи. Виж къде ще стигнеш.

Риж стремително се обърна към клавиатурата пред екрана. Той видимо трепереше. Теренс дори се отдръпна, за да не му пречи.

– Какво ще кажете например за труда на Райт „Трактат за инструментален космоанализ“, добре ли звучи?

– Всичко е в твои ръце, Рик.

Младият мъж набра каталожния номер и екранът светна с яркочервена светлина. Изписа се следният текст: „За исканата книга, моля, обърнете се към библиотекаря.“

Теренс се пресегна и изключи екрана.

– По-добре опитай с нещо друго, Рик!

– Защо? – Рик недоумяваше, но много скоро се подчини.

Прерови отново каталога и се спря на „Състав на пространството“ от Енинг. На екрана отново се появи надписът, които препоръчваше да се обърнат към библиотекаря.

– По дяволите! – не издържа Теренс и отново изключи екрана.

– Но какво става? – попита Рик.

– Нищо, нищо! Не се плаши. Само не мога да разбера...

Встрани от екраните имаше малка решетка, зад която очевидно бе инсталиран микрофон, от който се разнесе гласът на библиотекарката. Звучеше остро и сухо и двамата мъже усетиха хладни тръпки да ползват по гърбовете им.

– Стая 242! Има ли някой в стая 242?

– Какво искате? – попита соннато Теренс.

– Нищо. Благодаря ви. Просто проверяваме екраните.

Настъпи известно мълчание, сякаш отгътък решаваха някакъв важен въпрос.

– Тук при нас постъпи информация – обади се отново гласът с още по-ясно доловима метална нотка, – че се интересувате от книгата на

Райт „Трактат за инструментален космоанализ“ и за „Състав на пространството“ от Енинг, не бъркам, нали?

– Посочвахме заглавия напосоки – обади се Теренс.

– Може ли да зная каква е причината, за да искате тези книги? – не мирясваше жената отсреща.

– Казах ви вече, че те не ни интересуват... Спри, моля те? – С последните думи той се обърна към Рик, който бе започнал да хленчи тихо.

Отново настъпи пауза, след която гласът се обади:

– Ако слезете долу, ще можете да получите книгите. Те са в специалния фонд и трябва да попълните заявка.

– Да си вървим – протегна Теренс ръка на споя спътник.

– Да не сме нарушили някое правило? – разтрепера се Рик.

– Глупости. Тръгваме си.

– Няма ли да попълним заявка?

– Не, друг път ще видим книгите.

Теренс бързаше и теглеше Рик след себе си. Стигнаха до голямата зала долу. Библиотекарката вдигна глава.

– Хей, вие! – провикна се тя, стана и заобиколи бюрото си. – Един момент! Един момент!

Двамата не възнамеряваха да спират.

До момента, в който някакъв патрул се насочи към тях.

– Закъде сте се забързали толкова? – попита ги той.

В този момент ги догони библиотекарката.

– Вие бяхте в 242, нали?

– Слушайте – започна категорично Теренс. – Обяснете ми защо ни спирате?

– Нали направихте запитване за някои книги? Искаме да ви ги предоставим.

– Късно е вече. Друг път. И не разбрахте ли, че тези книги не ме интересуват. Утре ще дойда пак.

– Библиотеката винаги се е старала да задоволява желанията на посетителите. Всеки миг ще ги донесат. – На бузата ѝ се бяха появили две огненочервени петна. Тя се обърна и изчезна зад ниска врата, която се отвори, преди тя да я докосне.

– Ако нямате нищо против... – обърна се Теренс към офицера от патрула.

Мъжът извади нервопаралитичната си палка и започна да си играе с нея. Палката можете да служи като пръчка, но и като оръжие с парализиращ ефект.

– И така, приятелю, защо не седнете и тихо и мирно да изчакате дамата? Не бива да сме груби.

Мъжът в черната униформа не беше вече нито млад, нито слаб. Очевидно очакваше скоро да го пенсионира и довършваше трудовия си стаж като пазач в библиотеката на тихо и спокойно място, но така или иначе беше въоръжен и в приветливото му изражение имаше нещо неискрено. По челото на Теренс изби пот. Мъжът усещаше как струйки се стичат по гърба му. Беше подценил ситуацията. Абсолютно сигурен беше в предварителния анализ на положението. Така му се падаше. Не биваше да е толкова безразсъден. И всичко това само заради неистовото му желание да завладее Горния град, да се разходи из коридорите на библиотеката, все едно че е саркит...

В миг на отчаяние му се дося да цапардоса с нещо тежко патрула, когато най-неочаквано някой го стори вместо него. Дойде бързо като светкавица. Униформеният мъж понечи да се извърне, но закъсня. Очевидно с възрастта реакциите му се бяха забавили. Някой дръпна палката му и преди той да успее да продума, камо ли да извика, я стовари върху главата му. Мъжът се строполи на земята.

Рик извика от възторг, а Теренс ахна:

– Валона! Кълна се във всички демони на Сарк, Валона!

4

БУНТОВНИКЪТ

Теренс се съвзе почти веднага.

– Навън! Бързо! – нареди той и пръв излезе с бързи крачки.

В един миг си помисли, че ще е по-добре, ако изтеглят тялото на патрула в сянката зад колоните, ограждащи просторното фоайе, но очевидно нямаша време.

Бързо излязоха пред централния вход на обяната от следобедното слънце площадка. Цветовете на Горния град преливаха към оранжевата гама.

– Да бягаме! – обади се уплашена Валона.

Теренс я улови за лакътя.

– Никакво тичане! – Той се усмихваше, гласът му беше тих, но непреклонен. – Ще вървите както обикновено след мен. Дръж Рик и не му позволявай да тича.

Първите няколко стъпки направиха, сякаш имаха олово в обувките си. Напрегнато се вслушваха в звуците откъм библиотеката. Викаше ли някой след тях, или така им се счуваше?

Теренс не смееше да се обърне.

– Насам! – нареди той.

Над улицата, в която свиха, висеше надпис, слабо проблясващ под лъчите на следобедното слънце: „Вход за линейки“. Тръгнаха по алеята за коли, хлътнаха в един страничен вход и поеха сред ослепителнобели-те стени на безкраен коридор.

Отсреща се зададе жена в униформата на заведението, в което се бяха вмъкнали. Щом ги забеляза, се насочи към тях със смръщени вежди. Теренс не я дочака, а сви в първия коридор, който му попадна, след това в друг и така нататък. Непрестанно срещаша други хора от болницата. Теренс си представяше какво недоумение буди у тях малката им група. Твърде необичайно бе някой от местните жители да се движи без никаква охрана из горните етажи на една болница.

Естествено, най-накрая щяха да ги спрат.

И когато над една врата зърна надпис „За нивото на местните“, сърцето му ускори ударите си. За техен късмет асансьорът бе на етаж, на който се намираха. Пълномощникът бързо набута Валона и Рик в кабината и лекото ѝ полюшване надолу бе за него най-приятното усещане в

този ден.

В Града имаше три вида сгради. Повечето бяха така наречените Долни сгради – построени само на долното ниво. Това бяха жилища за работници, не по-високи от три етажа, фабрики, фурни за хляб, инсталации за преработване на сметта. Другите бяха Горните сгради – домовете на саркитите, театрите, библиотеката, спортните площадки. Някои обаче се издигаха от долното ниво и преминаваха на горното – патрулните участъци, болниците.

Човек можеше например да мине от едно ниво в друго, без да се налага да използва големите твърде бавни асансьори със свръхнаблюдателните оператори. За местен жител използването на асансьорите от болниците бе сериозно провинение, но в сравнение с нападението на патрул то беше почти детска закачка.

Тримата се озоваха на долното ниво. Стените в болницата за местни бяха също много бели, но имаха някак вехт вид, очевидно не ги търкаха така усърдно, както в Горния град. Липсваха и пейки в коридорите. Всички болни, съсредоточени в себе си, уплашени мъже и жени, чакаха в една обща зала. С всички тях се опитваше да се справи, при това твърде неуспешно, една-единствена служителка на болницата. Заяждаше се с някакъв брадясал старик, който притеснено мачкаше плата на панталона си и някак извинително отговаряше на всичките й въпроси.

– От какво точно се оплакваш?... Откога имаш тези болки?... Бил ли си друг път в болница?... Ама виж какво, не можете да очаквате за най-малкото оплакване ние тук да се грижим за вас. Сядай, докторът ще те прегледа и ще ти даде още лекарства.

– Следващият – провикна се с пискливия си глас жената, след което погледна големия часовник на стената и промърмори нещо под носа си.

Теренс, Валона и Рик се промъкваха предпазливо през тълпата.

Присъствието на съгражданите й от Флорина сякаш развърза езика на Валона и тя неспирно шепнеше на Пълномощника.

– Трябваше да дойда, Пълномощнико. Толкова много се боях за Рик. Мислех си, че няма да го върнете обратно и...

– Добре, добре, но как стигна до Горния град? – попита я Теренс през рамо, докато се опитваше да разбута хората по пътя си.

– Ами проследих ви до товарния асансьор. Когато слезе пак, казах на оператора, че съм с вас, и поисках да ме качи горе.

– И той го направи просто така?

– А не, пораздрусих го малко.

– Всемогъщи Сарк!

– Трябваше – тъжно си призна Валона. – След това видях патрулите да ви сочат някаква сграда. Почаках да си отидат и веднага ви последвах. Само че не посмях да влезна вътре. Не знаех какво да направя и за това се скрих, докато ви видях да излизате отново. И тогава ви спря онзи патрул...

– Хей, вие там! – прозвуча пискливият, нетърпелив глас на регистраторката. Беше се изправила и чукаше здраво с металния край на псалката си върху плота пред нея. Тълпата в залата се превърна в тежкодишашо уплашено стадо. – На вас говоря, вие, дето се опитвате да излезете. Върнете се. Не може да си отивате, без да бъдете прегледани. Как ще оправдаете отсъствието си от работа? Върнете се!

Ала тримата вече бяха във в здрачния Долен град. Наоколо им се носеха миризмите и шумовете на онова, което саркитите наричаха Територия на местните, а горното ниво бе отново само един покрив. Облечението на Валона и Рик от това, че са избягали от потискащия разкош на саркитите, бе огромно, но Теренс не можеше да се похвали със същото. Отишли бяха твърде далеч и следователно за тях вече никъде нямаше достатъчно сигурно място.

Тази мисъл тъкмо се загнезди в съзнанието му, когато Рик извика:

– Гледайте!

Теренс усети как гърлото му се свива болезнено.

За жителите на Долния град нямаше нищо по-страшно – през един от отворите в бетонния покрив се спускаше нещо, наподобяващо огромна птица. Тя скри слънцето и потискащият сумрак долу стана направо злокобен. Но това не беше птица. Пристигаше бронирана патрулна кола.

Местните започнаха да пишат и да бягат, накъдето им видят очите. Някакъв мъж, озовал се, без да иска, пред самата кола, отстъпи някак неохотно. Очевидно се бе запътил по своя си работа, когато сянката го застигна. Човекът се озърна, без да проявява видима тревога. Среден на ръст, необикновено широк в раменете. Единият от ръкавите на ризата му бе раздран и висеше.

Теренс стоеше все още нерешителен, а Валона и Рик не смееха нищо да предприемат без него. Вътрешната несигурност на Пълномощника прерасна в треска. Дори да се спуснеха да бягат, къде щяха да отидат? Ако решаха да останат, какво щяха да правят? Съществуваха някаква възможност патрулите да гонеха някой друг, но като се има предвид проснатият в несвят мъж пред прага на библиотеката, подобно предположение беше направо наивно.

С тежка стъпка към тях приближи мъжът с широките рамене. За

част от секундата спря пред тях, сякаш се колебаеше.

– Хлебарницата на Коров е втората врата след пералнята – произнесе той сякаш на себе си и ги отмина.

– Хайде! – нареди Теренс.

Докато тичаха нататък, от Теренс се лееше пот като из ведро. Сред врявата до ушите на Пълномощника долитаха заповеди, които можеше да издава само един патрул. Хвърли бегъл поглед през рамо. От механичната им „буболечка“ се бяха изсипали около шестима и в този момент се разпръсваха в тълпата. Той чудесно знаеше, че много лесно ще го различат в множеството. С тези дрехи на Пълномощник той се открояваше сред еднообразната маса като колона, подпираша Горния град.

Двама от патрулите бяха избрали правилната посока. Теренс не знаеше дали са го забелязали, но това беше без значение. И двамата се сблъскаха със същия широкоплещест мъж, който преди малко бе говорил с тях. Групата бе достатъчно близо, за да успее Теренс да чуе съвсем ясно ругатните на патрулите и дрезгавия глас на мъжа. Теренс поведе бързо Валона и Рик зад ъгъла.

Над пекарната на Коров се виждаше изпочупен светлинен надпис, но най-лесно човек можеше да я открие по прекрасния аромат, който се носеше от отворената ѝ врата. Не им оставаше нищо друго, освен да влязат, което и направиха.

Възрастен мъж подаде глава от вътрешната стая, в която се виждаха посипаните с брашно пещи. Той дори не успя да ги попита какво търсят.

– Един едър мъж... – започна Теренс и разпери ръце, за да илюстрира размерите на своя неизвестен доброжелател.

Викове „Патрули, патрули“ го прекъснаха наред изречението.

– Оттук! Бързо! – обади се дрезгаво старецът.

– Тук ли? – недоумяваше Теренс.

– Едната е фалшива.

Първо Рик, след него Валона и накрая Теренс пролазиха през една от вратите на пещите. Чу се леко щракване и вратата хлопна след тях. Тримата продължиха да пълзят напред и се озоваха в тясна, едва осветена стаичка.

Чакаха търпеливо. Проветрението беше лошо и миризмата, която се носеше от другите пещи, само засилваше глада им, без да може да го утоли. Валона час по час се усмихваше на Рик, потупваше ръката му

успокоително. Но неговият поглед беше празен. Само от време на време прокарваше ръка по пламналото си лице.

– Пълномощнико... – обади се по едно време жената.

– Не сега, Валона – сръза я той шепнешком. – Моля те!

Обърса челото си с опакото на ръката и се загледа замислено в полепналата влага.

Нещо от външната страна на вратата щракна и Теренс, без да се усети, вдигна свити юмруци.

През отвора на пещта, не без известно усилие, промуши едрите си рамене същият онзи мъж.

– Хайде, хайде, приятелю. Няма да се бием, я! – рече той, като видя юмруците на Пълномощника.

Теренс погледна ръцете си и ги отпусна.

Мъжът бе в далеч по-окаяно състояние. Ризата едва се държеше на раменете му. На бузата му се беше появила ярка червенина. Тесните му очи едва проблясваха сред гънките на долните и горните клепащи.

– Спряха претърсването – каза им той. – Ако сте гладни, вземете си от нашето производство. Е, не е кой знае какво, но поне има предостатъчно. Какво ще кажете?

Над града се бе спуснала нощта. В Горния град бяха запалили светлините и човек можеше да ги види от мили разстояние, но Долният бе потънал в лепкав мрак. Затворените капаци на прозорците на пекарната скриваха от любопитните погледи светлината вътре. След началото на полицейския час никой нямаше право да пали лампа.

Хапнал топла храна, Рик се почувства по-добре. Главоболието му намаля и той се загледа в охлузената скула на техния домакин.

– Нараниха ли ви, господине? – попита той плахо.

– Малко. Няма значение. При моята работа това се случва почти всеки ден – засмя се мъжът. – Наложил се да признаят, че нищо не съм сторил, но така или иначе аз им се бях изпречил на пътя, докато гонеха някого... Естествено, не ми се размина – и замахва с ръка, имитирайки удар с въображаемо оръжие.

Рик се дръпна уплашен, но Валона го спря и успокои.

Широкоплещестият се облегна назад и старателно почисти зъбите си с език.

– Казвам се Мат Коров, но ми викат Пекаря. А вие кои сте?

– Просто... – сви рамене Теренс.

– Ясно. От онова, което не зная, няма да пострада никой. Сигурно. Сигурно. Въпреки че, щом ви спасих, бихте могли да ми се доверите. Отървах ви от патрулите, прав ли съм?

– Така е. И сме ви благодарни за това – с огромно усилие на волята Теренс успя да придаде на гласа си съвсем слаба нотка на сърдечност. – Как се досетихте, че гонят нас? Доста хора тичаха.

– Да, но само вашите лица бяха бели като тебешир.

Теренс се опита да се усмихне. Не му се удаде твърде.

– Не ми е съвсем ясно защо рискувахте живота си. И въпреки това ви благодаря. Моето „благодаря“ надали ви върши много работа, но в момента нищо друго не мога да ви дам в замяна.

– Няма нужда нищо да ми давате – облегна се на стената Пекаря. – Правя това винаги, когато мога, а не за определени хора. Почнат ли патрулите да гонят някого, гледам да му помогна колкото ми стигат силите. Просто мразя патрулите.

Валона зяпна.

– И нямате ли неприятности?

– Имам, естествено. Вижте – и той посочи с пръст червената подутина на бузата си. – Но, надявам се, разбирате, че такова нещо не може да ме спре. Нали за това построих и фалшивата пещ. Патрулите просто не могат да ме хванат.

Очите на Валона грееха от уплаха и възхищение.

– Нали знаете колко Скуайъри има на Флорина? – продължаваше техният домакин. – Десет хиляди. А знаете ли колко са патрулите? Може би двама хиляди. Докато ние, местните, сме петстотин милиона. Ако им се изпречим насреща, тогава... – и той щракна с пръсти.

– Тогава ще се изправим срещу иглените пистолети и бластерните им оръдия – допълни Теренс.

– Така си е, ето защо ще трябва да си набавим наши пистолети. Вие, Пълномощнико, твърде дълго сте живели край Скуайърите и затова им се плашите.

Цялата представа на Валона за света се преобърна с главата надолу. Човекът насреща й имаше дързостта да се изправи срещу патрулите, а как говореше само с Пълномощника! Рик я подръпна за ръкава, но тя се освободи внимателно от пръстите му и му поръча да спи. Почти не го погледна. Искаше да чуе какво ще каже мъжът.

– Освен с пистолетите и оръдията Скуайърите държат цяла Флорина с помощта на сто хиляди Пълномощници.

Теренс видимо се засегна, но Пекаря не млъкваше:

– Да вземем например вас. Чудесни дрехи имате. Чисти, красиви. Сигурно имате и хубав, спретнат дом с библиотека и за вас не важи полицейският час. Стига да искате, можете да отидете до Горния град. И за това Скуайърите няма да ви сторят нищо.

Теренс реши да не губи самообладание.

– Е добре, какво според вас може да направи един Пълномощник? Където види патрул, да се сбие с него, така ли? И какво ще промени? Вярно е, че се старая в града ми да цари спокойствие, да изпълняваме задълженията си, но по този начин пазя и хората от неприятности. Мъча се да им помогна толкова, колкото законите ми позволяват. Нима това е нищо? А някой ден...

– Какво „някой ден“...? Кой ще чака „някой ден“? Какво ще ни интересува нас двамата с вас кой ще управлява Флорина, когато вече няма да ни има?

– Трябва да знаете, че лично аз мразя Скуайърите много повече от вас самия. И въпреки това... – Теренс замълча и целият пламна.

– Продължавайте – засмя се Пекаря. – Защо не го повторите? Няма да ви предам на властите затова, че не обичате Скуайърите. Какво бяхте сторили, та така ожесточено ви гонеха?

Теренс мълчеше.

– Е, добре, ще се опитам да отгатна. Когато налетяха на мен, патрулите бяха направо бесни. И то истински, а не само защото така им е било наредено. Добре ги познавам и мога да преценя кога са искрени в омразата си. Мисля си, че има едно-единствено нещо, което може да ги ожесточи толкова много. Трябва да сте нападнали някого от тях. Или може би сте го убили?

Теренс все така мълчеше.

Пекаря ни най-малко не се смушаваше от това и бе все така дружелюбен:

– В това, че не искате да ми кажете, няма нищо лошо, но има нещо, което се нарича прекалена предпазливост, Пълномощнико. Ще ви е нужна помощ. Те знаят кой сте.

– Не знаят – побърза да уточни Теренс.

– Положително са прегледали личната ви карта в Горния град.

– Кой ви каза, че съм бил в Горния град?

– Предполагам. Даже съм готов да се обзаложа.

– Поискаха я, но никой нямаше време да прочете дори името ми.

– Едно е сигурно – веднага са разбрали, че сте Пълномощник. Трябва само да открият Пълномощник, който е отсъствал по това време от

своя град или не може да даде точен отчет за своя ден. Най-вероятно в момента съобщителната система на Флорина работи до пръсване. Мисля, че сте в опасност.

– Възможно е.

– Знаете, че няма място за съмнение. Искате ли помощ?

Разговорът се водеше шепнешком. Свит в ъгъла, Рик вече дълбоко спеше. Валона местеше поглед ту към своя покровител, ту към техния домакин.

Теренс поклати глава.

– Не, благодаря, ще се справя.

– Много съм любопитен да видя как? – засмя се Пекаря. – Сигурно си мислите, че като нямам образование, можете да ми говорите каквото ви хрумне. Ала аз разполагам с други неща. Помислете си добре тази нощ, може би ще се претрашите да поискате помощ.

Валона седеше в мрака с широко отворени очи. Постелята ѝ – едно одеяло на пода – не се различаваше кой знае колко от леглото ѝ у дома. В отсрещния ъгъл на друго одеяло спеше Рик. Винаги след ден, наситен с вълнения, той заспиваше дълбоко, стига да не го болеше глава.

Пълномощникът отказа да легне. Пекаря се засмя (той, изглежда, бе в състояние да се смее на абсолютно всичко) и изгаси осветлението с думите, че няма да настоява.

Валона не можеше да заспи. Сънят бягаше от очите ѝ. Дали някога ще може отново да се потопи в сън? Та тя бе посегнала на патрул.

Някак неусетно в съзнанието ѝ изплуваха отдавна забравените образи на майка ѝ и баща ѝ. Беше се научила да не мисли за тях през всичките тези години. Спомни си разговорите им, които водеха шепнешком, когато мислеха, че тя спи. Помнеше, че някакви хора идваха и си отиваха в тъмното.

Една нощ я бяха разбудили патрули и ѝ бяха задавали въпроси, които тя не разбираше, но на които се бе опитала да отговори. Оттогава вече никога не видя родителите си. Казаха ѝ, че са заминали, и още на следващия ден я отведоха при други деца на нейната възраст, които трябваше да работят. Хората често я заглеждаха, на другите деца не се разрешаваше да играят с нея дори в свободното от работа време. Тя се научи да живее сама със себе си, не говореше. Наричаха я „Голямата Лона“, подиграваха ѝ се, смятаха я за изкукуригала.

Странно, разговорът тази нощ я върна към спомените от детството

й.

– Валона?

Гласът идваше толкова отблизо, че почувства лек полъх в косите си, и бе толкова тих, че едва го чу. Младата жена се стегна цялата – и от страх, и от неудобство. Върху тялото ѝ бе метнат само един чаршаф.

Викаше я Пълномощникът.

– Не казвай нищо – рече той. – Само ме слушай. Аз излизам. Вратата е отключена. Ще се върна. Чуваш ме, нали? Разбра ли ме?

Тя протегна ръка, намери неговата в тъмното и я стисна. Той остана доволен.

– Пази Рик. Не го изпускай от поглед. И още нещо... – настъпи дълга пауза. – Не се доверявай прекалено на този Пекар. Нищо не зная за него. Разбра ли ме?

В стаята настъпи леко раздвижване, последвано от тихо щракване – той бе заминал. Тя се повдигна, подпря се на лакът и се заслуша. Наоколо не се чуваше нищо освен нейното собствено дишане и това на Рик.

Валона се отпусна отново на гръб, стисна клепачи и се опита да мисли. Защо Пълномощникът, който знаеше всичко, каза тези неща за Пекаря? Та той мразеше патрулите и ги спаси! Защо?

Непрестанно се връщаше на една и съща мисъл. Той се бе оказал там. Тогава, когато нещата изглеждаха напълно безнадеждни, Пекаря се бе появил и бе разрешил всичко. Едва ли не бе чакал да се случи като по предварителен план.

Странно наистина, тя тръсна глава. Ако Пълномощникът не беше го споменал, никога нямаше да ѝ дойде наум.

– Хей? Още ли сте тук? – Силен безцеремонен глас разцепи тишината и тя се пръсна към ъглите на тясното помещение.

Появи се лъч светлина. Огря Валона и тя се вцепени. Постепенно се поотпусна и първото, което направи, бе да придърпа чаршафа до брадичката си. Лъчът се отмести.

Излишно бе да се пита чий бе този глас. Много скоро в полумрака успя да различи едрото тяло на техния домакин.

– Мислех, че ще драснеш с него – обади се Пекаря.

– С кого? – плахо попита Валона.

– С Пълномощника. Много добре знаеш, че той си отиде. Няма смисъл да се преструваш.

– Но той ще се върне.

– Той ли ти каза? Лъже се. Патрулите ще го хванат. Не е много умен този Пълномощник, иначе щеше да знае, че врата не се оставя

току-тъй незаключена. И ти ли смяташ да си ходиш?

– Ще почакам Пълномощника.

– Както искаш. Дълго има да чакаш. Можеш да си вървиш, когато пожелаеш.

Светлинният лъч зашари по пода и накрая улови бледото тънко лице на Рик. Щом светлината докосна клепачите му, те се свиха конвулсивно, но той не се събуди.

– Ала отидеш ли си – продължи замислено Пекаря, – той ще остане. Предполагам разбираш какво ти говоря. Решиш ли да си вървиш, вратата ти е отворена, но не и за него.

– Та той е един нещастен болен човек... – започна изплашена и разтревожена Валона.

– Така ли? Е, добре, аз точно такива нещастни и болни хора събирам и този ще остане тук. Не забравяй това!

Лъчът не се откъсваше от лицето на Рик.

5 Ученият

Цяла година вече доктор Селим Джунц не можеше да си намери място. Човек рядко привиква към подобно състояние. Тъкмо напротив. И въпреки всичко тази година го научи, че Гражданската служба на Сарк не може да бъде принудена да бърза, още повече че служителите в нея в по-голямата си част бяха родени на Флорина и следователно бяха твърде чувствителни по отношение на собственото си достойнство.

Попитал бе веднъж стария Абел, посланика на Трантор, който толкова отдавна живееше на Сарк, че вече бе пуснал корени тук, защо саркитите се съгласяват правителствените им учреждения да бъдат управлявани от хора, които те така искрено презират.

– Политика, Джунц, политика – бе отговорил Абел, присвивайки хитро очи над чашата си със зелено вино. – Прилагат законите на генетиката с типичната за саркитите логика. Те са дребни, незначителни хора, които имат някакво значение само дотолкова, доколкото управляват тази неизчерпаема златна мина Флорина. Всяка година прибират всичко, което произведат полята и селата на Флорина, а цветът на младежта отвеждат на Сарк, за да се обучава там. По-посредствените научават да попълват документите и формулярите им, а истински умните изпращат обратно на Флорина, за да работят като управители на градовете им. Тях те наричат пълномощници.

Доктор Джунц беше космоаналитик и не виждаше никаква особена логика в подобно твърдение. Естествено, не го скри от стареца.

Зеленото отражение на виното, което струеше през стъклените стени на чашата му, придаваше странна мекота на жълтеникавия старчески пръст, насочен към Джунц.

– Никога няма да станеш администратор. Не искам от мен препоръки за подобен пост. Най-интелигентните жители на Флорина са спечелени изцяло за каузата на Сарк, защото, докато служат на Сарк, за тях се грижат добре, и обърнат ли й гръб, най-доброто, което ги очаква, е да се върнат към битието на обикновените флорини, а то не е никак весело. Ама никак!

Посланикът пресуши чашата на един дъх и продължи:

– Освен това нито пълномощниците, нито чиновниците имат право да се женят и да не могат да имат деца, в противен случай ще загубят

службите си. Не им е разрешено да влизат в брак не само с жени от Сарк, но дори и със своите. По този начин най-добрата наследственост от Флорина постепенно „излиза от обръщение“ и много скоро на планетата ще останат само хора, които са способни единствено да секат дърва или да вадят вода.

- Но полека-лека ще си загубят и чиновниците.
- Това е въпрос на бъдещето.

И така, доктор Джунц седеше в едно от преддверията на Отдела за вътрешни работи на Флорина и чакаше нетърпеливо служителите да изминат безкрайните коридори на бюрократичния лабиринт и да го пуснат през мудните си инстанции.

Възрастен мъж, посивял очевидно на тази служба, застана пред него.

- Доктор Джунц?
- Да.
- Елате с мен.

Един светец номер на обикновен екран и флуоро-лъч във въздуха, който да го отведе до съответната врата, биха свършили същата работа, но там, където има изобилие от евтина работна ръка, не си заслужава да се въвежда техника. И друг път му бе правило впечатление, че в нито едно държавно учреждение на Сарк не бе срещал да работят жени. Като се изключат някои прислужнички, които също нямаха право да раждат, жените на Флорина бяха останали на своята планета, а за жени служители от Сарк и дума не можеше да става.

Посочиха му стол пред бюрото на един от помощниците на заместник-секретаря. Длъжността на човека Джунц разбра от светещия надпис върху табелата, закачена на бюрото. Естествено, нито един жител на Флорина не можеше да бъде нещо повече от чиновник, независимо от това, конците на колко служби държи в белите си ръце. Заместник-секретарят и Секретарят можеха да бъдат само саркити и макар да ги бе срещал в обществото, Джунц чудесно знаеше, че е изключено да го приемат тук.

Най-сетне се бе приближил, макар и слабо, до целта. Помощникът разглеждаше внимателно папката пред себе си и прелистваше старателно кодираните страници, сякаш в тях се криеха тайните на вселената. Той беше доста млад, вероятно наскоро бе завършил образованието си и като всички жители на Флорина бе рус и със светла коса.

Доктор Джунц усети някаква атаквистична тръпка. Той самият произхождаше от Либер и като всички свои сънародници бе с тъмнокафява кожа. Малко бяха световите в Галактиката като Флорина и Либер с толкова ясно изразени характерни белези. Обикновено се срещаше нещо междинно.

Някои млади радикално мислещи антрополози защитаваха идеята, че хора от светове като Либер например са възникнали в резултат на свободна, но конвергентна еволюция. Учени от по-стари поколения категорично отхвърляха възможността за еволюция, която води различни видове до кръстосване между световите в Галактиката. Твърдяха, че още на първоначалната своя планета, независимо от това коя е била тя, човечеството е било разделено на подгрупи с различна степен на пигментация.

Това само отнасяше проблема още по-назад във времето и отнемаше възможността за ясен отговор, ето защо нито една от съществуващите теории не задоволяваше доктор Джунц. И въпреки това той се улавяше, че от време на време се замисля върху този проблем. Известни бяха легендите за конфликти, свързани със света на тъмнокожите. Според либерски митове в отдавна отминали времена хората с различна пигментация воювали помежду си и дори откриването си Либер дължал на група тъмнокожи, които, бягайки от враговете си, намерили спасение на него. Когато напусна Либер, за да постъпи в Института за космически анализ на Арктур, и по-късно навлезе в професията, доктор Джунц сякаш забрави за тези легенди. Един-единствен път му се наложи да се сети за тях и да се замисли по-сериозно. Свързано бе с проучването на един от древните светове от сектора Кентавър, един от онези светове, чиято история е наброявала хиляди години и чийто език е бил толкова архаичен, че негов диалект би могъл да бъде онзи отдавна изчезнал и митичен език – английският. В него например се срещаше отделна дума за човек с тъмна кожа.

Защо ли им е била? Нямаха отделна дума за човек със сини очи например или пък с големи уши, или с къдрава коса. Не се срещаше и дума за...

Сухият глас на Помощника прекъсна размишленията му.

– Съгласно данните тук вие сте бил вече в нашата служба.

– Бил съм, разбира се – малко троснато отговори доктор Джунц.

– Това е било отдавна.

– Отдавна беше.

– Продължавате да търсите космоаналитика, изчезнал преди

единадесет месеца и тринадесет дни – не спираше да шумоли с листовците си Помощникът.

– Точно така.

– През всичкото това време – уточняваше младият мъж със сух, умишлено изцеден от тембър глас – не са открити никакви следи и никакви доказателства, че такъв изобщо е забелязан на територията на Сарк.

– За последен път е бил забелязан в пространството непосредствено до Сарк.

Помощникът вдигна беззникаво-сините си очи и за част от секундата ги спря върху доктор Джунц, сетне много бързо ги сведе отново.

– Възможно е, но това все още не е доказателство, че е бил и на Сарк.

Не било доказателство! Доктор Джунц сви устни. Точно това упорито му повтарят вече месеци наред и от Междувездното бюро за космически анализ все по-грубо и по-грубо.

„Няма доказателства, доктор Джунц. Струва ми се, че можете да запълните времето си с по-полезна дейност. Бюрото ще се погрижи търсенето да продължи.“

Но онова, което стоеше зад тези думи, бе: „Стига сте харчили парите ни напразно, Джунц!“

Всичко бе започнало, както съвсем вярно отбеляза Помощникът, преди одинадесет месеца и тринадесет дни по Междувездния стандарт за времето (естествено, никой не можеше да вини Помощника за това, че използва местното време).

Два дни преди това Джунц бе кацнал на Сарк, за да проведе редовна проверка на местното Бюро, която се бе оказала... е, ясно е каква се бе оказала.

Беше го посрещнал тукашният представител на Международното бюро за космически анализи – тъпичък младеж, когото доктор Джунц запомни най-вече с това, че непрестанно дъвчеше някакъв продукт на химическата индустрия на Сарк.

Проверката му бе към своя край, когато представителят на МБКА си спомни нещо и макар и за малко остави своята дъвка под езика си.

– Преди известно време получих съобщение на един от нашите наблюдатели. Възможно е да е нещо незначително, но нали ги знаете?

Много такива пренебрежителни подмятания беше чувал Джунц:

„Нали ги знаете?“ Ядоса се и се канеше да поясни, че самият той преди петнадесет години е бил един от тези наблюдатели. И именно този яд го накара да поиска съобщението, което гласеше:

„Моля, поддържайте пряка кодирана линия с Главния щаб на МБКА за по-подробно съобщение по проблем от изключително значение. Отнася се до цялата Галактика. Ще кацна с минимална траектория.“

Местният представител го наблюдаваше с любопитство. Подновил бе ритмичното движение на челюстите си.

– Нали прочетохте: „Отнася се до цялата Галактика“. Звучи добре, дори за един наблюдател. Свързах се веднага с него с надеждата да разбере нещо повече, но уви! Повтаряше само, че всички хора на Флорина са в опасност. Представяте ли си, петстотин милиона души били в смъртна опасност. Стори ми се, че е откачил. И затова, честно казано, когато кацне, нямам никакво желание да се разправам с него. Какво мислите?

– Имате ли запис на този разговор? – попита Джунц.

– Естествено.

Наложил се да потърси известно време. Най-накрая извадил касетка със сребърен филм. Доктор Джунц го пусна.

– Това е копие, нали? – смръщи чело Джунц.

– Оригиналът изпратих в Бюрото за междупланетен транспорт на Сарк. Помислих си, че ще е най-добре да го посрещнат с линейка. Човекът сигурно беше болен.

В първия миг доктор Джунц почти се съгласи с младежа. Често пъти, когато по време на работа самотните аналитици излизат от релси, душевните им разстройства придобиват страшни размери.

– Я чакайте – сети се нещо Джунц. – Говорите така, сякаш той още не е кацнал.

– Предполагам, че е кацнал, само че никой нищо не ми е казал.

– Нека се обадим в Бюрото по транспорта за повече подробности. Болен или не, случаят трябва да фигурира в нашите архиви.

На следващия ден Джунц се бе отбил за някаква последна проверка при представителя на Бюрото. Имаше работа и на други планети и предпочиташе да отпътува навреме. Вече на прага попита:

– Какво става с нашия наблюдател?

– Точно това исках да ви кажа. От Бюрото по транспорта предадох, че не са чували нищо за такъв човек. Изпратих им енергетичния спектър на хиператомния му двигател, за да проверят пространството наоколо, но не го откриха. Може да се е отказал да кацне тук.

Доктор Джунц реши, че е по-добре да отложи отпътуването си с двадесет и четири часа. На следващия ден отиде в службата за Междупланетен транспорт в Сарк Сити, столицата на планетата. За първи път се срещна с бюрократите флорини, всеки от които поклати глава отрицателно. Да, наистина били получили информация за пристигането на космоаналитик от МБКА. Но корабът му не кацнал.

Доктор Джунц настояваше. Важно бе, защото вероятно човекът е бил болен. Попита ги за копието от разговора на местния представител на МБКА с космоаналитика. За какво копие става дума – вдигаха те рамене. Не можеха да открият нито един служител, който да е получавал подобно нещо. Жалко наистина, ако човекът е болен, но неговият кораб просто не е кацнал на тяхната планета.

Джунц се прибра в хотела си, за да обмисли нещата. И този път не успя да замине. Свърза се с базата на МБКА и уреди да го изпратят на нова, не така спешна за решаване задача. След това си уговори среща с Лудиган Абел, посланика на Трантор.

Следващия ден прекара в четене на книги по история на Сарк, и когато наближи часът на срещата му с посланика, от гняв сърцето му биеше като барабанен оркестър. Даваше си сметка, че няма лесно да се откаже.

За стария посланик посещението на учения бе просто посещение от любезност, потупваше ръце, нареди да докарат механичния барман в стаята и не позволи да се говори за работа, докато не изпиха по две чаши вино. Джунц използва това време, за да поразпита за на пръв поглед ежедневни неща, за организацията на различните служби на Сарк и именно тогава получи урока по саркитска генетика. С всяка измината минута гневът му се засилваше.

Образът на Абел от тази вечер се запечата за дълго в спомените на Джунц. Хлътнали, близо разположени очи, с надвиснали над тях удивително бели вежди, дълъг, клунообразен нос, почти докосващ чашата с вино. Мършави хлътнали бузи, подчертаващи аскетичността на лицето и тялото му, кокалест възлест показалец, който ритмично се движеше сякаш под такта на някаква доловима само за стареца музика. Абел слушаше внимателно, без да го прекъсва.

Когато Джунц свърши, старецът потупа леко устните си с пръст и попита:

- Ти познаваш ли човека, който е изчезнал?
- Не.
- Никога ли не си го виждал?

– Човек трудно може да срещне нашите наблюдатели.

– Имал ли е халюцинации преди?

– Според документите, с които разполагаме в центъра на МБКА, не е имал, ако изобщо това са били халюцинации.

– Ако? – не можа да разбере намека му Абел. – Защо си дошъл при мен?

– За помощ.

– Очевидно. Но в какъв смисъл? Какво мога да направя аз?

– Нека да обясня. Хората от Бюрото за междупланетарен транспорт на Сарк са проверили пространството наоколо за енергийния спектър на двигателя на нашия човек, но нищо не са открили. Няма защо да лъжат. Не искам да кажа, че на сарките лъжата им е чужда, но едно е ясно, че не са привърженици на безсмислената лъжа, а и положително знаят, че, стига да искам, винаги мога да проверя пространството за два или три часа.

– Това е вярно. Е, и?

– Има два случая, когато проверката може да не даде резултат. Единият е, когато корабът не се намира в близост до планетата, защото е преминал през хиперпространството и се е отправил към друг район на Галактиката, а другият – когато изобщо не е в космоса, защото е кацнал на планета. Не вярвам нашият човек да е избрал първия. Ако твърдението му, че някаква опасност застрашава Флорина и това би засегнало цялата Галактика, е плод на въображението на мегаломан, нищо не би го спряло да кацне на Сарк, за да направи своето съобщение. Никога не би променил решението си и да си отиде. От петнадесет години се занимавам точно с такива неща. Ако по някаква случайност твърденията му са основателни, то тогава положението наистина е твърде сериозно, за да си позволи да напусне околното пространство и да отпътува.

Възрастният транторианец вдигна пръст и го размаха предупредително.

– В такъв случай според теб той е на Сарк.

– Именно. И отново се явяват две алтернативи. Ако е в състояние на психоза, възможно е да е кацнал на място, различно от добре известните космодруми. Възможно е да се скита болен и почти безпамятен. Това са твърде рядко срещани случаи, но все пак не са изключение. Обикновено подобни състояния са временни. Отмине ли кризата, едно от първите неща, които пострадалият започва да си спомня, е какво е работил, преди още да се върнат спомените от личния му живот. За всеки космоаналитик работата му е неговият живот. Много често, когато са

още в амнезия, ги откриваме в някоя библиотека да търсят литература, свързана с космоанализата.

– Ясно, значи искат да вляза във връзка със Съвета на библиотекарите и да попитам регистрирали ли са подобен случай.

– Не. Защото мисля, че там надали ще възникне някакъв проблем. Ще помоля най-известните трудове по космоанализа да се отделят в специален фонд и всеки, който ги потърси, а не може да докаже, че е чистокръвен саркит и има право да ги ползва, да бъде подробно разпитан. Непременно ще се съгласят, защото знаят или поне висшите им служители ще знаят, че това няма да доведе до нищо съществено.

– Защо?

– Защото съм дълбоко убеден – сега вече Джунц заговори бързо с потреперващ от гнева си глас, – че здрав или не, нашият човек е кацнал на Сарк, след което или е хвърлен в затвора, или, което е по-вероятно, е убит от властите на Сарк.

– Шегуваш се, нали? – попита Абел и остави почти празната си чаша.

– Имам ли вид на човек в шеговито настроение? Нали не си забравил какво сам ми разказа преди един час? Животът, благополучието и властта на жителите на Сарк зависят от това, доколко контролират Флорина. Какво научих от прочетеното през последните двама и четири часа? Богатството на Сарк всъщност са киртовите полета на Флорина. Изведнъж се появява някакъв тип, който заявява, че нещо от галактическо значение поставя живота на жителите на Флорина в опасност. Погледни записа на последния разговор, който този човек е провел с нашия Представител тук.

Абел пое сребърния филм и четящото устройство, които му подаде Джунц. Докато се взираше през окулярите, клепачите му потрепваха неспокойно.

– Не бих казал, че съдържа много информация.

– Точно така. Говори се само за някаква опасност. И то съвсем близка. Това е всичко. Такова нещо никой не би изпратил на саркитите. Дори наблюдателят да бърка, мислиш ли, че правителството на Сарк ще допусне това съобщение да се разпространи, независимо от неговото душевно разстройство, ако въобще става дума за такова нещо, и да плъзне по цялата Галактика? Да оставим настрана паниката, която щеше да обхване Флорина и нарушаването на производството на киртово влакно, остава фактът, че цялата тази мръсна работа с отношенията между Сарк и Флорина щеше да стане известна на цялата Галактика. За да

предотвратят всичко това, е достатъчно да унищожат само един човек, тъй като не мога да предприема нищо само въз основа на един запис и те чудесно го знаят. Мислиш ли, че на Сарк някой ще се поколебае да извърши убийство? Свят с такъв опит в генетиката, както ти сам ми обясни, не би се спрял пред нищо.

– Какво искаш да направя аз? Признавам, сам не се сещам.

– Разбери дали са го ликвидирали – рече Джунц мрачно. – Не може да не си създал тук някаква система от агенти. Нека не си играем на криеница. Достатъчно съм кръстосвал Галактиката, за да съм стигнал вече своята политическа зрялост. Гледай да стигнеш до истината докато им отвлека вниманието с преговорите с библиотеката. И когато разбереш, че наистина са си позволили да ликвидират един човек, ще настоявам Трантор да вземе мерки и никое правителство в Галактиката да не си позволява да помисли дори, че може да ликвидира безнаказано човек на МБКА.

С това първата му среща с Абел приключи.

В едно поне Джунц беше прав. Официалните власти на Сарк винаги с готовност помагаша, щом нещата се свеждаха до уговорка с библиотеката.

Но времето щеше да покаже, че за всичко останало не бе прав. Агентите на Абел не успяха да открият никакви следи на територията на Сарк от изчезналия наблюдател.

Всичко това отне повече от единадесет месеца. Дори Джунц бе вече готов да се откаже и да си замине. Най-неочаквано ледът се пропука, но не в резултат от дейността на Абел, а от почти забравената стръв, която сам Джунц бе поставил. От Общинската библиотека на Сарк пристигна съобщение и благодарение на него Джунц се озова пред бюрото на служителя на Отдела за вътрешни работи на Флорина.

Служителят разгърна и последния лист, с което приключи подредбата на фактите в своята глава.

– И така, какво мога да направя за вас? – попита той.

– Вчера в 4,22 следобед получих съобщение, че във Флоринския клон на Общинската библиотека на Сарк са се опитали да задържат човек, който е поискал да прегледа два известни материала по космоанализа и не е бил саркит. Не ми казаха нищо повече.

Джунц говореше сухо и отчетливо. По едно време се наложи да повиши глас, за да не позволи на чиновника пред него да го прекъсне, и

продължи:

– Вчера в хотела, в който съм отседнал, гледах телевизионните новини и съобщиха, че един от патрулите в същия клон на Общинската библиотека е намерен в 5,05 в безсъзнание. Смята се, че това е дело на трима флорини, които се издирват. В по-късните новини съобщението не беше повторено. Сега вече за мен няма никакво съмнение, че двата факта са свързани един с друг. Убеден съм, че човекът, който ми е нужен, се намира в ръцете на Службата за охрана. Поисках разрешение да замина за Флорина, но ми отказаха. Помолих да изпратят човека тук на Сарк, но отговор не получих. И дойдох при вас, за да ми обясните защо е всичко това? Или аз трябва да отида там, или човекът да бъде докаран тук.

– Правителството на Сарк не може да приема ултиматуми от офицери на МБКА – отговори с безжизнения си глас чиновникът отсреща. – Моите началници ме информираха, че вероятно ще ми зададете тези въпроси, ето защо ми е поръчано да ви кажа следното: човекът, който, както споменахте, е поискал да прегледа отделените в специален фонд книги, придружен от двама флорини – Пълномощник и някаква жена, действително е извършил нападение срещу патрул. Но все още не са хванати.

Джунц изпита горчиво разочарование и изобщо не се постара да го прикрие.

– Възможно ли е да са избягали?

– Не съвсем. Проследили са ги до пекарната на някой си Мат Коров.

– И са им позволили да останат там? – ококори очи Джунц.

– Говорили ли сте скоро с Негово превъзходителство Лудиган Абел?

– Какво общо има той...

– Имаме сведения, че често се срещате с него.

– Не съм се виждал с посланика от една седмица.

– В такъв случай ви съветвам да го посетите. Даваме възможност на престъпниците да останат невредими в пекарната на Коров с оглед на деликатните междупланетни отношения с Трантор. Имам инструкция да ви съобщя в случай, че сметна за необходимо, че Коров, както може би няма да се изненадате – сега вече лицето на чиновника се изкриви в някакво подобие на усмивка, – е добре известен на Службата ни за сигурност като агент на Трантор.

6 Посланикът

Близко десет часа преди Джунц да се срещне с чиновника, Пълномощникът напусна магазина на Коров.

Теренс внимаваше да не се отдалечава от грубите стени на работническите бараки, покрай които минаваше, промъквайки се предпазливо по улиците на града. Като се изключат случайните струи бледа светлина през процепите от Горния град, той се движеше в пълен мрак. В Долния град човек не можеше да срещне друго осветление освен фенерчетата на патрулните двойки.

Долният град приличаше на огромно, проснато на земята зло чудовище, потънало в дълбок сън, чиито мръсни пипала са се скрили под лъскавия покрив на Горния град. В някои части на Долния град, там, където стоварваха продуктите за следващия ден например, положително не беше такава безнадеждно мъртвило, но те бяха далеч от бедняшките коптори.

Доловил шум от далечни стъпки, Теренс сви в прашна уличка (дори нощните препръсквания от дъжд трудно стигаха долу). На стотина метра от него пробляснаха светлини, които скоро се загубиха.

През цялата нощ патрулите сновяха напред-назад. Нужно бе само да се движат. Страхът, който вдъхваха, бе достатъчен, за да поддържа реда без почти никаква проява на сила. Липсата на улично осветление даваше възможност на всеки, който поиска, да се скита, без да бъде забелязан. Дори без заплахата от патрулите, които кръстосваха града, опасността от кражби бе сведена до минимум. Магазините за храни и много от работилниците бяха добре охранявани; луксозните стоки на Горния град бяха недостижими, а да се крадат един друг и да живеят като паразити от мизерията на себеподобните си, флорините очевидно считаха за безсмислено.

Всичко онова, което би било престъпление в други светове, тук в мрака на практика не съществуваше. Бедните бяха на всяка крачка, но от тях нямаше какво да се задигне, а богатите бяха практически недосегаеми.

Всеки път, когато трябваше да прекоси светла ивица под процеп в бетонната покривка над него, Теренс притичваше и неволно вдигаше нагоре преbledнялото си лице.

„Недосегаеми“!

Толкова ли бяха „недосегаеми“ наистина. Колко различни чувства бе изпитвал през различните периоди от живота си към Скуайърите на Сарк. Като дете, а той бе дете като всички останали, за него патрулите бяха чудовища в черно и сребристо, от които всеки бягаше, без значение виновен или не. Представяше си Скуайърите като смътни, загадъчни свръхчовеци, безгранично добри, които живееха в техния рай Сарк и прекарваха времето си единствено в размишление как да направят живота на глупавите мъже и жени от Флорина по-добър и по-богат.

Всеки ден в училище повтаряха: „Нека Духът на Галактиката бди над Скуайърите така, както те бдят над нас.“

Точно така, мислеше си той сега. Нека Духът на Галактиката се „погрижи“ за тях, както те се „грижат“ за нас. Нито повече, нито по-малко! Без да усети, бе забил нокти в дланите си.

На десет години бе написал в училище есе за това как си представя живота на Сарк. Искаше се само да даде воля на въображението си, за да покаже своята способност да пише. Много малко неща помнеше от това есе, всъщност само един пасаж, в който описваше Скуайърите, които всяка сутрин се събират в една голяма зала, украсена с цветовете на кирта. Високи около шест метра, с великолепни одежди, обсъждат греховете на флоринците и тъжно размишляват как да ги върнат към добродетелите.

Учителят остана много доволен от есето му и когато в края на годината другите деца трябваше да се явят на годишното препитване по четене, писане и нравоучение, него го записаха в специален клас, където продължи да учи аритметика, галактография и история на Сарк. На шестнадесет години го прехвърлиха на Сарк.

Още помнеше колко велик бе за него този ден, а сега толкова се срамуваше при мисълта за това!

Теренс виждаше пред себе си вече покрайнините на града. Лек вятър донесе тежкия нощен аромат на киртов цвят. Още няколко минути и той ще бъде в относителна безопасност – в полето, където поне едва ли ще срещне патрулите и през разкъсаните облаци отново ще зърне звездите, а сред тях и постоянната жълта светлина на слънцето на Сарк.

То беше и негово слънце през близо половината от съзнателния му живот. Когато за първи път го зърна през люка на космическия кораб като нещо повече от звезда, като ослепително ярко кълбо, бе изпитал непреодолимото желание да падне на колене. Мисълта, че отива в рая, бе успяла да измести дори парализиращия страх от първия му полет с

космически кораб.

След като се бе озовал в същия този рай, го заведоха при възрастен флорин и той се погрижи да бъде изкъпан и облечен подходящо. Поведоха го към някаква висока сграда. По пътя човекът, който го придружаваше, ниско се поклони на един минувач.

– Поклони се! – гневно измърмори той на младия Теренс.

– Кой беше този? – сконфузено попита младежът, навеждайки глава.

– Скуайър, невеж селяко!

– Този! Скуайър?!

Стоял бе вцепенен наред пътя, докато не го побутнаха да продължи. Това бе първата му среща със Скуайър. Никакви шест метра, а най-обикновен човек, като всички останали. Други младежи от Флорина положително биха успели да се съвземат от раздялата с илюзиите, но не и Теренс. Нещо в него се прекърши, и то завинаги.

През цялото време на своето образование, с което се справи блестящо, той никога не забрави, че Скуайърите са хора. Обучението му трая десет години и когато нито четеше, нито се хранеше, нито спеше, го учеха да предава съобщения, да изхвърля кошчета за боклук, да извърща лице към стената, ако се разминава с жена-Скуайър.

В продължение на пет години след това той работи в Гражданската служба и, както си му е редът, го местеха от място на място, за да проверят способностите му в различни ситуации.

Веднъж го посети дебел флоринец, заусмихва му се, за да докаже добрите си намерения, пощипваше го по рамото и накрая го попита какво мисли за Скуайърите. Теренс едва бе потиснал желанието си да се обърне и да избяга. Питаше се дали все пак мислите му не се изписват по някакъв тайнствен начин на лицето му. Теренс бе поклатил глава и бе изсипал куп банални декларации.

Дебелакът се бе ухилил.

– Не ти вярвам. Ела тази вечер на това място – и му подаде малко картонче, което само след няколко минути се сгърчи и овъгли.

Все пак Теренс отиде. Боеше се, но му беше любопитно. Срещна много свои познати, които го гледаха с интерес, а когато по-късно се срещаша служебно, го отминаваша с безразличие. Слушаше ги внимателно и откри, че много от тях са убедени в онова, до което сам бе стигнал в размишленията си, но до този момент бе смятал, че той единствен е направил подобно заключение.

На това събиране например за първи път научи, че се срещат

флоринци, според които Скуайърите са истински престъпници – изчезват богатствата на Флорина, за да задоволяват глупавите си капризи, като оставят местните жители да изнемогват от работа и да тънат в невежество и бедност. Разбра също, че се готви масово въстание срещу Сарк и всички богатства на Флорина трябва да преминават в ръцете на законните им собственици.

Как? – попитал бе Теренс. Задал бе въпроса си няколко пъти. Нали оръжието бе в ръцете на Скуайърите и патрулите.

Разказаха му тогава за Трантор. За гигантската империя, разраснала се през последните няколко века дотам, че повече от половината от заселените планети на Галактиката бяха се включили в нея. Обясниха му, че Трантор с помощта на флоринците ще унищожи Сарк.

Но ако Трантор е толкова голяма империя, попита ги Теренс, а Флорина така малка в сравнение с нея, то тогава няма ли Трантор просто да замести Сарк като по-голям и по-деспотичен владетел? И ако това е единственият изход, не е ли по-добре да търпят Сарк? Щом така или иначе ще трябва да понасят нечия власт, по-добре да е позната.

Осмяха го и го изхвърлиха от групата, като го предупредиха, че ще заплати с живота си, ако спомене някога какво е чул при тях.

След известно време забеляза, че един по един участниците в онова събиране започнаха да изчезват и остана само онзи дебелият.

Няколко пъти го зърваше да шепне разпалено на ухото на някой новодошъл. Рисковано беше да предупреждава младата жертва за изкушението и проверката, на които я подлагаша. В крайна сметка всеки сам трябва да избере своя път, както бе сторил Теренс.

Прекара известно време дори в службата за сигурност, до която допускаха малко флоринци. Престоят му беше кратък, защото властта, която се даваше на един служител на органите на сигурността, бе огромна и се препоръчваше да не трае прекалено дълго.

Едва тук Теренс научи, че се организираха и действителни заговори. Някои жители на Флорина успяваха понякога да се събират и да организират бунт. Обикновено с финансовата подкрепа на Трантор. В някои случаи бъдещите бунтовници искрено вярваха, че Флорина ще успее да се освободи и без чужда намеса.

Теренс дълго мисли върху това. Говореше малко, никога не предприемаше прибързана стъпка, но в мислите си бе абсолютно независим. Мразеше Скуайърите и заради това, че не бяха високи шест метра, и защото нямаше право да гледа жените им, и защото бе им служил с поклон, и защото бе открил, че въпреки цялата им арогантност те бяха

твърде глупави, по-слабо образовани от самия него и далеч по-неинтелигентни.

И каква алтернатива имаше за робството му? Да замени тъпия Скуайър от Сарк с друг тъпак от империята Трантор? Беше безсмислено. Да очаква, че селяните на Флорина ще предприемат нещо сами, беше също толкова абсурдно. Следователно изход нямаше.

Това беше въпрос, който занимаваше мислите му през всичките тези години.

И ето, появила се беше тази поредица от обстоятелства, която в лицето на този наглед жалък човек, бивш космоаналитик, чиито брътвежи предричаха смъртна опасност за всички жители на Флорина, тикна изневиделица в ръцете на Теренс отговора.

Теренс се намираще вече в полето, нощният дъжд бе спрял и звездите, сякаш окъпани, просветнаха между разкъсаните облаци. Мъжът вдъхваше с пълни гърди аромата на кирт – съкровището и проклятието на Флорина.

Не хранеше никакви илюзии. Вече не беше Пълномощник. Не беше дори и свободен селянин. Той беше престъпник, беглец, който трябваше да се укрие.

Пареща мисъл гореше съзнанието му. През последните двадесет и четири часа бе държал в ръцете си най-страшното оръжие срещу Сарк, за което някой можеше да мечтае. В това нямаше никакво съмнение. Той знаеше, Рик не бърка и съвсем вярно си спомня, че е бил космоаналитик, че е минал през психосонда, която едва не го е лишила напълно от разсъдъка му; знаеше, че това, което той си спомня, бе нещо напълно вярно и ужасяващо и най-важното... то беше власт.

Сигурен беше.

Сега Рик бе в лапите на човек, който се представяше за флорински патриот, а в действителност беше агент на Трантор.

Горчивината на гнева бе заседнала като буца в гърлото на Теренс. Нямаше никакво съмнение, че Пекаря е агент на Трантор. Още в първия миг го беше разбрал. Кой сред жителите на Долния град имаше средства, за да построи фалшива радарна пещ?

Нямаше да позволи Рик да попадне в ръцете на Трантор. За нищо на света! Готов бе да поеме всички рискове, за които можеше да се сети. Какво значение имаха опасностите. Смъртното наказание вече висеше над главата му.

В единия край на хоризонта просветля. Смяташе да дочака зората. Много скоро всички патрули щяха да получат описанието му, но щяха

да са им нужни поне няколко минути, за да се уверят, че това наистина е той.

През тези няколко минути той щеше да е Пълномощник – време, през което щеше да успее да направи нещо, но сега не искаше да мисли.

Около десет часа след срещата си с чиновника Джунц успя да се види с Лудиган Абел. Посланикът го поздрави с обичайната си сърдечност и въпреки всичко в поведението му прозираше някакво чувство за вина. При първата им среща (а тя бе толкова отдавна; близо една стандартна година) не бе обърнал никакво внимание на разказа на учения. Тогава единствената му мисъл бе: ще помогне ли това по някакъв начин на Трантор?

Трантор! Винаги беше на първо място в съзнанието му. Той съвсем не беше от ония глупаци, които боготворяха купчина звезди или жълтата емблема с космически кораб и слънце върху униформата на войските на Трантор. С две думи казано, той не беше патриот в онзи общоприет смисъл на тази дума и името Трантор само по себе си не значеше нищо.

Онова, което той боготвореше, беше всеобщия мир; още повече, че вече поостарял, искаше да се наслаждава на чашата си с вино, на атмосферата около самия него, наситена с тиха музика и приятен парфюм, на следобедната си дрямка и на тихото очакване на смъртта. Въобразяваше си, че такова е желанието и на всички хора; но хората страдаха от войните и разрушенията. Умираха, замръзнали в космическия пустош, изпаряваха се в експлозията на атомите. Гинеха от глад на окупирани или бомбардирани планети.

Как тогава да им наложи своята идея за всеобщ мир? Във всеки случай не по пътя на разума, нито по пътя на просвещението. Ако човек не може, гледайки трезво, да предпочете мира пред войната, то тогава какъв ще е този аргумент, който ще го убеди в противното? Какво понеопрровержимо проклятие на войната от самата война?

Ето защо, за да се приключи с употребата на сила, остава само едно средство – самата сила.

В кабинета си Абел имаше карта на Трантор, на която ясно бе показано как ще бъде употребена тази сила. Тя бе изработена във формата на кристално яйце, върху което бе монтирана леща, представляваща Галактиката. Звездите бяха петънца от бял диамантен прах, мъглявините – светли или тъмни облачета, а в центъра се виждаха пет червени точки – Транторската република. Тези червени точки показваха световете,

съставлявали някога Транторската република, преди петстотин години.

Картата беше историческа, представяше републиката в нейния първоначален състав, и то когато механизмът за включване на отделните степени беше на нула. При завъртане на ключа на първото деление светваха нови звезди – това е била Републиката петдесет години след създаването ѝ. След десет деления се виждаше каква е била картината след половин хилядолетие, когато повече от половината Галактика бе потопена в червено.

Червеният цвят бе цветът на кръвта. Транторската империя бе минала през стадиите на Транторска република и на Транторска конфедерация. По пътя си империята бе премазвала хора, космически кораби, цели светове. И след всичко това Трантор бе станал могъщ и в червения цвят цареше мир.

Сега Трантор бе на прага на нова промяна – от Транторска империя да се превърне в Галактическа империя и тогава червеният цвят щеше да погълне всички звезди, щеше да се постигне всеобщ мир или *накс Транторика*.

Абел мечтаеше за това. Преди петстотин години, преди четиристотин, триста или дори преди двеста години той би се противопоставил на Трантор като на противно гнездо от неприятни, материалистично мислещи и агресивни люде, които не зачитат правата на другите, несъвършени в своята демокрация, а в същото време нащрек за всеки, дори най-малък признак на робство при другите, при това и безмерно алчни. Ала времето за това отдавна бе отминало.

Може да се каже, че той не поддържаше Трантор, а по-скоро абсолютния край, който Трантор олицетворяваше. Ето защо въпросът: Как това ще помогне на Галактическия мир? естествено се превръщаше в: Как това ще помогне на Трантор?

Затруднението идваше оттам, че в този случай Абел не можеше да бъде сигурен. Джунц сякаш имаше готов отговор. Трантор е длъжен да подкрепи МБКА и да накаже Сарк. Вероятно това би било добър урок, стига да открият доказателства против Сарк. А може би напротив, дори да се намереха доказателства. Така или иначе Трантор не биваше да действа прибързано. За всички в Галактиката вече бе ясно, че Трантор е на прага да завладее Галактиката и все още не бе изключена възможността планетите, които бяха извън империята, да се съюзят и да се обявят против това. Трантор можеше да спечели една подобна война, но това сигурно би станало на такава цена, че думата „победа“ би била само по-благозвучно име на „поражение“.

Ето защо Грантор не биваше да прави непредпазливи стъпки във финалния етап на тази своеобразна игра. Много внимателно Абел бе хвърлил тънката си мрежа в лабиринта на Гражданската служба и върху бляскавите Скуайъри на Сарк, навлизал бе с усмивка и бе разпитвал, без никой да подозира това. Не пропусна сега да държи изкъсо и конците на шпионската си мрежа, която следеше Джунц, за да не му позволи в гнева си да разруши само за миг нещо, което той ще трябва да възстановява после цяла година.

Абел не можеше да се начуди на нестихващия гняв на либериеца. Дори го беше попитал:

– Защо така упорито държиш на този наблюдател?

Очаквал бе да чуе прочувствена тирада за запазване целостта на МБКА и че задължение на всички е да подкрепят Бюрото, защото то работи в името на хората. Но отговорът бе съвсем различен.

– Виж какво, в дъното на всичко това са отношенията между Сарк и Флорина. Искам да разоблича тази връзка и да я разруша.

Абел усети, че му се повдига. Винаги и навсякъде все тази грижа само за отделни светове, което пречеше да се насочат усилията към единението на Галактиката. Положително тук и там съществуват непредвидени опасности и положително за много хора те са трудно поносими. Но защо хората са така наивни и си въобразяват, че такива неправди могат да се отстранят на равнище, по-ниско от общогалактичното. Първо трябва да се прекратят войните и да се сложи край на националното съперничество, само тогава вниманието ще може да се насочи към вътрешните проблеми, които в края на краищата са и междупланетарни.

А Джунц дори не беше родом от Флорина. И точно поради това не можеше да се обясни неговото емоционално късогледство.

– Какво те свързва с Флорина? – попита Абел.

– Изпитвам известно родство с тези хора – отговори Джунц след кратко колебание.

– Та ти си либериец. Поне така си мисля.

– Така е, но това не ми пречи да чувствам родство с тях. Техният и моят народ са двете крайности в Галактиката.

– Крайности ли? Не те разбирам.

– По отношение на пигментацията на кожата. Те са необикновено светли, а ние – необикновено тъмни. Това значи нещо. То ни свързва. Струва ми се, че за дълъг период от своята история нашите прадеди са били различни от другите, дори са били изолирани. Ние сме несретни бели и черни, братя поради своето различие.

В същия миг, срещнал изумения поглед на Абел, Джунц млъкна. Никога вече не заговориха за това.

И ето сега, след близо година, без никакво предупреждение, без намек дори, тъкмо когато вече можеха да очакват спокоен край на тази объркана история и когато Джунц бе започнал да губи интерес, бомбата избухна.

Сега пред него седеше съвсем друг Джунц – гневът му вече не се простираше само до Сарк, в момента се насочваше и към Абел.

– Да оставим настрана това, че агентите ти ме следваха по петите. Предполагам, че трябва да си предпазлив и по принцип нямаш доверие никому и за нищо. С това мога да се съглася, но защо не ми съобщиха веднага, щом откриха човека?

Ръката на Абел бавно поглаждаше гладката повърхност на креслото.

– Нещата се усложниха. Винаги нещо става. Бях наредил да ти изпращат докладите на моите агенти и за всеки човек, който се е поинтересувал от литература по космоанализа, без да има право на това. Мислех си дори, че може би ще имаш нужда и от някаква закрила. Но на Флорина...

– Точно така. Големи глупци се оказахме, като не предвидихме този вариант. Близо цяла година се мъчихме да докажем, че той е тук някъде на Сарк. Естествено, че е бил на Флорина, но ние просто бяхме слепи. Така или иначе вече го открихме, по-скоро твоите хора, но нали ще ми дадеш възможност да се срещна с него?

– Каза, че си разбрал, че Коров е агент на Трантор – попита Абел, очевидно стараяйки се да избегне отговора.

– А не е ли? Защо ще ме лъжат? Или са ги дезинформирали?

– Нито са те излъгали, нито са дезинформатори. Той е наш агент тук от близо десет години. Тревожи ме фактът, че те са знаели. Питам се какво друго им е известно за нас и за нашата мрежа. Но не те ли учудва, че не са скрили, че той е от нашите?

– Ни най-малко. Съобщиха ми го, защото това е истина, предполагам, и така ще са сигурни, че няма повече да им досаждам с въпроси, които може да породят проблеми между тях и Трантор.

– Истината е твърде компрометирана ценност сред дипломатите, а каква по-голяма беля може да си докарат от това, да ни разкрият докъде се простира информираността им за нас, да ни дадат възможност, преди да е станало прекалено късно, да изтеглим понакъсаната си мрежа, да я закърим и отново да я хвърлим?

– Отговори си сам на своя въпрос.

– Споделили са с теб какво знаят за Коров, за да демонстрират своята победа. Наясно са, че това вече нито може да им помогне, нито да им навреди, тъй като от близо дванайсет часа на мен ми е известно, че те са разкрили Коров.

– Как така?

– Посредством най-красноречивия намек. Слушай сега! Преди дванадесет часа Мат Коров, агент на Трантор, е бил убит от един от патрулите на Флорина, а някакъв мъж и една жена, по всяка вероятност става дума именно за твоя наблюдател, са избягали, изчезнали са. Предполага се, че са в ръцете на Скуайърите.

Джунц извика от изненада и се надигна от мястото си.

Абел вдигна спокойно чашата с вино и я поднесе до устните си.

– Не мога да направя нищо по официален път. Убитият е жител на Флорина, а и избягалите, докато не можем да докажем противното, се смятат също за флорини. Както виждаш, изиграха ни, а сега вероятно и ни се подиграват.

7

Патрулът

Рик видя как убиха Пекаря. Той се свлече пред очите му, без да издаде звук. Насоченият към него бластер превърна гърдите му в огромна черна димяща дупка. Гледката замъгли в съзнанието на Рик почти всичко, което се бе случило с него дотук.

Остана само картината на безмълвното появяване на патрула и спокойната решителност, с която вдигна оръжието си. Пекаря понечи да каже нещо, но не му остана време. Последва най-страшното, плисна кръв и въздухът се изпълни с дивия писък на тълпата, която се разбяга във всички посоки, подобно на разливаща се река.

Преживяното заличи за известно време подобрието в мисловната дейност на Рик, настъпило по време на неколкочасовия сън. Патрулът се бе хвърлил към него през тълпата викащи мъже и жени като през разбунено блато, което трябваше да преодолее. Рик и Валона се смесиха с човешкия поток и той ги повлече. Попадаха във водовъртежите му, в послабите и по-мощните течения, докато над главите им се виеха патрулните машини. Валона тикаше Рик към покрайнините на града. От почти възрастния човек тази сутрин той отново се бе превърнал в безпомощното дете от предишния ден.

Събудил се бе призори, но тъй като стаичката, която ги бе приютила, бе без прозорци, не можеше да се ориентира кое време е. Поседя така напрегнато, ровейки в паметта си. През нощта нещо в главата му бе заздравяло, някакви връзки се бяха възстановили и се бе получило едно цяло. Процесът бе започнал преди два дни, когато за първи път си бе „спомнил“, и бе продължил до предишната вечер. Разходката до Горния град, библиотеката, нападението над патрула и последвалото бягство, срещата с Пекаря – всичко това беше му действало като катализатор. След дългата летаргия сгърчените тъкани на мозъка му се бяха опънали и макар и болезнено, в тях вече протичаха жизнени процеси. Сънят като че им бе дал допълнителна сила.

Замисли се за космоса и звездите, за дългите самотни преходи и великото безмълвие.

– Лона – извърна глава той.

Жената се събуди мигновено и се повдигна на лакът.

– Рик – промълви тя, вирайки се в тъмното към посоката, откъдето

дойде гласът му.

– Тук съм, Лона.

– Добре ли си?

– Разбира се – едва съдържаше вълнението си Рик. – Чувствам се чудесно. Слушай! Още неща си спомних. Бях в кораб и много добре зная, че...

Валона спря да го слуша. Нахлузи роклята си, поприглади с ръка гънките, закопча се и заоправя припряно колана си.

Отиде на пръсти до него.

– Не исках да спя. Опитах се да остана будна.

Мъжът усети някаква промяна в гласа ѝ.

– Случило ли се е нещо? – попита той.

– Не говори толкова силно. Всичко е наред.

– Къде е Пълномощникът?

– Няма го. Наложил се да излезе. Защо не заспиш пак, Рик?

– Много съм добре – отблъсна той ръката ѝ, която се стараше да го успокои. – Исках да кажа на Пълномощника за моя кораб.

Но Теренс го нямаше, а Лона не искаше да го слуша. Рик замълча и за първи път изпита раздражение към Валона. Държеше се с него като с дете, а той бе започнал да се чувства като възрастен мъж.

В стаичката им нахлу светлина и на вратата се очерта фигурата на Пекаря. Рик примигна и усети, че го обзема предишният страх. Дори не отблъсна ръката на Валона, която посегна да го успокои.

Пекаря се усмихна.

– Рано сте се събудили.

Отговор не получи.

– Още по-добре. Днес ще ви преместим – продължи той.

– Нали няма да ни предадете на патрула? – попита с пресъхнали устни Валона, която не беше забравила как Пекаря разглеждаше Рик, след като Пълномощникът си отиде. Той продължаваше да гледа Рик и само него.

– На патрулите ли? Съобщил съм на когото трябва и там ще бъдете в безопасност.

Излезе, но много скоро се върна с дрехи, храна и два съда с вода. Дрехите бяха нови и им се видяха много особености.

Пекаря стоя при тях, докато се хранеха. По едно време се обади:

– Ще ви дам нови имена и нови биографии. Слушайте ме внимателно, за да не пропуснете нещо. Забравете, че сте флорини, ясно ли е? Вие сте брат и сестра от планетата Вотекс. Били сте тук, за да разгледате

Флорина... – и продължи с подробностите, задаваше им въпроси, слушаше отговорите им.

Рик с удоволствие демонстрираше колко добре работи вече паметта му, колко лесно помни. Но погледът на Валона бе помръкнал от тревога.

Това не убягна от очите на Пекаря.

– Ако ми създадеш и най-малката неприятност – обърна се той към момичето, – ще го изпратя сам, а теб ще те оставя тук.

– Нищо такова няма да се случи – стисна яките си ръце Валона.

Най-накрая, след може би няколко часа, Пекаря се изправи.

– Да вървим! – рече той.

В последния миг мушна в джобове на гърдите им черни карти от мека кожа.

Вече навън Рик се огледа и се удиви на странните си одежди. Никога не беше мислил, че една дреха може да бъде толкова сложна. Пекаря му бе помогнал да се облече, но кой щеше да му помогне да я съблече? Валона изобщо не приличаше вече на селянка. Опънатата тънка материя покриваше краката, а обувките бяха с високи токове и тя трябваше да стъпва внимателно.

Щом излязоха навън, около тях се струпаха минавачи, които ги разглеждаха, цъкаха, коментираха помежду си. Това бяха предимно деца, жени, тръгнали на покупки, и начумерени, дрипави безделници. Пекаря сякаш не ги забелязваше. Подпираше се на дебел прът, който от време на време уж случайно се озоваваше между краката на прекалено любопитните.

Бяха се отдалечили на около стотина метра от магазина на Коров, когато сред заобиколилата ги тълпа настъпи оживление, някои побягнаха и Рик различи сребристочерните униформи на патрулите.

Тогава се разрази трагедията. Оръжието, изстрелът и отново безумно бягство. Дали е имало някога такова време, в което страхът да не е бил неизменен негов спътник, в което сенките на Патрула да не са били по петите му?

Спряха едва когато стигнаха в един от мизерните крайни квартали на града. Валона дишаше тежко, новата ѝ рокля бе на петна от избилата пот.

– Не мога да тичам повече – задъхано изрече Рик.

– Трябва да продължим.

– Но не така. Виж какво – и той категорично се противопостави на

настоятелното дръпване на момичето. – Изслушай ме.

Страхът и паниката постепенно го напускаха.

– Защо не продължим по пътя, който Пекаря ни обясни?

– Откъде знаеш какви са били плановете му? – Момичето беше уплашено и искаше да продължат.

– Трябваше да се правим, че сме от друг свят. Нали за това ни даде и тези неща – обзет от вълнение обясни Рик. Измъкна малкия правоъгълник от джоба си и го заобръща, опитвайки се да го отвори като книжка.

Но не успя. Опипа краищата и единият от ъглите, там, където пръстите му се срещнаха, просветля и лицето на черната карта стана млечнобяло. С голямо усилие се опита да прочете сричка по сричка словата, които бяха изписани върху разкрилата се повърхност.

– Това е паспорт – рече той накрая.

– Какво каза?

– С това ще ни пуснат навън – сигурен беше. Думата сама бе изплувала в съзнанието му. Една-единствена дума – „паспорт“. – Наистина ли не разбираш? Той искаше да напуснем Флорина. С кораб. Хайде, отиваме там.

– Не – възпротиви се Валона. – Те му попречиха. Убиха го. Не можем, Рик. Няма да успеем.

Той упорито настояваше. Дори започна да заеква от напрежение.

– Няма нищо по-разумно от това. Кой ще предположи, че ще дръзнем да го направим? А и ние ще се опитаем да се качим на друг кораб. Този, за който говореше той, ще бъде под наблюдение. Ще намерим друг. Все едно кой.

Кораб! Все едно кой! Думите зазвънтяха в ушите му. Не го интересуваше осъществима ли е идеята му. Желанието да стъпи на космически кораб го завладя. Копнееше да излезе в космоса.

– Моля те, Лона!

– Е добре. Щом искаш, знай къде трябва да отидем. Водеха ни там, когато бях малка, за да гледаме как корабите излитат.

Отново потеглиха. Ала нещо тревожеше съзнанието на Рик. Някакъв факт от недалечното минало, нещо, което се бе случило съвсем наскоро, трябват да си го спомни, а не можеше. Упорито му се изплъзваше.

После отново го завладя мисълта за кораба, в който му предстоеше да влезе.

Този ден на човека от контролата на входа много му се събра. До него стигаха слухове за вълнуващи събития. Разправяха се небивали истории за нападнати предишната вечер патрули, за някакви бягства. До сутринта слуховете вече бяха така раздути, че от ухо на ухо се предаваше вестта за убити хора от охраната.

Той не смееше да напусне поста си, но врътът му се изкриви да наблюдава как една след друга отлитаха патрулните коли с мрачните си пътници. Постепенно космодрумът почти се опразни от охрана.

Тъпчат града с патрули, мислеше си той едновременно изплашен и странно възбуден. Защо ли беше толкова щастлив от факта, че някой е дръзнал да убива патрули? Никога не са му досаждали. Поне не прекалено. Той си имаше добра служба. Много по-добра от тази на тъпите селяни.

Но сега беше щастлив.

Почти не обърна внимание на двамата пред него, които очевидно не се чувстваха удобно в чуждестранните си одежди и обилно се потяха. Личеше, че са чужденци. Жената му подаде паспорта си.

Погледна към нея, погледна към паспорта ѝ, а после и към списъка с резервациите. Натисна съответния бутон и две прозрачни ленти изскочиха пред пътниците.

– Минавайте – подкани ги той нетърпеливо. – Сложете ги на китките си и вървете.

– Кой е нашият кораб? – попита учтиво жената с тих глас.

Човекът на контролата се почувства поласкан. На космодрума на Флорина рядко се появяваха чужденци. А в последните години ставаха все по-малко. Но когато дойдеха, не се държаха нито като патрули, нито като Скуайъри. Те сякаш забравяха, че той е флорин, не правеха разлика между него и себе си и бяха любезни и внимателни.

Изведнъж усети, че пораства с четири-пет сантиметра.

– Ще го намерите на Изход 17, госпожо. Желая ви приятно пътуване до Вотекс.

И отново се залови да се обажда на свои приятели в Града за повече информация. Освен това искаше да подслуша тайно разговори в Горния град.

Щяха да минат много часове, преди да разбере каква ужасна грешка е допуснал.

– Лона! – обади се Рик. Дръпна я за лакътя и сочейки един кораб, прошепна: – Ето онзи там!

Валона огледа с известно недоверие кораба, който сочеше Рик. Беше по-малък от чакация пред Изход 17, за който бяха билетите им, и не така лъскав. Четирите въздушни шлюза бяха широко отворени, а от входа му до земята подобно на език се бе проточила дълга стълба.

– Проветряват го – обясни й Рик. – Пътническите кораби винаги ги проветряват преди полет, за да премахнат миризмата на кислорода от бутилките.

– Откъде знаеш това? – зяпна го Валона.

– Просто знам – отвърна Рик с известна гордост. – А сега всички са навън. Когато включат вентилацията, вътре е много неприятно. Чудя се защо има толкова малко хора. Така ли беше и когато си идвала преди?

Валона трудно можеше да си спомни. Все пак доста отдавна е била дете.

С разтреперени крака приближиха до основата на стълбата. Наоколо не се виждаха никакви патрули. Ту се появяваха, ту се скриваха хора от техническия персонал, които си гледаха работата.

Горе на входа ги удари силна въздушна струя и роклята на Валона се изду, та трябваше да я притисне до краката си, за да не се вдигне.

– Винаги ли става така? – попита тя. Никога не беше стъпвала в космически кораб, не беше и мечтала за подобно нещо. Сърцето й биеше силно, но тя решително стисна устни.

– Не, само когато проветряват.

С уверени стъпки той се разходи из облицованите с метал коридори, за да огледа помещенията.

– Ето тук е складът с продуктите – обади се той. – Ще можем да минем без храна известно време, но ще ни трябва вода.

Той порови в спретнатите, добре подредени шкафове и най-накрая измъкна висок, затворен контейнер. Потърси кран на чешма, като се надяваше, че не са забравили да напълнят цистерните с вода, и когато се чу равномерният шум на помпата, последван от приятния ромон на водната струя, Рик се усмихна доволен.

– Вземи няколко консерви, но не много, за да не прави впечатление.

Рик напрегнато обмисляше къде да се скрият. Чувството, че на всяка цена трябва да си спомни нещо, но то му се изплъзва, отново го сподобва. Порови се из своеобразната тъмна дупка в своята памет, но и този

път безуспешно.

Откри малко помещение, в което бяха складирани противопожарни принадлежности, медикаменти и инструменти за първа помощ, съоръжения за заваряване.

– Ще влезнат тук само в случай на авария – рече той не много уверено. – Боиш ли се, Лона?

– Щом съм с теб, не – отговори тя простиичко.

Преди два дни, не, само преди дванадесет часа щеше да е точно обратното. Сега, на борда на космически кораб, в резултат на някакъв необясним за нея обрат на нещата, възрастният беше Рик, а тя – детето.

– Няма да можем да използваме осветлението, защото ще усетят, че някъде изтича енергия, за тоалетната ще изчакаме да заспят и ще трябва да внимаваме да не срещнем някого от екипажа.

Въздушният поток секна внезапно. Не го усещаха вече върху лицата си, престана и далечният тих звук, който го съпътстваше. Обгърна ги дълбока тишина.

– Скоро ще започнат да се качват, след което ще излезем в космоса.

Валона никога не беше виждала лицето на Рик да грее от такова щастие. Имаше вид на човек, който отива на среща с любимата си.

Ако тази сутрин Рик се бе събудил като мъж, то сега се чувстваше като гигант, чиито ръце се протягат към Галактиката. Звездите бяха неговата скъпоценна колекция, а мъглявините – паяжините, от които трябваше да я почисти.

Стъпил бе на борда на космически кораб. В съзнанието му нахлуваха все нови и нови спомени, пред които преживяванията от последните седмици избледняваха. Това бяха преживяванията в киртовите плантации, във фабриката, тананикането на Валона в тъмнината, когато го приспиваше – просто едно временно прекъсване в някаква система, която полека-лека се възстановяваше.

И причината бе корабът! Ако бяха го завели на кораб по-рано, нямаше да чака толкова дълго травмираните му мозъчни клетки да се събудят за живот.

– А сега не се плаши – шепнеше той на Валона в мрака. – Ще усетиш вибрации и ще чуеш силен шум от двигателите. Ще почувстваш огромна тежест. Това е от ускорението.

В езика на флорините липсваше подходяща дума и той я замести с първото, което му дойде наум. Валона не го разбра.

– Ще боли ли? – попита тя.

– Ще е доста неприятно, защото нямаме специални костюми, които

предпазват от налягането, но то не трае дълго. Усетиш ли притискане, само се облегни на тази стена и се отпусни. Ето, започна.

Хиператомните двигатели залюляха корпуса, всеки момент щяха да преодолеят силите на гравитацията. Стената насреща им неусетно започна да се накланя.

Валона простена веднъж, след което притихна и само дишаше тежко. Гърлата и дробовете им свиреха мъчително, докато се опитваха да издишват, за да глътнат поне малко въздух.

Рик с усилие промълвяваше по някоя и друга дума, само и само Валона да го чувства, че е наблизо, и да не се поддаде на влудяващия страх пред неизвестното, който той знаеше, че обзема човек при първия му полет. Това беше обикновен кораб, един чудесен кораб, ала тя нямаше как да го знае.

– Сега ще последва и един скок при преминаването през хиперпространството, за да съкратим разстоянието. Изобщо няма да го усетиш. Дори може и да не разбереш кога ще стане. В сравнение с това е направо нищо. Ще почувстваш леко свиване в стомаха и толкоз. – Сричка по сричка Рик нижеше думите мъчително.

Постепенно тежестта започна да се вдига от гърдите им и невидимата верига, която ги притискаше плътно до стената, се охлаби, а след време падна. Задъхани, и двамата се отпуснаха на пода.

– Рик, добре ли си? – попита най-накрая Валона.

– Аз ли? – с усилие се засмя той. Едва бе поел въздух, но се засмя искрено при мисълта, че нещо може да му се случи в кораб. – Налагало се е да летя по цели месеци, преди да стъпя на някоя планета.

– Защо? – Лона пропъзля до него и постави ръка върху бузата му, за да усеща по-силно присъствието му.

Той обгърна раменете ѝ и тя покорно прие новия обрат на нещата.

– Защо? – отново попита тя.

Рик не можеше да си спомни точно защо. Но той не обичаше да слиза на планетите. Имаше някаква причина, която го задържаше горе в космоса, само че не можеше да си я спомни. Отново бе хлътнал в тъмна дупка.

– Имах работа – поясни само той.

– Да, да. Анализирал си Нищото.

– Точно така. Това беше моята работа. Знаеш ли какво означава това?

– Не.

Предполагаше, че тя няма да разбере, но трябваше да говори. Да се

рови в паметта си. Правеше го с опиянение. Извикваше фактите от миналото си с невероятна лекота.

– Гледай сега. Всичко във вселената е направено от близо сто различни съставки. Тези съставки наричаме елементи. Желязото, медта – това са елементи.

– Мислех, че са метали.

– Така е, но в същото време са и елементи. Такъв е и кислородът, и азотът, и въглеродът, и паладият. Най-важни са водородът и хелият. Те са най-прости и най-често срещани.

– Никога не съм чувала за тях – промълви тя тъжно.

– Деветдесет и девет процента от вселената и дори от космоса се състоят от водород, а голяма част от останалия един процент е хелий.

– Бях чувала, че в космоса е празно, че там няма нищо. Не е ли така?

– Не съвсем. Няма *почти* нищо. Аз бях космоаналитик, което значи, че обикалях космоса и събирах много-много малки количества от елементите, които се срещат в него, и ги анализирах. Това е. Преценявах колко е водородът, хелият, колко са другите елементи.

– А защо?

– Ами... не е просто. Виж сега, подредбата на елементите не навсякъде е еднаква. Някъде хелият е малко повече от нормалното, на други места пък натрият е над нормалното и така нататък. Такива райони с особен състав се вият в космоса като своеобразни течения. И затова ги наричат космически течения. Важно е да се знае повече за тях, защото така ще може да се обясни как е създадена вселената и как се е развивала.

– Как ще се обясни това?

– Никой не може да каже точно.

Рик бързаше да изрече всичко, което съзнанието така услужливо му подаваше при всеки въпрос, процес отдавна забравен от него. Най-неочаквано той се сети, че в крайна сметка Валона е само едно селско момиче от Флорина.

– Трябва да определим наситеността на космическите газове. Тя не е еднаква във всички части на Галактиката и трябва да я познаваме, за да изчислим точно местата, където космическите кораби могат най-безопасно да минават през хиперпространството. Това е нещо като... – тук Рик неочаквано млъкна.

Валона зачака нетърпеливо да продължи, но той седеше безмълвно.

– Рик, какво стана?

Отново – мълчание. Протегна ръце към раменете му я го разтърси.

– Рик! Рик!

– Лона! Направихме голяма грешка! – стигна най-сетне до нея гласът на предишния Рик – уплашен, крехък. Нямаше и следа от радостта и увереността.

– Какво е станало? Какво сбъркахме?

Наред с другите спомени в съзнанието на Рик се бе върнала, ясна и отчетлива, сцената с убийството на Пекаря.

– Не биваше да бягаме. Не биваше да сме тук на този кораб.

Той трепереше неудържимо, а Валона напразно се мъчеше да избърше потта от челото му.

– Но защо? – питаше тя. – Защо?

– Трябваше да се сетим, че щом Пекаря е готов да ни изведе посред бял ден, значи той е в прекрасни отношения с патрулите. А ти спомняш ли си онзи? Онзи, дето застреля Пекаря?

– Да.

– А лицето му?

– Не посмях да го погледна.

– А аз пък го видях. Имаше нещо необичайно в него, но тогава не се замислих. И през ум не ми мина, че може и да не е патрул. Това беше Пълномощникът, Лона. Пълномощникът, облечен като патрул.

8 Дамата

Самия Файф беше висока метър и петдесет и два и тежеше четиридесет килограма. Всяка фибра от тялото ѝ трептеше от гняв и раздразнение.

Крачеше бързо от единия до другия край на стаята си. Положила бе всички усилия да увеличи малко ръста си – тъмната коса бе вдигната, точетата на обувките ѝ бяха максимално високи. Издадената напред брадичка, с ясно оформена трапчинка, трепереше.

– Не, не е възможно! Не може да ми скрои такъв номер. Капитане! – гласът ѝ бе рязък и властен.

– Да, госпожо? – почтително наведе глава капитан Расети, свидетел на бурята.

За всеки жител на Флорина капитан Расети щеше да бъде „Скуайър“. И само толкоз. За флорините жителите на Сарк бяха Скуайъри. Но за саркитите съществуваха Скуайъри и *истински* Скуайъри. Капитанът беше само Скуайър, а Самия Файф беше *истински* Скуайър или по-скоро женският му еквивалент, което беше същото.

– Кажете, госпожо – повтори капитанът.

– Няма да позволя с мен да се разпореждат. Възрастен човек съм. И съм господар на самата себе си. Сама избрах да остана тук.

– Много моля да ме разберете – внимателно се опита да обясни капитанът, – в случая няма намеса от моя страна. Никой не ме е питал за мнението ми. Ясно и категорично ми наредиха какво да направя. – И той започна да рови по джобовете си, за да извади доказателство за своите думи. Вече два пъти бе искал да ѝ покаже тази заповед, но тя категорично бе отказвала да я погледне, сякаш само така с чиста съвест можеше да продължава да му иска сметка за своето положение.

– Вашите заповеди изобщо не ме интересуват – повтори тя за кой ли път.

Самия се обърна и отново закричи из стаята, шумно потропвайки с точетата си.

Той я последва.

– В заповедта изрично е упоменато, че ако не пожелаете да ме придружите, ще ме извините за волността, то трябва да ви отнеса до кораба.

– Няма да посмеете да го направите – изсъска младата жена.

– Като имам предвид от кого е подписана тази заповед, мисля, че ще посмея.

– Вижте, капитане – опита се да го омилостиви тя. – Тук не съществува реална опасност. Градът е съвсем спокоен. Какво толкова се е случило – нападение над патрул в библиотеката.

– Тази сутрин, призори, е убит още един, и отново от флорин.

Новината поразколеба нейната решителност, върху мургавата кожа на лицето ѝ сякаш легна сянка, но очите ѝ все така святкаха гневно.

– Какво общо имам аз с това? Не съм патрул.

– Вижте, корабът е готов и много скоро ще потегли. Вие трябва да сте на него.

– А работата ми? Какво ще стане с изследванията ми? Давате ли си сметка... Не, не можете да си дадете сметка.

Капитанът мълчеше. Тя стоеше с гръб към него. Ослепително красивата ѝ рокля от меден кирт с млечнобели ивици подчертаваше изключително гладката кожа на раменете и ръцете ѝ. Капитан Расети я гледаше с нещо повече от обичайната верноподаническа учтивост, която обикновеният саркит дължеше на една толкова високопоставена дама. Той не проумяваше как може едно такова „парче“ да предпочете да прекарва времето си в скучни занимания на университетски преподавател.

Самия чудесно знаеше, че строго научните ѝ занимания предизвикват насмешка у хора, които са свикнали да мислят, че аристократките на Сарк трябва да се посвещават единствено на блясъка на избраното общество и в крайна сметка да играят ролята на инкубатор на поне двама, но не повече бъдещи Скуайъри на Сарк. Но тя пет пари не даваше за тях.

Често я питаха:

– Наистина ли пишеш книга, Самия? – искаха да се убедят и се кискаха.

Това бяха обикновено жени. С мъжете беше още по-лошо, с тяхното деликатно пренебрежение и видимата им самоувереност, че е достатъчно само да я погледнат или да обгърнат кръста ѝ с ръка, за да я излекуват от нейните глупости и да насочат вниманието ѝ към истински важните неща.

Всичко започна много отдавна, едва ли не откакто се помнеше, защото винаги е била влюбена в кирта, докато за повечето хора той бе нещо обикновено. Кирт! Крал, император, Бог на влакнодайните растения! Трудно можеше да се измисли метафора, достатъчно силна за него.

От химическа гледна точка киртът не беше нищо повече освен особен тип целулоза. Химиците се кълнях в това. И въпреки апаратурата и богатия си арсенал от теории те не можеха да обяснят защо само на Флорина и никъде другаде в цялата Галактика целулозата ставаше кирт. Твърдяха, че е въпрос на физическо състояние. Но ако ги попиташ по какво точно физическото състояние на кирта се отличава от това на обикновената целулоза, не можеха да кажат.

Това невежество Самия бе видяла у своята дойка.

– Защо свети, нани?

– Защото е кирт, Миакинс.

– Защо другите неща не светят, нани?

– Защото не са кирт, Миакинс.

Ето, на масата пред нея сега лежеше двутомна монография, написана само преди три години. Беше я прочела внимателно, но в крайна сметка всичко можеше да се сведе до обясненията на дойката ѝ. Киртът е кирт, защото е кирт. А всичко онова, което не е кирт, не е, защото не е кирт.

Разбира се, че сам по себе си киртът не светеше, но правилно изпърен, придобиваше на слънчева светлина метален блясък и грееше с багрите на определена гама или във всички цветове. Със специална обработка можеше да се постигне диамантен блясък на нишката. Освен това на киртовата тъкан много лесно можеше да се придаде топлоустойчивост до 600°C и пълна неподатливост на въздействието на почти всички видове химически вещества. От нишките на кирта можеше да се напредде конец по-тънък и от най-фината синтетика, който в същото време съперничеше по издръжливост и на най-яката стоманена сплав.

Киртът имаше по-голяма приложимост от който и да е материал, познат на човека. Ако не беше така скъп, можеше да замести стъклото, металите или пластмасата почти навсякъде. Той бе едва ли не единственият материал, който се използваше при оптичните уреди, при леенето на специални сплави, необходими за хиператомните двигатели, а също и като свръхлека нишка там, където металът бе прекалено чуплив или прекалено тежък.

Широката употреба на кирт бе забранена. Преобладаващата част от реколтата на Флорина отиваше за изработване на платове, от които се шиеха най-фантастичните облекла в историята на цялата Галактика. Флорина обличаше аристокрацията на един милион светове и реколтата ѝ трябваше да се разпредели равномерно сред тях. Около двадесет жени в един свят можеха да имат облекло от кирт, още две хиляди можеха да

си позволят официален жакет или поне чифт ръкавици. Останалите двадесет милиона само гледаха отдалеч и въздишаха.

Във всички светове на Галактиката бе разпространен един израз, с който характеризираха сноба. Израз, който винаги и навсякъде разбираха веднага, и той гласеше:

– Човек ще рече, че си бърша носа с кирт!

Когато поотрасна, Самия попита веднъж баща си:

– Какво е кирт, татко?

– Това е твоят хляб, Мия.

– Моят ли?

– Не точно твоят, но на Сарк.

Тя много лесно разбра причината. Нямаше свят в Галактиката, който да не се бе опитал да отглежда кирт. В началото Сарк въведе смъртно наказание за всеки, който бъде заловен да изнася киртово семе от планетата. Това съвсем не спря крадците. След известно време законът бе премахнат. Който искаше да купи семена, можеше да дойде и да си купи, но на цената на киртовото платно, разбира се. Станало бе ясно, че кирт расте почти на всички планети в Галактиката, но с изключение на кирта на Флорина си е чиста целулоза. Бял, слаб, безжизнен и неизползваем. Дори не истински памук.

Изказваха се най-различни предположения. Някои смятаха, че тайната е в почвата, други – в особената характеристика на радиацията на слънцето на Флорина, трети виждаха причината в по-особения вид бактерии. Всичко опитаха. Взимаха проби от почвата, възпроизведоха светлинния спектър на слънцето на Флорина. Пренесоха флорински бактерии в почвите на другите планети. В крайна сметка киртът растеше винаги бял, слаб, безжизнен и неизползваем.

За кирта имаше да се кажат още толкова много неща, които липсваха в научните доклади и в статиите на изследователите. От пет години Самия мечтаеше да напише истинска книга за историята на кирта, за земята, на която расте, и за хората, които го отглеждат.

Обикновено я осмиваха за това, но тя не се отказваше. Настояла бе да замине на Флорина. Смяташе да прекара един сезон в полето и два месеца във фабриките. Искаше да...

Всъщност какво значение имаше какви намерения е имала? Наредат ѝ да се върне.

С типичната за нея импулсивност тя взе решение. Ще се справи с тия на Сарк. Най-тържествено си обеща след седмица да се върне на Флорина.

Извърна лице към капитана и попита:

– Кога тръгваме?

Самия стоя пред екрана на командното табло, докато Флорина започна да се вижда като малко топче. Покрит със зеленина свят, с много по-приятен климат от този на Сарк. Толкова много бе искала да опознае местните жители. Флорините, живеещи на Сарк, не й харесваха – безлични мъже, които съгласно закона не смееха да я погледнат и се обръщаха с гръб, щом тя минеше покрай тях. В собствения си свят, а това се споменаваше във всички доклади, те бяха щастливи и безгрижни. Безотговорни, естествено, като деца, но имаха своя чар. Капитан Расети прекъсна мислите й.

– Не бихте ли се прибрали в каютата си, госпожо?

Тя вдигна очи и тъпичка вертикална гънка преряза челото й.

– Каква нова заповед получихте, капитане? Вече и затворничка ли съм?

– Не, разбира се. Предпазна мярка. Космодрумът бе необичайно пуст, преди да излетим. Изглежда, е станало още някакво убийство, защото почти цялата охрана на космодрума беше изтеглена към вътрешността на Града.

– Каква връзка има това с мен?

– При тези обстоятелства би трябвало да сложа и наша охрана (не бих искал да омаловажа по този начин своята вина), защото напълно е възможно случайни лица да са се промъкнали на кораба.

– И защо им е да се вмъкват?

– Трудно ми е да отговоря, но във всеки случай не за да ни доставят удоволствие.

– Вие фантазирате, капитане!

– Боя се, че не. Нашите енергометри, които в обсега на слънцето на Флорина са на практика неизползваеми, сега вече действат и забелязвам, че от аварийните складове има изтичане на топлинна енергия.

– Сериозно ли говорите?

Изпитото безизразно лице на капитана придоби малко високомерен вид.

– То е равностойно на изтичането, което би се получило от присъствието на двама души.

– Да не би някой да е забравил да затвори някой кран?

– Не е забелязано изтичане от енергетичния източник. Трябва да се

приготвим за претърсване и ви молим само да се приберете в каютата си.

Самия мълчаливо кимна и напусна помещението. След две минути спокойният глас на капитана се разнесе от говорителите:

– Проверка на аварийните складове.

Ако Мерлин Теренс бе отпуснал макар и само за миг нервите си, щеше много лесно да изпадне в истерия. Закъсня само няколко минути с връщането си в магазина на Коров. Те вече бяха излезли и само по една щастлива случайност ги откри отново. По-нататъшните му действия бяха продиктувани от обстоятелствата, изобщо нямаше място за избор, и ето Пекаря лежеше прострелян в краката му.

Валона и Рик бяха повлечени от тълпата, въздушните коли на патрулите, на истинските патрули, кръжаха над главите им, а мъжете в тях вече се държаха като същински лешояди, нима можеше да направи нещо сам?

Той бързо потисна първия си порив да последва Рик. Нямаше никакъв смисъл. Надали щеше да го открие, а вероятността патрулите да не го изпускат от очите си бе твърде голяма. И той пое в обратна посока към пекарната.

Единствената му надежда бе в организацията на патрулите. Поколения наред жителите на Флорина не бяха създавали никакви проблеми – близо два века не бе имало въстание. Институцията на Пълномощника (Теренс се усмихна злобно при тази мисъл) бе извършила чудеса. И през всичкото това време патрулите изпълняваха съвсем формално чисто полицейски функции. Вече не умееха да работят в екипи като преди, екипи, които при по-сурови условия положително щяха да поддържат висок професионализъм.

Същата сутрин призори бе влязъл в един патрулен участък, където описанието му положително вече беше пристигнало, но надали го бяха погледнали внимателно. Дежурният, който го посрещна, бе олицетворение на безразличието и досадата. Попита Теренс по каква работа идва, а в отговор той го халоса с дебело парче пластмаса, която бе открил от една разнебитена ограда някъде в покрайнините.

След това му взе дрехите и оръжието. Списъкът на престъпленията му набъбна неимоверно много и затова дори не си направи труда да види убил ли е човека, или не. И въпреки всичко още беше на свобода, докато ръждясалата машина на полицейското правосъдие поскърчваше

след него.

Скоро се озова в пекарната. Възрастният помощник на Коров стоеше на прага и се вирише в тълпата, а когато зърна черните одежди на човека пред себе си, изскимтя слабо и отстъпи навътре.

Пълномощникът го последва и го сграбчи за набрашнената яка.

– Закъде беше тръгнал пекарят?

Старецът отвори уста да каже нещо, но не издаде никакъв звук.

– Преди две минути убих един човек, така че все ми е едно дали ще убия още един.

– Моля ви, моля ви, не зная нищо!

– Значи ще умреш за нищо.

– Но той на мен нищо не ми казва. Направи някаква резервация.

– Значи това успя да чуеш? Какво друго чу?

– Спомена веднъж и Вотекс. Струва ми се, че резервацията беше за космически кораб.

Теренс го блъсна настрани. Налагаше се да почака, за да стихне малко бъркотията навън. В същото време рискуваше в пекарната да нахълтат патрули.

Нямаше да е за дълго. Опита се да си представи какво ли ще предприемат доскорешните му спътници. Трудно бе да предвиди поведението на Рик, но Валона беше интелигентно момиче. Така побягнаха, че сигурно го бяха взели за патрул. По всяка вероятност Валона щеше да реши, че единственото им спасение е да изпълнят плана на Пекаря.

Пекаря бе направил резервация за тях. Щяха да се качат на космически кораб. Значи – към космодрума.

На всяка цена трябваше да стигне преди тях.

Имаше нещо отчаяно в ситуацията. Всичко друго вече беше без значение. Загубеше ли Рик, губеше потенциалното оръжие срещу владетелите на Сарк, губеше смисъл и животът му.

Ето защо, когато излезе отново, вече беше съвършено спокоен, маркир навън да бе ясен ден и патрулите да знаеха, че човекът, когото търсят, е с тяхна униформа, при това две от въздушните им коли кръжаха съвсем наблизко.

Теренс знаеше кой космодрум да търси. На планетата имаше само един за тази цел. В Горния град бяха построени още десетина по-малки, предназначени за космически яhti, а на планетата имаше стотици големи космодруми, от които отлитаха големите товарни кораби, превозващи огромните топове с киртово платно към Сарк, а пристигаха натоварени с машини и най-обикновени стоки за флорините. Един-единствен

космодрум посрещаше и изпращаше обикновени пътнически кораби за по-бедните саркити, за служителите флорини и за малцината чужденци, които успяваха да получат разрешение да посетят Флорина.

Човекът на контролния пост на входа на космодрума забеляза Теренс отдалеч и го очакваше с видим интерес. До него вече не стигаше никаква информация и очевидно изгаряше от любопитство.

– Здравейте – пръв поздрави той нетърпеливо. Не беше шега работа, убиваха патрули. – В града май не е много спокойно.

Теренс не се улови на въдицата. Спуснал бе визьора на шлема и бе закопчал догоре туниката си.

– Минаха ли оттук двама пътници, мъж и жена, за Вотекс? – грубо попита той.

Човекът се стъписа за миг, попрегълтна и накрая с доста глух глас промълви:

– Да, преди половин час, а може би и по-малко – най-неочаквано лицето му почервения. – Да не би да има някаква връзка между тях и... Но резервациите им бяха редовни. Никога не бих пуснал чужденци, без да имат необходимите документи.

Теренс го слушаше разсеяно. Необходимите документи! Пекарят бе успял да ги уреди само за една нощ. Всемогъща Галактика! Колко ли дълбоко в администрацията на Сарк бе проникнала мрежата на транторския шпионаж?

– С какви имена се представиха?

– Гарет и Ханза Барн.

– Отпътува ли техният кораб? Хайде де, говори!

– Не.

– На кой изход е?

– Седемнадесети.

Теренс едва се удържа да не хукне, но макар и ходом, той почти подтичваше. Ала наблизко имаше някакъв патрул, това не твърде авторитетно подтичване щеше да му коства свободата.

На входа на кораба стоеше човек от екипажа в офицерска униформа.

– Качиха ли се вече на кораба Гарет и Ханза Барн?

– Не, не са – флегматично отговори човекът. – Искате да им предадете нещо?

– Как така не са се качили? – с потрепващ от нетърпение глас попита нашият патрул.

– Ами така. И няма да ги чакаме. Ще тръгнем по разписание,

независимо дали са на борда, или не.

Теренс се върна обратно. Скоро се озова отново пред контролния пост.

– Да не са се върнали?

– Да са се върнали ли? Кой по-точно?

– Онези Барн. Дето щяха да летят за Вотекус. Няма ги на борда на кораба. Да не са се отказали?

– Не зная. Оттук поне не са минавали.

– А от другите изходи?

– Няма други изходи. Това е единственият.

– Обади се да провериш, нещастнико!

Видимо разстроен, човекът веднага вдигна слушалката на апарата за връзка с другите служби на космодрума. Досега нито един патрул не бе говорил с него така и при мисълта какво щеше да последва, целият настръхна. След две минути вече беше проверил навсякъде.

– Никой не е напуснал космодрума.

Ред беше на Теренс да ококори очи. Пепеляворусата му коса бе залепнала под черния шлем. Струйки пот се стичаха и по двете му страни.

– Откакто пристигнаха тук, отлетя ли някакъв кораб?

Човекът от охраната погледна разписанието пред него.

– Само един – лайнерът „Индевър“. – Изпълнен с желание да направи добро впечатление на ядосания патрул, той побърза да каже всичко, което знаеше. – „Индевър“ извършва специален полет до Сарк, за да отведе Самия Файф обратно на Сарк.

Не си направи труда да обясни откъде има тази информация, защото трябваше да признае, че е подслушал поверителен разговор.

Но Теренс това изобщо не го интересуваше.

Той бавно се отдалечи. Отстраниш ли невъзможното, онова, което остава, колкото и невероятно да ти се струва, е истината. Рик и Валона бяха влезли в космическия кораб. Очевидно не бяха ги заловили, защото постът щеше да знае. Не се шляеха по пистите – досега щяха да ги спрат. Не бяха и на борда на кораба, за който имаха билети. Не бяха излезли от космодрума. Оттук бе излетял само „Индевър“. Следователно на него може би като пленници или като гратисчии се бяха качили Рик и Валона.

Всъщност нямаше значение като какви. Ако се бяха промъкнали тайно, много скоро щяха да ги задържат. Едно обикновено селско момиче и едно почти загубило разсъдъка си същество няма как да знаят, че човек не може да се промъкне незабелязано на съвременен космически

кораб.

А от всички кораби бяха избрали точно този, който отвеждаше дъщерята на Скуайър Файф.

Скуайър Файф!

9

Скуайрът

Скуайър Файф беше най-важната личност на Сарк и затова никак не обичаше да го виждат прав. Също като дъщеря си той беше нисък, но за разлика от нея беше доста несъразмерен, краката му бяха извънредно къси. Торсът му беше як и едър, главата, по всеобщо признание – величествена, и цялата тази маса се опираше на къси крачета, които с леко олюляване пренасяха товара си.

Ето защо го виждаха винаги седнал зад бюрото. Освен дъщеря му, прислугата и жена му, докато беше жива, никой дори не бе го зървал в друго положение.

Едрото лице, с доста голяма уста, с широки ноздри и издадена напред брадичка с трапчинка, можеше да добива както благ, така и непреклонен израз. Синкаво-черната, дълга до раменете му коса бе недокосната от скрежа на времето, вчесваше я винаги назад, без оглед на модата. Там, където бръснарят му по два пъти на ден се бореше с бързоникнештата му брада, лицето на Файф имаше синкав оттенък.

Скуайрът позираше, и то съзнателно. Изработил си бе определено изражение, силните широки длани с къси пръсти поставяше спокойно върху лъскавата повърхност на съвършено празното бюро. Обикновено върху него нямаше нито лист, нито украшение, нито апарат за връзка с останалия свят. Оставил бе личността му да се налага и погледът на посетителя да не се разсейва от други предмети.

С прозрачно бледия си секретар разговаряше с безжизнен тон, който пазеше само за служителите флорини и за разговори по телефона.

– Предполагам, всички приеха? – попита той секретаря. Всъщност не се съмняваше в отговора.

– Скуайър Борт заяви, че делови ангажименти го задържали и надали ще успее да дойде преди три.

– Нали му обясни за какво става дума?

– Разбира се, казах, че поради естеството на въпросите закъсненията не са препоръчителни.

– И какъв беше резултатът?

– Ще дойде навреме. Останалите се съгласиха без възражения.

Файф се усмихна. Половин час по-рано или по-късно нищо нямаше да промени. Но той просто искаше да въведе нов принцип. Великите

Скуайъри бяха страшно докачливи по отношение на своята независимост; на тази докачливост трябваше да се сложи край.

Сега ги чакаше. Кабинетът беше просторен, местата за останалите бяха готови. Големият хронометър, с мъничък радиоактивен двигател, който близо хиляда години не бе спирал, показваше два и двадесет и една.

Какви произшествия само през последните два дни! Изглежда, старият хронометър щеше да стане свидетел на още интересни събития.

В миналото, когато този часовник започна да отчита първите си минути, Сарк бе съвсем нов свят, с градове, строени от дялан камък, и с твърде несигурни контакти с останалите по-стари светове. Уредът за измерване на времето беше монтиран върху стената на стара, тухлена сграда. Тухлите отдавна вече се бяха превърнали в прах. Отмервал бе часовете и през трите кратковременни саркитски „империи“, когато разбунтувалите се войници на Сарк успяха да наложат властта си и над няколко от заобикалящите планетата светове. Разпадът на радиоактивните атоми бе поддържал точността му и през двата периода, когато военните отряди на съседни светове диктуваха на Сарк каква политика да води.

Часовникът все така неизменно отмерваше времето и преди петстотин години, когато Сарк откри, че светът най-близо до него – Флорина, има в почвата си неизчерпаемо богатство. Не беше спирал равномерния си ход и през двете победни войни и тържествено отбеляза установяването на мира. Сарк се отказа от имперските си амбиции и стисна така здраво в прегръдката си Флорина, че дори Трантор можеше да му завиди.

Към Флорина проявяваше апетити не само Трантор. С течение на времето тя се превърна в свят, към който през космическото пространство се протягаха много ръце. Но върху планетата бе сложил ръка Сарк и по-скоро би започнал война с цялата Галактика, отколкото да отпусне хватката си.

Трантор знаеше това! И то много добре!

Безмълвният ритъм на хронометъра сякаш отмерваше такта на малката песничка, която Скуайърът си тананикаше наум.

Беше вече два и двадесет и три.

Последната среща на петимата Велики Скуайъри на Сарк се бе състояла преди около година. И тогава, както и сега, в неговия кабинет. И тогава, както и сега, Скуайърите, пръснати по цялата планета, всеки на

своя континент, се бяха появили тук в триизмерната си персонификация.

Ставаше дума за триизмерен телевизионен образ в естествен ръст със съответните цветове и звук. Подобно нещо можеше да се срещне във всеки среднозаможен дом на Сарк. С изключение на Файф, Скуайърите и присъстваха, и не присъстваха тук. Стена зад тях не се виждаше, образите им не трепкаха и все пак човек можеше да „мушне“ ръка през тях.

Изключение правеше Скуайър Рун, тъй като на континента, на който живееше, сега бе нощ. Кубичното пространство, обгърнало образа му в кабинета на Файф, светеше със студения бял блясък на изкуственото осветление, леко приглушено от ярката дневна светлина около него.

В тази стая, лично и с образите си, присъстваше целият Сарк – малко странна и не чак толкова героична персонификация на планетата. Рун беше плешив, дебел и розов, а Бол – сивокос и сбръчкан. Стийн например беше напудрен и леко гримиран, на лицето му играеше отчаяната усмивка на поизхабен мъж, който прави сетни усилия, за да прикрие отиващата си мъжественост. От вида на Борт човек разбираше неговото пренебрежение към някои предразсъдъци, като личната хигиена. Красноречиви доказателства за това бяха мръсните нокти и небръснатото от два дни лице.

И въпреки всичко, това бяха петимата Велики Скуайъри.

Те бяха най-горното от трите стъпала на управляващата сила на Сарк. Най-ниското стъпало, естествено, беше Гражданската служба на Флорина, която оставаше непоклатима, въпреки всички превратности, възходи и падения на отделни благороднически домове на Сарк. Имено тя смазваше осите и въртеше колелата на управлението. Над тази служба бяха министрите и ръководителите на отделите, назначавани от Президента на страната – пост, който се предаваше по наследство. Необходимо бе имената им, както и това на Президента, да фигурират в държавните документи, за да бъдат те законни. Задълженията им обаче се свеждаха само до слагането на подписи.

Най-горното стъпало бе заето от тези петима, всеки от които с мъчливото съгласие на останалите четирима бе поел по един континент. Те бяха глави на фамилии, контролиращи по-голяма част от търговията с кирт и съответните доходи от нея. Парите даваха власт и в крайна сметка диктуваха политиката на Сарк. Файф разполагаше с най-големия дял.

След близо едногодишно прекъсване Скуайър Файф ги бе събрал

този ден, за да направи важно съобщение на другите господари на втората по мощ планета в Галактиката (първата бе Трантор, която управляваше половин милион светове).

– Получих много любопитно послание – започна той.

Останалите мълчаха. Чакаха.

Файф подаде отпечатък от метализиран филм на своя секретар, който обиколи един по един присъстващите, като даде възможност на всеки да прочете записаното върху него.

За всеки от петимата останалите четирима бяха образи. Филмът също беше образ. Можеха само да седят и да наблюдават светлинните лъчи, които прекосяваха пространството от кабинета на Файф до отделните континенти. Текстът беше сянка като всичко останало.

Единствен Борт, човек, непосредствен и пряк, забравил за разстоянията, посегна да вземе текста в ръка.

Дланта му излезе извън обсега на камерата и ръката му изглеждаше като отсечена. Файф си представи как пръстите на Борт висят във въздуха, докосвайки нищото. Усмихна се, както се усмихнаха и останалите. Само Стийн се изкиска невъздържано.

Борт пламна и бързо прибра ръката си.

– И така – обади се накрая Файф, – всички го прочетохте, а сега, докато обмисляте нещата, ще ви го прочета на глас.

За части от секундата секретарят се озова до него с филма.

Великият Скуайър зачете плавно, подчертавайки драматично поемоционалните пасажи, сякаш той сам бе автор на текста:

„Вие сте Велик Скуайър на Сарк и никой не може да се мери с Вашето богатство и Вашата власт. Но искам да ви предупредя, че и властта и богатството Ви се крепят на твърде крехки основи. Може би си въобразявате, че добивът на кирт, такъв, какъвто е сега на Флорина, съвсем не е крехка основа, но не е зле да се опитате още колко време ще съществува Флорина? Вечна ли е тя?

Не! Флорина може да бъде разрушена още утре. В същото време нищо чудно да просъществува и хиляда години. По-вероятно е да се случи първото. Не аз ще бъда причината, но това може да се случи, и то без вие да успеете да го предвидите или предотвратите. Помислете си за тази гибел. Помислете и за това, че Вашата власт и богатство вече си отиват, ето защо аз настоявам да получа по-голямата част от тях. Ще имате време да си помислите, но не се бавете много.

Отложите ли прекалено отговора си, ще съобщя на цялата Галактика и най-вече на жителите на Флорина истината за предстоящата гибел. След това няма да има нито кирт, нито богатство, нито власт. За мен това не е страшно, тъй като никога не съм имал нищо. Но вие сте родени в охолство и живеете като много богат човек и ще Ви бъде много тежко.

Ще прехвърлите на мое име повечето от вашите имения (по начин, който много скоро ще ви съобщя), така ще успеете да запазите поне част от това, което имате. То няма да е много и няма да може да поддържа сегашния ви стандарт на живот, но ще е повече от нищо. И то не е за изпускане, защото Флорина може да съществува, докато сте жив, и тогава ще можете да живеете ако не луксозно, то поне прилично.“

Файф свърши и замислено повъртя филма в ръцете си, сетне го нави внимателно и го прибра в прозрачната цилиндрична кутийка, през чиито стени буквите смътно червенееха.

– Любопитно писмо – обади се той най-накрая. – Няма подпис, а стилът е скован и надут. Какво мислите за него, Скуайъри?

Червендалестото лице на Рун изразяваше силно недоволство:

– Очевидно човекът наскоро е бил пуснат от психиатрична болница. Пише като автор на исторически романи. И да ти кажа честно, Файф, не мисля, че този боклук е достатъчно сериозно основание, за да се нарушава традицията за континентална автономност и да ни събираш. При това никак не ми харесва фактът, че говорим пред твоя секретар.

– Секретарят ми ли? И то, защото е флорин? Да не би да се опасяваш, че това писмо ще му повлияе? Що за глупост? Я се обърни към Скуайър Рун! – Последното изречение Файф изрече с подчертано заповеден тон.

Секретарят се подчини. Навел бе почиттелно очи. Лицето му беше бяло, без никакви бръчки и лишено от каквото и да било изражение. Почти нямаше живот в него.

– Този флорин – започна Файф, без ни най-малко да се притеснява от присъствието на човека – е мой личен прислужник. Никога не се отделя от мен, никога не се среща със сънародниците си. Но не за това му имам пълно доверие. Разгледай го добре. Виж и очите му. Не ти ли е ясно, че е обработен с психосонда? Не е способен на каквото и да е действие, което би ми навредило. Без да се засягате, на него имам повече доверие, отколкото на всеки един от вас.

Борт се изсмя.

– Не мога да те обвинявам. Никой от нас не ти дължи лоялността, която се очаква от един минал през психосонда флорин.

Стийн също се засмя и се размърда на стола си, сякаш бе започнал да му пари.

Никой не посмя да коментира факта, че Файф е използвал психосонда за своите прислужници. А и да бяха го сторили, това страшно би учудило Файф. Употребата на психосонда за друга цел, освен за корекция на мозъчни отклонения или за отстраняване на склонности към криминални престъпления, беше абсолютно забранена. Забранена бе дори и на Скуайърите.

И въпреки всичко Файф си позволяваше да я прилага, когато сметне за добре, особено върху флорини. При саркитите въпросът съвсем не беше така прост. Скуайър Стийн, чието размърдване на стола при споменаването на психосондата не убугна от погледа на Файф, бе известен с това, че използва сондата при флорини и от двата пола, за да му вършат работа, доста по-различна от секретарската.

– Не ви събрах тук, за да ви прочета само едно любопитно писмо – поясни Файф и подпирайки лакти на бюрото си, събра пръстите на двете си ръце. – Надявам се, че това ви е ясно. Боя се, че сме изправени пред важен проблем. Питам се защо са се обърнали само към мен? Очевидно аз съм най-богат от Скуайърите, но контролирам само една трета от търговията с кирт. Ние всички владеем цялата. Би било много лесно да се направят пет копия на това писмо.

– Нещо много го увърташ – обади се Борт. – Какво искаш?

– Иска да разбере, уважаеми Господарю Борт, дали и ние сме получили подобни писма – помръднах едва-едва безцветните устни върху посивялото лице на Бол.

– Ами да го каже.

– Струва ми се, че точно това казах – произнесе безстрастно Файф.

Великите мъже се спогледаха – кой с подозрение, кой с предизвикателство в очите.

Пръв се обади Рун. Розовото му чело се бе покрило с капки пот и той извади киртова носна кърпа, за да попие влагата от гънките, които се диплеха по тлъстото му лице.

– Не зная, Файф. Трябва да попитам секретарите си, които между другото са саркити. Защото, в края на краищата, дори такова писмо да е стигнало до канцеларията ми, нищо чудно да е било сметнато за дело на маниак. Никога няма да стигне до мен. Това е сигурно. При тази странна

твоя система нищо чудно, че се налага да четеш подобни боклуци.

Той се огледа и се усмихна, разкривайки влажните си венци и изкуствените зъби от хромирана стомана. Всеки от тях бе завинтен в костта и беше по-здрав от най-здравия зъб, покрит с емайл. Усмивката му плашеше повече и от най-сърдитото му изражение.

Бол само сви рамене.

– Струва ми се, че думите на Рун спокойно могат да се отнесат до всеки от нас.

– Никога не чета поща – изкиска се Стийн. – Ама наистина не я чета. Толкова е досадно, а и толкова писма пристигат, че никога не ми остава време – и той се огледа настоятелно, сякаш наистина му бе необходимо да убеди останалите във важността на този факт.

– Глупости – рече Борт. – Какво ви става на вас тук? От Файф ли се страхувате? Виж какво, Файф, не държа никакъв секретар, защото според мен е напълно излишно някой да стои между мен и работата ми. Получих копие от това писмо и съм абсолютно сигурен, че и останалите трима са получили по едно. Може би искаш да знаеш какво съм направил с моето? Хвърлих го в шахтата за смет. Съветвам те да направиш същото и с твоето. Хайде да свършваме. Уморен съм – и той посегна нагоре към копчето, с което щеше да се изключи от системата и най-важното – нямаше да вижда Файф.

– Борт, почакай – остро се обади Файф. – Не бързай! Не съм свършил. Предполагам, не искаш да вземаме решения в твоето отсъствие?

– Да останем още малко, Скуайър Борт – настоя и Рун с мек глас, докато малките му, скрити в тлъстина очички гледаха доста недружелюбно. – Не мога да разбера защо Скуайър Файф толкова много се тревожи от такава дреболия.

– Нищо чудно Файф да смята, че нашият писмописец има информация за нападение на Трантор над Флорина – проехтя дразнещият ухото сух глас на Бол.

– Ами – презрително отвърна Файф. – Който и да е той, откъде ще знае такова нещо? Уверявам ви, че тайната ни служба е на мястото си. А и как ще спре нападението, дори да получи нашата собственост? Не, не. Говори за разрушаването на Флорина, по-скоро като за физическо, а не като за политическо унищожение.

– Това си е чиста лудост – каза Стийн.

– Така ли мислиш? – попита Файф. – В такъв случай не разбирате значението на събитията от последните две седмици.

– Кои по-точно? – поинтересува се Борт.

– По всяка вероятност е изчезнал някакъв космоаналитик. Не може да не сте чули за това.

Борт погледна с досада, но беше обезпокоен.

– Абел от Трантор ми спомена такова нещо. Е, и какво от това? Нищо не разбирам от космоанализа.

– Прочел си поне последното му съобщение до базата на Сарк, преди да изчезне.

– Абел ми го показва. Но не му обърнах внимание.

– А останалите? – обърна се Файф предизвикателно към другите си събеседници. – Ще трябва да понапрегнете паметта си за последната седмица.

– Четох го – обади се Рун. – Помня го, разбира се! И в него ставаше дума за разрушение. Това ли искаш да ти кажа?

– Я слушайте – обади се с писклив глас Стийн. – Там се правеха напълно безсмислени отвратителни намеци. Искрено се надявам, че няма да ги обсъждаме сега. Едва се отървах от Абел, и то малко преди обяд. Много неприятно наистина.

– Не можем да отминем това така, Стийн – рече Файф, чийто глас вече издаваше явното му нетърпение. – Ще трябва да го обсъдим отново. Космоаналитикът говореше за разрушаването на Флорина. Едновременно с неговото изчезване получихме посланията, в които ни предупреждават за разрушаването на Флорина. Смяташ ли, че това е просто съвпадение?

– Да не искаш да кажеш, че космоаналитикът ни изпраща тези писма, за да ни изнудва? – прошепна Бол.

– Малко вероятно е. Защо първо ще го съобщава от свое име, а след това – анонимно?

– Когато за първи път е говорил за това, е бил във връзка с местното представителство на Бюрото, а не с нас.

– И въпреки това. Един изнудвач влиза във връзка единствено със своята жертва, освен ако обстоятелствата не го принудят да използва посредник.

– Тогава?

– Той е изчезнал. Нека приемем, че космоаналитикът е бил честен. Но разпространява опасна информация. Сега е в ръцете на хора, които не са честни и именно те ни изнудват.

– Какви ще са тези хора?

– Сериозно ли ме питаш? – облегна се Файф на стола си. – Трантор.

– Трантор! – потръпна Стийн и пискливият му глас секна.

– А защo не? Какъв по-добър начин да сложат ръка на Флорина? Тя винаги е била задача номер едно на външната им политика. И успеят ли да се сдобият с нея без война, толкова по-добре. Ако се поддадем на този абсурден ултиматум – тя ще е тяхна. Предлагат ни все пак нещо, но колко време ще може да запазим дори него? Да предположим, че пренебрегнем това искане. А ние нямаме друг избор. Какво ще направи Трантор? Ще пуснат слухове сред селяните на Флорина за предстоящата гибел на планетата. Селяните ще изпаднат в паника и пак ще настъпи катастрофа. Няма сила, която да накара хората да работят, щом знаят, че на следващия ден ще настъпи краят на света. Реколтата ще изгние. Складовете ще се изпразнят.

Стийн обърса с пръст някакво петънце върху едната си буза – целият му апартамент бе осеян с огледала, които бяха извън обсега на камерата.

– Не мисля, че ще загубим много. Ако производството спадне, нали цените ще се покачат? След известно време ще се окаже, че Флорина не е загинала, и селяните ще се върнат отново на работа. Освен това винаги можем да обявим, че ще намалим износа. Направо не мога да си представя как един културен свят ще живее без кирт. Киртът наистина е господар! Все си мисля, че тревогата ни е напълно излишна. – И подпирайки с пръст бузата си, той зае позата на дълбоко отегчен човек.

Докато траеше цялата тази тирада, Бол седеше със здраво стиснати клепачи.

– Не можем да вдигаме повече цените – промълви той. – Стигнали сме абсолютния им таван.

– Точно така е – съгласи се Файф. – Но не вярвам да се стигне до сериозно разпадане. Трантор очаква някакъв, какъвто и да е, признак на безредици на Флорина. Ако заяви пред Галактиката, че Сарк не може да гарантира доставките на кирт, съвсем естествено би било да поиска той да въдвори ред, за да не спира притокът на кирт. Трантор ще иска да разруши монопола, да увеличи производството и да намали цените и точно затова ще получи подкрепата на световите. Този е единственият възможен начин Трантор да сложи ръка върху Флорина. Опитва ли се със сила, планетите и световите извън влиянието на Трантор ще ни подкрепят дори само в името на своята сигурност.

– Каква е ролята на космоаналитика в цялата тази история? – попита Рун. – Неговото присъствие се обяснява само ако теорията ти се окаже действителна.

– Мисля, че ще се окаже действителна. Космоаналитиците по

принцип са твърде неуравновесени хора и този е създал една твърде съмнителна теория. Няма значение доколко отговаря на истината. Ако Трантор я разгласи, Бюрото на бърза ръка ще я заглуши. А заловят ли човека и получат от него данните, ще успеят да измислят нещо за пред неспециалистите. Могат да я използват, да направят така, че да звучи съвсем достоверно. Бюрото е марионетка на Трантор и колкото и да отричат вече разпространената история с псевдонаучни аргументи, много трудно ще се преборят с лъжата.

– Звучи ми доста объркано – обади се Борт. – От една страна, не могат да я разпространят, а от друга – на всяка цена ще го сторят.

– Как не разбирате? – учуди се Файф. – Не могат да я представят за сериозен научен факт, нито ще успеят да повлияят на Бюрото. Ще го пуснат като слух.

– Защо тогава старият Абел си губи времето и търси космоаналитика?

– Може би очакваш да се похвали, че е в ръцете му? Какво в действителност върши Абел и какво се прави, че върши, са две свършено различни неща.

– Е добре – не издържа Рун, – дори да си прав, какво трябва да правим?

– Най-важното е, че научихме за опасността – рече Файф. – Ще се опитаме да открием космоаналитика. Ще държим под око всички агенти на Трантор, без да им пречим. По действията им ще съдим за хода на нещата. Добре би било да предотвратим появата на каквито и да било приказки на територията на Флорина за евентуално разрушаване на планетата. И най-незначителното подмятане в тази връзка трябва да срещне яростно противодействие. И което е най-важното, ние петимата трябва да сме абсолютно единни. Това е и целта на нашето събиране сега – създаване на единен фронт. На всички ни е известно, че континентите се ползват с правото на автономия, и аз съм човекът, който винаги най-упорито е настоявал за това. Но само при нормални условия. А в момента не може да се каже, че те са нормални. Това поне разбирате ли?

Охотно или не, те го разбраха, макар автономията да бе факт, от който не искаха да се откажат толкова лесно.

– В такъв случай – продължи Файф – ще чакаме следващия ход на нашия човек.

Този разговор се бе състоял преди една година. Тогава петимата

мъже се разделиха и Скуайър Файф претърпя своя най-необикновен и най-пълен провал в относително дългата си и дръзка кариера.

Следващ ход не дочакаха. Никои от Скуайърите не получи друго писмо. Въпреки усилията си Трантор не успя да открие космоаналитика. На Флорина така и не беше пуснат слух за предполагаеми апокалиптични събития. Прибирането на кирт и неговата обработка продължаваха спокойно.

Всяка седмица Скуайър Рун се обаждаше на Файф.

– Нещо ново? – питаше той. – Всяка клетка на тлъстото му туловище вибрираше от удоволствие и той с труд потискаше напирания в гърлото си кикот.

Файф приемаше всичко това с мрачно и упорито изражение. Какво друго му оставаше? Той прехвърляше отново и отново фактите, но напразно. Нещо му се губеше. Някакъв жизненоважен факт липсваше.

Но ето че всичко се разкри съвсем неочаквано – той намери отговора. Знаеше, че го е намерил, макар той да дойде оттам, откъдето най-малко го бе очаквал.

Файф отново свика съвещание на петимата велики. Сега хронометърът показваше два и двадесет и девет.

Един по един мъжете започнаха да се появяват. Пръв беше Борт – стиснал устни, почесваше с мръсен нокът небръснатата си буза. Втори беше Стийн. Очевидно току-що бе излязъл от банята, затова беше без грим на лицето си, и то имаше доста блед и нездрав вид. Както обикновено, Бол беше безразличен и уморен, страните му бяха хлътнали. Настанен в удобно, отрупано с възглавнички кресло, държеше чаша топло мляко. Последен, с две-три минути закъснение се яви Рун – намръщен, с влажни устни. На континента му отново бе нощ, но осветлението в кабинета му този път бе толкова слабо, че той изглеждаше като неясна маса в кубичното мрачно пространство около него и ярката светлина в кабинета на Файф беше безсилна да проясни образа му.

– Велики Скуайъри! – започна Файф. – Миналата година ви говорих за далечна и сериозна опасност. Тогава сам си поставих капан, в който се хванах. Опасност наистина има, но не е далечна. Тя е много, много близо до нас. Един от присъстващите тук много добре знае какво имам предвид, а другите ще го разберат сега.

– Какво имаш предвид? – рязко попита Борт.

– Държавна измяна! – късо изстреля Файф.

10

Беглецът

Мерлин Теренс не беше човек на действието. Напускайки космодрума, си каза, едва ли не като извинение, че мозъкът му е парализиран.

Много внимателно трябваше да прецени колко бързо да върви. Не твърде бавно, за да не изглежда, че се шляе без работа, нито пък прекалено бързо, за да не излезе, че гледа да се измъкне час по-скоро. Просто трябваше да крачи стегнато, така че да прилича на патрул, който се е запътил да изпълни поставена задача и бърза да се качи на своята кола.

Как би искал да се качи на някаква кола! Управлението на подобно превозно средство не бе включено в програмата за обучение на флорините, та били те и бъдещи пълномощници, ето защо той се опита да мисли както върви. Нужни му бяха тишина и спокойствие.

А се чувстваше твърде слаб, за да върви пеша. Може да не беше човек на действието, но през вчерашния ден, през нощта и днес бе действал твърде много и бе изразходвал сили и нерви за цял един човешки живот.

И въпреки всичко не смееше да спре.

Ако беше нощ, може би щеше да си позволи няколко часа, за да обмисли положението. Но бе едва ранен следобед.

С кола само за няколко минути щеше да бъде в Града. Така щеше да има време да обмисли следващата си стъпка. За съжаление трябваше да разчита единствено на краката си.

Да можеше да помисли! Само да имаше малко време! Ако бе в негова власт да спре всичко, да спре движението на цялата вселена и да заповяда на времето да го изчака, за да подреди мислите си, сигурно щеше да намери някакъв изход.

Най-сетне се потопи в прохладата на Долния град. Стъпваше отмерено и стегнато, както бе виждал да се движат патрулите. Размахваше здраво стиснатата си палка. Улиците бяха пусати. Местните очевидно се бяха изпокрили в бараките си.

Пълномощникът внимателно подбираще в кой дом да влезе. Най-добре в някой от по-заможните, с цветни пластмасови тухли и поляризирано стъкло на прозорците. Бедните хора са по-недружелюбни. Няма почти нищо за губене. Човек, който е добре материално, е по-склонен да помогне.

Измина късата пътека до входа на един такъв дом. Това, че не беше разположен на самата улица, също говореше за благосъстояние на обитателите му. Теренс знаеше, че няма нужда да блъска по вратата или да нахълта насила. Докато вървеше по пътеката, забеляза движение зад прозореца. (Нуждата бе научила флорините да подушват патрулите от разстояние.) Всеки момент вратата щеше да се отвори.

Точно така и стана.

На прага се появи младо момиче с белезникави кръгове около очите. Изглеждаше доста недолялана в роклята с волани – доказателство, че родителите ѝ искаха да се отличават от останалата „флоринска сган“ и да демонстрират по-високия си социален статус. Момичето, очевидно развълнувано, се отдръпна и му направи място да влезе.

Пълномощникът ѝ даде знак да затвори вратата.

– Баща ти вкъщи ли е?

– Татко! – извика пискливо момичето, след което вече тихо добави:
– Да, тук е.

„Таткото“ се зададе малко нерешително от стаята отсреща. Той очевидно не бързаше. Чудесно знаеше за посещението на патрула. Просто по-безопасно бе да прати момичето да го посрещне. Малко вероятно бе, в случай че патрулът е ядосан, да удари едно дете.

– Име? – попита Пълномощникът.

– Якоф, ако нямате нищо против.

В джоба на униформата си Теренс откри тънко бележничке. Отвори го и правейки се, че записва нещо, продължи:

– Якоф, добро! Искам да видя всички членове на семейството.
Бързо!

Ако бе способен на някакво друго чувство, освен безнадеждност и отчаяние, Теренс положително щеше да се забавлява. Той съвсем не беше равнодушен към изкусителните удоволствия на властта.

Цялото семейство се нареди отпред – слабичка жена с двегодишно дете в ръцете, до нея стояха момичето, което му отвори, и по-малкият му брат.

– Това ли са всички?

– Да, всички – отвърна Якоф покорно.

– Може ли да отида да се погрижа за малката – обади се жената разтревожена. – Време ѝ е да спи, тъкмо я слагах в леглото – и тя протегна момиченцето, сякаш искаше да омилостиви коравото сърце на патрула с детската невинност.

Пълномощникът дори не я удостои с поглед. Така поне си

представяше, че трябва да се държи един истински патрул.

– Сложете я да легне и ѝ дайте захарна пръчка, за да мирува. А сега слушай ме, Якоф!

– Да.

– Ти си сериозно момче, нали? – всеки местен, независимо от възрастта, биваше наричан „момче“.

– Така мисля – погледът на Якоф светна и той поизправи рамене. – Работя в Центъра за преработка на храни. Учил съм математика, мога да делия с многочлени и да смятам с логаритми.

Сигурно, помисли си Пълномощникът. Показали са ти как се работи с логаритмичната таблица и са те научили да произнасяш думата.

Този тип хора му бяха добре познати. Те се гордеят със своите логаритми много повече, отколкото един Скуайър с яхтата си. Полароидите на прозорците му бяха следствие от логаритмите, а оцветените декоративни тухли – истинска реклама за уменията му да дели с многочлени. Презрението му към необразованите местни вероятно ще е приблизително равно на това, което един среден Скуайър изпитва към местните, а омразата му към себеподобните, още по-силна поради факта, че е принуден да живее сред тях и по-висшите в йерархията често не правят разлика между него и сънародниците му.

– Ти нали вярваш в закона, момче, а също и в добрите Скуайъри? – Пълномощникът упорито се стараеше да поддържа вече възприетото поведение, като поглеждаше в бележника си.

– Съпругът ми е много добър човек – с готовност се намеси жената. – Никога не е имал неприятности. Не се събира с разни отрепки. Нито пък аз. Също и децата. Ние винаги...

Теренс ѝ махна с ръка да млъкне.

– Добре, добре, слушай ме, момче. Искам да седнеш сега тук и да направиш каквото ти казвам. Ще опишеш всеки един от квартала. Имена, адреси, с какво се занимават и като какви ги познаваш. Последното ме интересува особено много. Ако сред тях има недоволници, на всяка цена трябва да зная. Ще правим чистка. Разбра ли?

– Да. На първо място е Хъстинг. Живее малко по-надолу...

– А, не, не така. Я му дайте един лист. Сядаш и записваш всичко най-подробно. И пиши бавно, че няма да си вадя очите с драсколиците ти.

– Почеркът ми е обработен.

– Хайде да те видя.

Якоф се зае усърдно със задачата и започна бавно и старателно да

изписва думите. Жена му надничаше през рамото му.

– Застани до прозореца – поръча Теренс на момичето, което го посрещна – и появи ли се патрул, ще ми кажеш, няма да ги викаш. Само ще ми кажеш.

Едва сега вече можеше да си позволи да се отпусне. Успял бе да си осигури едно временно укритие, и то в момент на най-сериозна опасност.

Като се изключи шумното смучене на бебето в единия ъгъл, в стаята цареше относителна тишина. Щяха да го предупредят, ако някой от враговете му се появеше, за да има време да се измъкне.

А сега да помисли.

На първо място, време бе да приключи с ролята си на патрул. Няма никакво съмнение, че всички изходи на града са вече блокирани и постовете знаят, че той освен диамагнетичен скутер не умее да използва никакво превозно средство. Нямаше да мине много време и шефовете на патрулите щяха да стигнат до идеята всеки квадратен метър от града да бъде претърсен – квартал по квартал, къща по къща.

Стигнат ли до това решение, естествено, щяха да започнат от покрайнините към центъра и тогава една от първите къщи, в които щяха да влезнат, щеше да е тази. Значи времето му беше страшно ограничено.

До този момент сребристочерната униформа му бе свършила много работа. Местните нито за миг не се бяха усъмнили. Никой не беше се сетил да се загледа в светлото му лице на флорин, никой не бе обърнал внимание на вида му. Достатъчна им бе униформата.

Много скоро на тези хрътки ще им хрумне да разпространят сред жителите на града съобщение да информират за всеки патрул, който не е в състояние да покаже документите си, особено ако е със светла кожа и руса коса. Нови временни идентифициращи знаци ще бъдат раздадени на всички законни патрули. Ще бъдат обещани награди. И тогава може би един на хиляда от местните ще се осмели все пак да подложи на съмнение отличителните знаци на някой патрул.

От всичко това следваше, че трябва да се раздели с тази роля. Това на първо място. Имаше още нещо. Никъде на планетата той нямаше да се чувства в абсолютна сигурност. Убийството на патрул от петдесет години насам се смята за углавно престъпление. Досега бе успявал да се измъква, но беше сигурно, че оттук нататък преследването щеше да е на живот и смърт. Значи трябваше да напусне Флорина.

Но как?

Даде си още един ден живот. Щедро наистина! Това можеше да се

осъществи само при условие, че патрулите са най-големите глупаци, а той – страхотен късметлия.

Срокът бе съвсем кратък и това бе най-голямото му предимство. Значи той можеше да предприеме рискове, на които при други обстоятелства не би се решил.

Теренс се изправи.

Якоф вдигна очи.

– Не съм свършил. Много внимавам какво пиша и затова върви бавно.

– Дай да хвърля един поглед – рече Теренс и взе листа. – Ако и други колеги от патрулите минат, не им губете времето с обяснения за току-що свършената работа. Те имат много спешни задачи и може да ви възложат нещо друго. Просто направете онова, което искат от вас. Има ли вече патрули на улицата?

– Не – обади се момичето от прозореца. – Да изляза ли навън, за да погледна?

– Не е необходимо. А сега, къде тук е най-близкият асансьор за Горния град?

– На около четвърт миля. Щом излезете, трябва да завиете наляво и после...

– Да, да. Тръгвам.

Отряд патрул се появи на улицата в момента, когато вратата на асансьора се затвори зад Теренс. Той усети, че сърцето му бие до пръсване. Сериозното претърсване вече бе започнало и те бяха по петите му.

След една минута, с все още разтуптяно сърце, той стъпи на бетонната улица на Горния град. Тук вече нямаше да има никакво прикритие. Никакви колони, никакъв покрив над главата.

Чувстваше се като подвижно черно петно сред великолепието на красивите сгради. Имаше усещането, че го виждат в радиус от две мили и поне от пет мили височина. Накъдето и да поемеше, сякаш огромни стрелки го сочеха.

Горе нямаше и следа от патрули. Скуайърите, с които се разминаваше, просто не го забелязваха. Ако за обикновения флорин патрулт е страшилище, то за жителите на Горния град той е едно голямо нищо.

Теренс имаше съвсем бегла представа за географията на Горния град. Някъде наблизо трябваше да се намира Градският парк. Най-логично бе да помоли някой минавач да го упъти. Друга логична стъпка би било да се качи на някоя от по-високите сгради и от терасите на горните етажи да огледа околността. Първата алтернатива беше немислима.

Нито един истински патрул не се нуждае от упътване. Втората беше доста по-рискована. Присъствието на патрул в която и да е сграда щеше да привлече вниманието на всички.

Реши да тръгне натам, накъдето го водеше паметта – виждал бе някога карта на Горния град. Оказа се, че е отгатнал. Не беше вървял и пет минути и зърна парка.

Градският парк беше изкуствено засадено пространство от около стотина акра. На Сарк се носеха доста противоречиви слухове за него. Говореше се, че е място, където цари пасторален покой и в същото време нощем става арена на оргии. Онези, които на Флорина бяха чували за това, раздухваха размерите му десетки пъти, а представите им за разгула преувеличаваха действителността стотици пъти.

Истинската картина беше много приятна. В условията на мекия климат на Флорина тук през цялата година всичко беше в зеленина. Имаше закътани поляни, горички и пещери, малък басейн с декоративни рибки и друг по-голям, където децата можеха да газят и да се плискат. Нощем, докато завали обичайният дъжд, горяха цветни лампи. Най-оживено беше по времето между залез и първите капки дъжд. Организирах се танцови забавления, видеопрограми, двойки влюбени се губеха в криволичещите пътеки.

Теренс никога не беше ходил в парка. Сега всичко в него му се вижда изкуствено. Знаеше, че пръстта и скалите, по които стъпваше, водата и дърветата наоколо са поставени върху мъртва бетонна площ и това го дразнеше. В съзнанието му изникна картината на равните киртови полета и планините, издигащи се в южната част на хоризонта. Искрено презираше чужденците, които си бяха построили тези изкуствени играчки сред естествената красота на планетата.

Близо половин час Теренс обикаляше алеите без цел. Ако можеше да свърши нещо, то това трябваше да стане в Градския парк. Възможно бе и да не му се удаде подходящ случай. Но на друго място щеше да е още по-невъзможно.

Никой не го видя. Поне никой, който да се замисли за присъствието му тук. Ако на другия ден някой попиташе Скуайърите и жените им, които го срещаха: „Видяхте ли вчера в парка един патрул?“, те положително щяха да гледат в недоумение. Със същия успех можеше да ги попитат дали са зърнали дървесна мушичка на пътеката.

В парка всичко му се стори твърде култивирано. Лека-полека взе да го обзема паника, че нищо няма да се получи. Кривна в пътека, която го изведе пред стълба, водеща надолу към заградена от големи камъни

поляна, с малки скалисти ниши – удобно укритие за двойките, застигнати от нощния дъжд.

Именно там видя онова, което му бе нужно.

Самотен човек! Скуайър, който крачеше напред-назад и допушваше нервно цигарата си. Сетне я смачка в стойката-пепелник, където фактът след миг-два сякаш се самозапали и изчезна. Мъжът току поглеждаше часовника си. Чакаше някого. Това поне беше очевидно. Теренс се обърна. Никой не идваше след него по стълбите.

Имаше може би и други стълби. Сигурно имаше. Нямаше значение. Не можеше да изпусне шанса си.

Слезе долу и се насочи към мъжа. Той не го виждаше.

– Извинете, господине! – обърна се Теренс към него.

Обръщението беше съвършено почтително, но няма Скуайър, който да не се сепне възмутено от докосването на един патрул до него, независимо от това, колко почтително ще го стори.

– Какво, по дяволите, искате?

Теренс продължи настоятелно, но изключително любезно. (Не спирай да говориш, не откъсвай очите си от неговите поне още половин минута):

– Елате, моля. Издирваме един местен, който е извършил убийство.

– За какво говорите?

– Няма да ви отнема повече от минута.

Теренс бе измъкнал незабелязано невропаралитичната палка. Скуайърът изобщо не я видя. Чу се леко изсвистяване и след миг непознатият лежеше на земята.

Никога до този момент Теренс не беше вдигал ръка на Скуайър. За своя изненада усети, че направо му прилошава от чувството за вина, което го връхлетя.

Все още наоколо имаше никого. Пълномощникът замъкна вдървеното тяло в една от скалните ниши. Съблече го, издърпвайки с голямо усилие дрехите от скованите ръце и крака. Свали прашната и подгизнала от пот патрулна униформа и започна да навлича чуждите одежди. За първи път усети допира на киртовата тъкан до тялото си.

Най-накрая нахлупи на главата си скуайърското кепе. То беше много важен атрибут. По-младите Скуайъри не носеха кепета, но за щастие този не беше от тях. На Теренс то беше жизнено необходимо, защото без него целият този маскарад щеше да е напълно излишен – трябваше на всяка цена да скрие русата си коса. Нахлупи шапката до ушите си.

След това се зае с най-важното. Неочаквано осъзна, че убийството

на патрул не е най-страшното престъпление.

Той настрои бластера си на максимална дисперсия и го насочи към принадлежния Скуайър. За по-малко от десет секунди от него остана само една овъглена купчина. Така щеше да затрудни идентификацията и да обърка преследвачите си.

Униформата на патрула се превърна в бяла пепел, от която Теренс изгреба почернелите сребърни копчета и катарамии. По този начин може би печелеше около час, но и това беше нещо.

А сега, без да се бави, трябваше да изчезне. Спря за миг на входа на нишата и подуши въздуха. Бластерът работеше съвсем чисто. Усещаше се едва доловима миризма на изгорена плът, но лекият вятър много скоро щеше да я разнесе.

Вече слизаше по стълбите в другия край на поляната, когато покрай него мина младо момиче. В първия миг той по навик наведе очи, но бързо се усети и я погледна – съвсем млада, хубава и очевидно забързана.

Теренс стисна зъби. Естествено, тя нямаше да го намери. Беше закъсняла, иначе той нямаше да гледа така нетърпеливо часовника си. Сигурно щеше да си помисли, че той се е отегчил да чака и си е тръгнал. Така или иначе Теренс ускори леко крачка. Никак не му се искаше момичето да го настигне задъхано и да го пита дали не е срещал един млад човек.

Напусна парка, без да е решил накъде да тръгне. Така мина още половин час.

А сега? Той вече не беше патрул, а Скуайър.

И какво от това?

Спря на някакъв малък площад, в чийто център сред зелена морава бликаше фонтан. Във водата вероятно слагаха есенция, защото наоколо се носеше приятен аромат.

Теренс се подпря на перилата с гръб към залязващото слънце и едно по едно започна да пуска копчетата във водата.

Мислеше си за момичето, с което се бе разминал на стълбището в парка. Колко млада беше наистина. В същия миг пред очите му изникна картината на Долния град и веднага се разкая за слабостта си.

Скоро в ръцете му не остана нищо. Бавно и привидно разсеяно взе да преглежда един по един джобовете. В тях не намери нищо особено. Няколко монети, лична карта. (Всемогъщи Сарк! Значи дори Скуайърите носеха карти. Но те не бяха длъжни да ги изваждат всеки път, когато се зададе патрул.

Новото му име щеше да е Алстер Диймън. Надяваше се да не се

налага да го използва. В Горния град живееха повече от десет хиляди мъже, жени и деца. Вероятността да срещне сред тях някой, който познава Диймън лично, не бе голяма, но не беше и за пренебрегване.

Убитият бе двадесет и девет годишен. И при мисълта за онова, което остави в скалната ниша, Теренс отново усети, че му се повдига. Скуайърът си е Скуайър. Колко ли двадесет и девет годишни флорински младежи бяха намерили смъртта си в ръцете му или по негово нареждане? Колко ли двадесет и девет годишни флорини?

Човекът имаше и адрес, но той нищо не значеше за него. Твърде слабо познаваше Горния град.

Най-неочаквано откри триизмерна снимка на тригодишно момченце, чийто образ бързо се очерта при изваждането на снимката, а докато я прибираще в калъфчето ѝ, започна да избледнява. Какво значеше това – син? Или може би племенник? А момичето в парка? Значи не може да е син!

Дали беше женен? Възможно ли е срещата да бе от онези, които наричаха тайни? И възможни ли бяха те посред бял ден? А защо пък не, при известни обстоятелства?

Теренс много се надяваше да е така. Ако момичето имаше среща с женен мъж, то нямаше да посмее да съобщи за изчезването му. Щеше да предположи, че не е успял да се измъкне от жена си. И това щеше да му даде още малко време.

Не, не беше прав! Теренс отново изпадна в отчаяние. Деца, играещи на криеница, можеха да попаднат на онази купчина и положително щяха да се развикат. До двадесет и четири часа това непременно щеше да се случи.

Той отново се зае със съдържанието на джобовете. Извади разрешително за пилотиране на яхта. Едва ли щеше да му е нужно. Всички по-заможни саркити притежаваха яхти и ги караха сами – прищявка от последните години. Най-накрая попадна и на няколко кредитни разписки. Те можеха да влязат в работа.

Сети се, че не е слагал нищо в уста от нощта в магазина на Пекаря. Колко внезапно човек можеше да бъде обзет от чувството за глад.

После мисълта му се върна към разрешителното за ползване на яхта. Да, на мъртвия в парка яхтата не беше нужна, но сега тя вече беше негова, на Теренс. Оставена беше в 26-ти хангар на Летище 9, само че...

Нямаше представа къде може да е Летище 9.

Теренс опря чело на прохладния парапет около фонтана. Какво да прави? Какво...?

– Здравейте – сепна го нечий глас. – Не ви ли е добре?

Теренс вдигна очи. До него стоеше възрастен Скуайър. Той пушеше дълга ароматизирана цигара, а от златната верижка на китката му висеше някакъв зелен камък. На лицето му бе изписана загриженост и доброта, които така изненадаха Теренс, че в първия миг сякаш загуби дар слово. Но сетне бързо дойде на себе си, осъзнавайки, че сега той беше един от тях. Какво странно имаше в това Скуайърите да се държат помежду си като нормални човешки същества.

– Просто си почивам – обади се Пълномощникът. – Реших да се поздохдя и загубих представа за времето. Дори вече закъснявам за една среща.

Той махна с привидна досада. Благодарение на продължителното време, прекарано сред саркити, за Теренс не беше проблем да имитира техния акцент, като внимаваше да не прекали. Прекалената имитация прави много по-силно впечатление от пропуските.

– И сте закъсали без скутер, а? – позасмя се човекът от позицията на възрастен, който се забавлява с младежката разсеяност.

– Така е, без скутер съм – призна Теренс.

– Вземете моя – мигновено му предложиха. – Ей там съм го паркирал. След като си свършите работата, ще включите автопилота и ще го изпратите обратно тук. Няма да ми е нужен следващите един-два часа.

Какво по-добро решение за Теренс. Скутерите бяха страхотно бързи и маневрени, много повече от колите на патрулите. Единственото неудобство бе, че Теренс не умееше да ги управлява.

– От тук до Сарк – рече Теренс. Той бе чувал, че помежду си Скуайърите често изразяват по този начин благодарността си. – Все пак предпочитам да повървя. Летище 9 не е далеч.

– Така е – съгласи се другият.

Отговор, който не помогна твърде на Теренс. И той отново опита:

– Добре щеше да е да съм по-наблизо, но една разходка по булевард „Кирт“ ще ми се отрази добре.

– Булевард „Кирт“ ли? Та той е в съвсем друга посока!

Дали в погледа му не блесна подозрение? Изведнъж Теренс си помисли, че нещо в облеклото му не беше наред.

– Всъщност чакайте! Нещо съм се обърнал. Сигурно е от дългата разходка – и той се огледа разсеяно.

– Намираме се на Рокет Роуд – услужливо поде непознатият. – Ще трябва да се спуснете до „Трифис“, след което ще свиете наляво и ще стигнете до летището.

– Прав сте – усмихна се Теренс. – Крайно време е да спра да сънувам и да започнала мисля. „Оттук до Сарк“, уважаеми!

– Помислете все пак за предложението ми да вземете моя скутер?

– Много сте любезен, но...

Теренс се отдалечи с леко забързана стъпка. Скуайърът го изпрати с поглед.

Нищо чудно, когато утре открият останките от тялото и започне търсене, възрастният човек да си спомни за тази среща и положително ще си каже: „Имаше нещо странно в този мъж. Говореше малко особено и като че не знаеше твърде къде се намира. Мога да се закълна, че нямаше представа къде е авеню «Трифис».“

Но това щеше да е утре.

Теренс вървеше, накъдето го упъти Скуайърът. Скоро стигна до светещ знак с надпис „Трифис авеню“, който изглеждаше безцветен и посивял на яркия оранжев фон.

Летище 9 гъмжеше от млади хора, облечени в подходящи костюми, най-характерното в които бяха островърхите шапки и широките панталони, силно стеснени в глезените. В първия момент Теренс се почувства твърде различен, но след малко се увери, че никоой не му обръща внимание. Отвсякъде се чуваха реплики, изпъстрени с терминология, от която той нищо не разбираше.

Бързо намери 26-и хангар, но изчака, за да се увери, че наоколо няма Скуайъри, и едва тогава пося да се приближи. Боеше се, че някой от хората, чиито яхти се намираха в съседство, познава лично Алстер Диймън и ще си зададе естествения въпрос какво прави един непознат край неговата яхта.

Най-сетне, след като наоколо съвсем опустя, той приближи. Носът на яхтата бе насочен към откритото поле. Теренс се наведе, за да го огледа.

И какво сега?

Убил бе в последните дванадесет часа трима души. От флорински Пълномощник бе станал патрул, а от патрул – Скуайър. Изкачил се бе от Долния град в Горния, а от Горния се бе озовал на космодрум. В крайна сметка бе станал собственик на яхта – превозно средство, което бе в състояние да го отведе към спасението му в някой ненаселен свят в този сектор на Галактиката.

Имаше само една пречка.

Не умееше да управлява яхта.

Уморен беше до смърт, гладен – до припадък. Сигнал бе толкова далеч, а не можеше да продължи. Застанал бе на ръба на космоса и не можеше да прекрачи в него.

Положително патрулите смятаха, че той е някъде в Долния град. Но в момента, в който в коравите им глави се мернеше мисълта, че един флорин може и да дръзне да се качи в Горния град, ще се прехвърлят тук. Тогава ще открият трупа и търсенето ще поеме съвсем друга насока. Щяха да търсят някой самозван Скуайър.

И ето го тук. Беше стигнал до края на задънена улица и с гръб, опрян в стената, можеше само да се ослушва за далечните стъпки на преследвачите, които щяха да стават все по-ясни и по-силни, докато най-накрая хрътките се нахвърлят върху него.

Само преди тридесет и шест часа той държеше в ръце най-големия шанс в живота си. Сега тази възможност беше отлетяла в небитието и много скоро неговият живот щеше да я последва.

11

Капитанът

За първи път капитан Расети трябваше да признае, че не може да се наложи на свой пътник. Дори този пътник да бе Скуайър, можеше да се разчита на някакво разбиране. И един Велик Скуайър, който е пълновластен господар на своя континент, не би оспорил правото на капитана на космически кораб единствен само той да дава нареждания по време на полет.

Една жена обаче бе съвсем различно нещо. Която и да бе тя. А когато жената е дъщеря на Велик Скуайър, положението ставаше направо невъзможно.

– Уважаема госпожо, не мога да ви разреша да разговаряте с тях насаме!

– Но защо, какво пречи? – недоумяваше Самия Файф и клепачите й потрепваха. – Да не са въоръжени?

– Разбира се, че не са. Но не в това е въпросът.

– От пръв поглед личи, че те са само две уплашени същества. Уплашени до смърт.

– Такива хора могат да бъдат много опасни. Не разчитайте, че ще се държат разумно.

– В такъв случай защо ги плашите допълнително? – Винаги, когато беше много ядосана, тя лекичко заекваше. – Трима великани от вашия екипаж стоят над главите им, с насочени към тях бластери. Никога няма да забравя това, капитане.

Наистина нямаше да го забрави, мислеше си капитанът. Усещаше, че всеки момент ще се предаде.

– Не бихте ли ми казали, ако нямате нищо против, какво точно искате?

– Много просто. Казах ви вече. Искам да поговоря с тях. Ако действително са флорини, както сам казахте, ще получа от тях изключително ценна информация за моята книга. Нищо няма да мога да постигна, ако се боят да говорят. Остана ли сама с тях, всичко ще е наред. Сама, капитане. Как може да не разбирате от дума! *Сама!*

– Какво ще кажа на баща ви, ако разбере, че съм ви оставил без охрана в присъствието на двама престъпници?

– Чак пък престъпници! Всемогъщи космос! Двама нещастници се

опитали да избягат от планетата си, при това са толкова слабоумни, че са се промъкнали на кораб, който ще ги отведе на Сарк. А и как ще научи баща ми за това?

– Стоят ли ви нещо, няма начин да не разбере.

– Защо да ми стоят нещо? – дребното й юмруче се сви и затрепери от гняв, докато тя се мъчеше да придаде на гласа си възможно най-властническия тон. – *Настоявам*, капитане!

Расети реши да опита друго.

– Какво ще кажете, ако аз присъствам на вашия разговор? Ще скрия бластера си. В противен случай – и той на свой ред натърти с всичката решителност, на която беше способен – ще бъда принуден да ви откажа.

– Много добре – младата жена се задушаваше от яд. – Много добре, но ако не мога да ги накарам да говорят заради вашето присъствие, аз лично ще се погрижа това да е последният ви полет като капитан.

Щом Самия отвори вратата на помещението, в което бяха пленниците, Валона бързо покри очите на Рик с ръка.

– Какво има, момиче? – рязко попита Самия, преди да се сети, че беше решила да говори кротко.

– Той не е съвсем с всичкия си, госпожо – промълви Валона. – Няма как да знае вашия ранг. Може да ви погледне. И да го направи, ще е без зла умисъл.

– Няма нищо – успокои я Самия. – Нека си гледа спокойно. Налага ли се да останат тук, капитане?

– Искате да кажете да ги настаня в самостоятелна кабина, така ли?

– Сигурно можете да им намерите килия, която да не е толкова мрачна.

– Мрачно е за вас, госпожо. Сигурен съм, че за тях тук е направо луксозно. Има дори течаща вода. Попитайте ги в тяхната колиба има ли такова нещо.

– Както и да е, нека вашите хора да излязат.

Капитанът даде знак и тримата мъже тромаво се измъкнаха един след друг.

– Значи сте флорини, така ли момиче? – обърна се Самия към тях.

– Ние сме от Вотекс – рече Валона.

– Не разбирате ли, че сама признахте, че сте от Флорина? Защо покрихте очите на момчето?

– Той няма право да гледа високопоставена дама като вас.

– Дори ако е от планетата Вотекс?

Валона мълчеше.

Самия я остави да помисли. Опита се дори да се усмихне дружелюбно.

– Само на жителите на Флорина не се разрешава да гледат високопоставени жени – рече тя най-накрая. – Както виждаш, издадохте се.

– Но *той* не е – избухна Валона.

– А *ти*?

– Да. Аз – да. Но той не. Не му правете нищо. Той наистина не е флорин. Просто един ден го намериха. Не зная откъде е, но не е от Флорина – неочаквано се разприказва Валона.

– Е, добре – погледна я Самия малко изненадана. – Ще поговоря с него. Как се казваш, момче?

Рик не откъсваше очи от нея. Значи така изглеждаха жените Скуайъри, толкова дребни и толкова дружелюбни. И как хубаво миришеше, той се зарадва, че му позволиха да я погледа.

– Как ти е името, момче? – попита го отново Самия. Рик се посъвзе, но му бе неочаквано трудно да заговори.

– Рик – промълви бавно той. Но защо, помисли си той, това не е моето име. – Мисля, че се казвам Рик.

– Не си ли сигурен?

Валона се опита да каже нещо, но Самия я спря с рязък жест.

– Не зная – тръсна глава Рик.

– Флорин ли си?

Сега вече Рик бе категоричен.

– Не. Пътувах с един кораб. Пристигнах тук отнякъде другаде. – Не можеше да откъсне очи от Самия, но по необясними причини я свързваше с космически кораб. Малък, добре познат и мил на сърцето му кораб. – Пристигнах на Флорина с космически кораб, а преди това живях на една планета.

– Коя планета?

Мисълта му мъчително си пробиваше път през мозъчните канали, сякаш бяха прекалено тесни за нея. Най-сетне Рик си спомни и с огромно удоволствие произнесе:

– От Земята! Дойдох от Земята! – звукът от отдавна забравената дума видимо го зарадва.

– Земята ли?

Рик кимна.

– Къде се намира планетата Земя? – обърна се Самия към капитана.

– За пръв път чувам за нея – усмихна се капитанът. – Не взимайте думите му прекалено сериозно, госпожо. Местните лъжат, без да им

мигне окото. Това е съвсем естествено за тях. Казват първото нещо, което им дойде наум.

– Не говори като местен – отбеляза тя и отново се обърна към Рик.
– Къде се намира Земята, Рик?

– Аз... – Рик докосна челото си с трепереща ръка. – В сектор Сириус – рече той най-накрая. Но гласът му не беше много уверен.

– Съществува сектор Сириус, нали капитане? – погледна Самия капитана.

– Да. Учудва ме, че знае за него. Това обаче не значи, че Земята съществува.

– Но аз съм сигурен – пламенно възрази Рик. – Много добре си спомням. Не може да има грешка. Не може! – сграбчи Валона за ръката и задърпа ръкава ѝ. – Лона, кажи им, че съм от Земята. Моля те, кажи им.

– Намерихме го един ден, госпожо, но той беше съвсем без ум. Не можеше да се облича сам, не можеше да говори, нито да ходи. Беше едно нищо. Оттогава малко по малко си спомня. Всичко, което си е спомнил, е точно така. – Валона хвърли тревожен бегъл поглед към широкоото лице на капитана. – Може и наистина да идва от Земята, Скуайър. Не исках да ви противореча.

Последното изречение бе отдавна възприета фраза, придружаваща всяко изявление на флорини, което можеше да се изтълкува като противоречие на твърдение на по-висш.

– От цялата тази история може да се предположи, че е от центъра на Сарк, госпожо – изръмжа капитанът.

– Нищо чудно, и все пак има нещо странно – настояваше Самия, която по типично женски начин гледаше най-вече романтичната страна на нещата. – Сигурно... А защо беше толкова безпомощен, когато го намерихте? Ранен ли беше?

Валона мълчеше. Очите ѝ безпомощно се стрелкаха насам-натам. От Рик, който бе вплел пръсти в косите си, скачаха за миг върху капитана, разтеглил устни в мрачна усмивка, а от него – към Самия.

– Отговори ми, момиче! – настояваше Самия.

За Валона бе трудно да вземе решение, а в момента не можеше да ѝ хрумне никаква правдоподобна лъжа.

– Веднъж го заведох на доктор – реши се най-накрая тя – и той каза, че... че моят Рик е бил подложен на психосонда.

– Психосонда ли?! – Самия почувства, че ѝ се повдига. Избута дори столчето си малко назад и металните му крака изскърцаха по пода. – Да

не искаш да кажеш, че е психолог?

– Не зная какво значи това, госпожо – кротко рече Валона.

– Положително не става дума за онзи смисъл, който вие влагате в това, госпожо – намеси се бързо капитанът. – Местните никога не са психолози. Техните потребности и нужди са толкова ограничени. Не съм чувал някой местен да е страдал от подобно нещо.

– Но тогава...

– Много е просто. Дори да приемем фантастичната история на момичето, единственото разумно заключение е, че човекът е бил престъпник, което, предполагам, също е своеобразно заболяване. И сигурно е бил лекуван от някого от шарлатаните, които се срещат често сред местните. Възможно е при лечението да го е увредил до смърт, след което да го захвърлил в някоя пустош, за да не го съдят.

– И все пак този шарлатанин сигурно е имал психосонда, а чудесно знаете, че местните не би трябвало да могат да си служат с нея.

– Не вярвам един правоспособен лекар да използва сондата толкова несръчно. Фактът, че стигнахме до противоречиви заключения, означава, че истината е някъде по средата. Ако искате да ме послушате, госпожо, най-добре е да го оставите на нашите грижи. Виждате, че е напълно излишно да очаквате каквото и да било от тях.

Самия се изправи несигурно, като продължаваше да гледа Рик.

Капитанът пристъпи зад нея, вдигна столчето и със силно щракване го сгъна.

– Чакайте! – скочи Рик на крака.

– Моля ви, госпожо! – настоя капитанът и отвори вратата. – Моите хора ще го укротят.

– Нали няма да го наранят? – спря се Самия на прага.

– Не ми се вярва да ни принуди да стигаме до крайности. Лесно ще го оправим.

– Госпожо! Госпожо! – извика Рик. – Мога да го докажа. Аз съм от Земята.

Самия стоеше нерешително.

– Нека чуем какво има да каже.

– Както искате – хладно се съгласи капитанът.

Самия се върна няколко стъпки и спря недалеч от вратата.

Лицето на Рик гореше от възбуда. От усилието да си спомни устните му се бяха разтегли в нещо подобно на усмивка.

– Спомням си Земята. Тя беше радиоактивна. Спомням си забранената територия и синия хоризонт нощем. От почвата излизаше сияние и

нищо не вирееше в нея. Имаше само няколко места, където хората можеха да живеят. Затова станах и космоаналитик. Затова нямах нищо против да прекарам с години в космоса. Моят свят беше мъртъв свят.

– Да вървим, капитане – сви рамене Самия. – Той бълнува.

Ала този път капитанът беше този, който стоеше със зяпнала уста.

– Радиоактивен свят ли? – промърмори той.

– Да не искате да кажете, че има такова нещо? – попита тя.

– Да, има – извърна капитанът удивен поглед към нея. – Но откъде може да е чул той за него?

– Нима е възможно един свят да бъде радиоактивен и безлюден?

– Има такъв свят. И той се намира в сектор Сириус. Не си спомням само името. Напълно възможно е да е Земя.

– Земята е! – рече Рик гордо и самоуверено. – Тя е най-старата планета в Галактиката. Планетата, от която произхожда човечеството.

– Така е! – меко се съгласи капитанът.

Самия съвсем се обърка.

– И вие ли смятате, че човешката раса се е зародила на тази Земя? – попита тя подозрително.

– Не, не – разсеяно отвърна капитанът. – Това са само приказки. Просто по този повод чух за първи път за радиоактивната планета. Твърди се, че това е планетата, на която за първи път се е появил човекът.

– Не съм чувала такова нещо.

– Все отнякъде сме дошли, госпожо. Само че дълбоко се съмнявам, че някой знае откъде точно. – Капитанът с решителни стъпки приближи Рик. – Какво още си спомняш? – едва се удържа да не добави „момче“.

– Най-добре си спомням кораба си и космоанализата.

Самия също пристъпи напред и застана до капитана. Младата жена усети, че отново започва да я обзема вълнение.

– В такъв случай всичко е вярно. Как тогава се е стигнало до психосонда?

– Психосондиране! – произнесе замислено капитан Расети. – Нека да го попитаме. Слушай, човече, който и да си, откъдето и да си. Как стана така, че се стигна до това, да те подложат на психосонда?

– Всички за това говорите – нерешително започна Рик. – Дори и Лона. Но аз не разбирам тази дума.

– От кой момент нататък спря да помниш?

– Не зная точно. – И отново тъжно повтори. – Бях на кораб.

– Това вече го знаем. Говори нататък.

– Няма смисъл да джавкате, капитане – намеси се Самия. – И малкото здрав разум, който имаше в главата си, ще се изпари.

Рик с всички сили се мъчеше да разсее малко мъглата, забулила съзнанието му. Усилието, което полагаше, така го беше погълнало, че нямаше място за емоции.

– Не се боя от него, госпожо – произнесе Рик за своя изненада. – Опитвам се да си спомня. Имаше някаква опасност. Сигурен съм. Голяма опасност за Флорина, но не мога да се сетя за подробностите.

– Опасност за цялата планета? – Самия бързо погледна капитана.

– Да, и тя беше в теченията.

– Какви течения? – поинтересува се капитанът.

– В космическите течения.

Капитанът разпери ръце и после бързо ги отпусна.

– Това е истинско безумие! – възкликна той.

– Не, не е така. Нека да продължи – сега пък Самия бе започнала да вярва. Тъмните ѝ очи блестяха. От напрежение покрай устните ѝ се бяха спуснали две гънки, които придаваха на лицето ѝ странен израз. – Какви са тези космически течения?

– Различните елементи – рече Рик. Скоро беше обяснявал всичко това и сега нямаше желание да го повтаря. – Изпратих съобщение до местната служба на Сарк. Спомням си това много ясно. Трябваше да внимавам. Опасността съществуваше и беше съвсем близо до Флорина. Да, така беше, встрани от планетата. Беше с широчината на Млечния път. Трябваше много внимателно да се работи.

Рик говореше всичко, което минаваше през съзнанието му. Той сякаш напълно бе загубил контакт с присъстващите и се бе пренесъл в някакъв минал свят, пред който е била спусната завеса, и сега тя се прекъсваше на определени места. Валона сложи ръка на рамото му и се опита да го спре, за да се успокои:

– Недей! – нежно промълви тя.

Но той и това не усети.

– Не зная по какъв начин – продължаваше Рик задъхано – съобщението ми е било прието от някакъв отговорен фактор на Сарк. Това беше грешка, не зная как се е случило. Сигурен съм, че използвах дължината на вълната на местната служба на Бюрото. Смятате ли, че е възможно субрадио да бъде подслушвано? – Рик дори не се учуди, че използва дума като „субрадио“. – Така или иначе, когато кацнах на Сарк, вече ме чакаха.

Отново настъпи мълчание. Този път го беше по-продължително.

Капитанът изглеждаше сериозно замислен.

Първа се обади Самия:

– Кой ви чакаше? Кой?

– Аз... аз не зная. Не мога да си спомня. Но не беше човек от службата. Беше човек от Сарк. Спомням си, че говорихме. Той знаеше за опасността. Сигурен съм в това. Седяхме на една маса. И масата си спомням. Той беше срещу мен. И сега е пред очите ми. Сякаш не ми се искаше да му разказвам много подробности. Зная, че първо трябваше да разговарям с човека от местната служба на Бюрото. И тогава той...

– Какво...? – подкани го Самия.

– Той направи нещо. Той... не, вече нищо не излиза. *Нищо няма да излезе!*

Той почти изкрещя последните думи, след което настъпи тишина, най-неочаквано нарушена от прозаичното избръмчаване на радиотелефона, закачен на китката на капитана.

– Какво има? – попита той.

– Съобщение за капитана от Сарк – с готовност и необходимото уважение отговориха от другата страна. – Настояват да го приемете лично.

– Добре. Идвам след малко. Госпожо – обърна се той към Самия, – смея да ви напомня, че е време за вечеря.

Той видя, че Самия се готви да заяви, че не е гладна и ще иска да я остави на мира. Ето защо реши да направи един дипломатичен ход.

– Време е да нахраним и тези същества. Сигурно са гладни.

Самия нищо не можа да каже против това.

– Трябва да поговоря с тях отново, капитане – заяви тя навън.

Мъжът само кимна с глава, без да стане ясно знак на съгласие ли бе това, или не.

Самия Файф бе потресена до дъното на душата си. Проучванията ѝ на Флорина задоволяваха някаква нейна интелектуална потребност, докато загадъчният случай с обработения с психосонда човек от Земята я привличаше с нещо далеч по-примитивно. Будеше в нея направо животно любопитство.

Това бе истинска загадка.

Случаят я привличаше с три основни неща. Ала сред тях го нямаше най-естественият въпрос, който всеки при тези обстоятелства би си задал – дали историята на този човек бе истина или измама и една целенасочена лъжа. Ако приемеше, че е нещо друго освен истина, щеше да се разруши цялата магия, а Самия не искаше да допусне такова нещо.

Тези три неща бяха: първо, каква бе тази опасност, която застрашаваше Флорина или цялата Галактика; второ, кой беше обработил човека с психосонда; трето, защо се бе наложило да използва психосонда?

Самия твърдо бе решила сама да разнищи всичко. Никой не е толкова скромнен, за да не се смята за достатъчно компетентен любител-детектив. А Самия съвсем не беше от скромните.

Едва приключила вечерята, тя се измъкна от салона и слезе пред вратата на ареста.

– Отвори! – нареди тя на пазача.

– Ако нямате нищо против, трябва да ви кажа, че тази врата не може да се отваря – отвърна човекът любезно, но с ледено лице.

Самия зяпна от изненада.

– Как смеете да ми говорите така? Не отворите ли веднага, ще съобщя на капитана.

– С ваше позволение, госпожо, нямам право да отворя вратата по изричната заповед на капитана.

Побесняла, Самия изтича обратно по стълбите нагоре и връхлетя в кабинета на капитана със скоростта на ураган.

– Капитане!

– Госпожо!

– Вие ли наредихте да не бъда допускана при човека от Земята и флоринската жена?

– Струва ми се, че се договорихме да се срещате с тях само в мое присъствие.

– Да, но това беше преди вечеря. Сам видяхте, че те са напълно безобидни.

– Видях, че на пръв поглед са безобидни.

– В такъв случай настоявам да дойдете с мен долу – разтреперана заяви Самия.

– Не мога, госпожо. Съществува промяна в положението.

– В какъв смисъл?

– Ще трябва да бъдат разпитани от съответните власти на Сарк, а дотогава според мен трябва да бъдат оставени сами.

Долната челюст на Самия се отпусна; но тя почти мигновено се свързе от неудобното положение.

– Предполагам, няма да ги предадете на Бюрото за вътрешни работи на Флорина.

– В известен смисъл – бавно, сякаш искаше да печели време, започна капитанът, – заповедта наистина е такава. Напуснали са селото си без

разрешение. Може да се каже, че и планетата си са напуснали без разрешение. При това тайно са се вмъкнали в кораб, който принадлежи на Сарк.

– Последното е станало по погрешка.

– Така ли?

– Но вие знаехте техните престъпления преди разговора ни с тях.

– Едва тогава научих какво разправя този така наречен човек от Земята.

– „Така наречен“ ли? Нали заявихте, че планетата съществува?

– Казах, че е възможно да съществува. Но, госпожо, може ли да си позволя дързостта и да попитам какво според вас трябва да се направи с тези хора?

– Убедена съм, че разказът на човека от Земята трябва добре да се разследва. Той споменава за някаква опасност, която заплашва Флорина, и че някой на Сарк си е позволил да укрие тази информация от съответните власти. Мисля си дори, че случаят трябва да бъде докладван на моя баща. Ще имам грижата за това.

– Нищо по-разумно от това?

– Позволявате си да сте саркастичен?

– Моля да бъда извинен, госпожо – пламна лицето на капитана. – Имах предвид нашите затворници. Ще ми позволите ли да дам обяснение?

– Какво ли може да бъде това „обяснение“? – гневно подметна тя. – Така или иначе, говорете.

– Благодаря ви. На първо място, госпожо, предполагам, не искате да омаловажите значението на размирниците на Флорина.

– Какви размирници?

– Надявам се, не сте забравили за инцидента в библиотеката?

– Вярно, че там беше убит един патрул.

– Тази сутрин бе намерен убит и друг патрул, а също и един местен. Не е твърде характерно за местните да избиват патрули, а тук става дума за човек, който го е сторил дори два пъти и е все още на свобода. Сам ли действа? Най-обикновено съвпадение ли е? Или е част от добре замислен заговор?

– Вие очевидно предпочитате последното.

– Да, така е. Местният, който извършва убийствата, има двама съучастници. Тяхното описание съвпада с това на нашите пленници.

– Как ви хрумна такова нещо?

– Не исках да ви плаша. Надявам се, не сте забравили как няколко

пъти ви предупредих, че може и да са опасни.

– Е, добре. И какво следва от това?

– Представете си, че убийствата на Флорина са организирани с единствената задача да отвлекат вниманието на патрулните отряди, за да могат тези двамата да се промъкнат на борда на кораба?

– Звучи ми доста нелепо.

– Така ли? Защо тогава ще бягат от Флорина? Досега не сме ги попитали. Да предположим, че бягат от патрулите, което е най-смисленото обяснение. И защо от всички планети са избрали да избягат именно на Сарк? И то с кораб, в който ще пътувате вие? При това той твърди, че е космоаналитик.

– Какво от това? – сбърчи вежди Самия.

– Преди една година бе съобщено, че е изчезнал някакъв космоаналитик. Случаят не беше разгласен. Аз, естествено, знаех, защото моят кораб бе сред тези, които трябваше да претърсят околното пространство, за да открият кораба му. Които и да стоят зад размириците на Флорина, положително са използвали този факт, знаейки, че историята с липсващия космоаналитик е известна. Щом са научили за него, значи организацията им е стегната и изключително ефикасна.

– Възможно е човекът от Земята да няма нищо общо с онзи космоаналитик.

– Връзка между двамата може и да не съществува, но и да се твърди, че връзката е немислима, също е несериозно. Очевидно имаме работа със самозванец. Точно затова той настоява, че е обработен с психосонда.

– Охо?

– Какво доказва, че не е космоаналитик? Не знае никакви подробности за планетата Земя, като изключим това, че е радиоактивна. Не може да управлява кораб. Не знае нищо за космоанализа. И се крие зад твърдението, че е бил обработван с психосонда. Разбирате, нали, госпожо?

Самия не знаеше какво да каже.

– Но с каква цел? – попита само тя.

– За да направите точно това, което имахте намерение да сторите, госпожо.

– Да разследва загатката ли?

– Не, уважаема. Да го отведете при баща си.

– Аз все още не разбирам.

– Съществуват няколко възможности. В най-добрия случай може да

иска да шпионира баща ви. Или в полза на Флорина, или в полза на Трантор, което е и по-вероятно. Почти сигурен съм, че старият Абел от Трантор ще се появи, за да удостовери дали е от Земята или не, и ако няма друга възможност да zlepостави Сарк, ще повдигне въпроса за изясняване на истината около тази измислена психосонда. А в най-лошия случай той е евентуален убиец на вашия баща.

– Капитане!

– Да, госпожо?

– Но това е смешно!

– Нищо чудно. Но в такъв случай и Отделът по безопасност е смешен. Нали си спомняте, че малко преди вечеря ме повикаха, за да приема някакво съобщение от Сарк.

– Да.

– Ето го.

Самия взе прозрачното фолио, покрито с червеникави букви. Текстът гласеше:

„Имаме сведения, че двама флорини, тайно и без законно основание, са се качили на вашия кораб. Открийте ги и ги обезвредете незабавно. Възможно е единият от тях да твърди, че е космоаналитик, а не флорин. Не предприемайте нищо в тази насока. Лично отговорен сте за сигурността на тези хора. Те трябва да бъдат транспортирани директно в Отдела по безопасност. Извънредно секретно! Извънредно спешно!“

Самия стоеше като замаяна.

– Така значи, в Отдела по безопасност.

– Извънредно секретно! – обади се капитанът. – Направих изключение, като ви показах съобщението, но просто не ми дадохте възможност да избирам, госпожо.

– Какво ще правят с него? – попита тя.

– Не мога да ви кажа. Но едно е сигурно, че човек, заподозрян в шпионаж и убийство, не може да очаква нежно отношение. Нищо чудно да му се наложи наистина да узнае какво е психосондата!

12

ДЕТЕКТИВЪТ

Всеки от Великите Скуайъри наблюдаваше Скуайър Файф по свой собствен начин. Борт беше ядосан, Рун се забавляваше. Бол бе раздразнен, а Стийн – уплашен.

Пръв се обади Рун:

– Как така държавна измяна? Да не би да се опитваш да ни сплашиш? Какво значи това? Измяна срещу теб ли? Срещу Борт? Или срещу мен? Кой е изменил и как? И в името на Сарк, Файф, тези наши срещи разстройват нормалния ми сън.

– Резултатите от цялата тази история – рече Файф – може да разстройат нормалния сън на много хора. Нямах предвид измяна срещу някого от нас, Рун, а измяна към Сарк.

– Сарк ли? – попита Борт. – Щом е така, значи срещу нас?

– Наречете го мит, наречете го, ако щете, нещо, в което обикновеният саркит вярва.

– Никога няма да ви разбере – простена Стийн. – Единственото, което ви интересува, е как да се надприказвате! Не е ли време да престанете?

– Напълно съм съгласен със Стийн – подкрепи го Бол и Стийн го изгледа с благодарност.

– Готов съм да обясня веднага. Предполагам, чули сте вече за размириците на Флорина? – обади се Файф.

– Отделът по безопасност съобщи за убийството на няколко патрули. Това ли имаш предвид? – попита Рун.

– Вижте какво – ядоса се Борт. – Ако ще правим съвещание, то нека говорим за това. Убити патрули! Напълно заслужават да ги убиват! Остава да ми кажете, че един местен може да се приближи до някой патрул и ей така с почти голи ръце да го убие. От къде на къде патрулите ще разрешават на местните да ги доближават с примитивните си оръжия? Защо този местен не е бил изгорен с бластер, преди да е приближил на повече от двайсет крачки? Целият им корпус е само фабрика за тлъстени. Животът им там долу взе да става прекалено лесен. Според мен всеки пет години трябва да обявяваме военно положение и да прочистваме недоволните. По този начин местните ще кротуват, а нашите хора ще си опичат ума.

– Свърши ли? – попита Файф.

– Засега, да. Но после пак ще се обадя. Много добре знаеш, че и аз имам долу инвестиции. Може имотът ми да не е голям като твоя, но е достатъчно обширен, за да се безпокоя за него.

Файф само сви рамене.

– Ти чу ли за вълненията? – обърна се той към Стийн.

Изненадан от въпроса, Стийн почти подскочи в стола си.

– Да. Искам да кажа, че научавам сега от теб...

– Значи не си чел съобщението на Отдела по безопасност?

– Ами... не – отговори Стийн, неочаквано заинтересован от дългите си остри нокти, лакирани в червено. – Не винаги ми остава време да изчета всички съобщения. Не знаех, че съм длъжен да го правя. – Събирайки целия кураж, на който беше способен, погледна Файф в очите и продължи: – Не знаех, че ти ще определяш какво да правя.

– Няма такова нещо – каза Файф. – В такъв случай заради теб ще кажа с две думи какъв е проблемът, а може би и за другите няма да е безинтересно.

Странно наистина с колко малко думи могат да се предадат събитията, случили се в продължение на четиридесет и осем часа, и колко сухо могат да прозвучат. Първо, изненадващо съобщение, позоваващо се на някакъв текст, изпратен от космоаналитик. Следваше удар по главата на възрастен патрул, който три часа по-късно починал от счупване на черепа. После идваше преследването, завършило неуспешно поради намесата на агент на Трантор. Убийството на втори патрул призори на следващия ден, при което престъпникът бе взел униформата на убития, и няколко часа по-късно – смъртта на агента на Трантор.

– А ако ви интересуват и най-последните новини – завърши Файф, – към всичко това може да се добави и още нещо. Преди няколко часа в Градския парк на Флорина е намерено тялото или по-скоро остатъците от костите на някакъв човек.

– Кой е този човек? – попита Рун.

– Един момент, моля. До останките му е имало купчина пепел, предполага се, че е пепел от изгорени дрехи. Всички метални предмети са внимателно събрани. От анализа на пепелта е установено, че е от дрехите на патрул.

– Пак нашият самозванец, така ли? – попита Бол.

– Малко вероятно е – рече Файф. – Защо ще го убиват тайно?

– Самоубийство – категорично отсече Борт. – Колко време това мръсно копеле се е надявало да ни се изплъзва? Мисля, че така е било

най-добре за него. Мен например ме интересува друго, как е станало така, че силите за сигурност са позволили той да се докопа до бластер и да се самоубие.

– Нещо не излиза съвсем така – възрази Файф. – Ако човекът е извършил самоубийство, той или първо се е застрелял, след което е свалил униформата си, изгорил я е с бластера, извадил е копчетата и токите, след което ги е изхвърлил. Или пък първо е свалил униформата, изпепелил я е, извадил е копчетата и токите, излезнал е гол или по бельо от пещерата, изхвърлил ги е, след което се е върнал и се е самоубил.

– Значи тялото е намерено в пещера – прекъсна го Борт.

– Да, в една от декоративните пещери на Парка.

– В такъв случай е разполагал с доста време и е бил сам – обади се войнствено Борт. Той никак не обичаше да се отказва от теориите си. – Възможно е първо да е махнал копчетата и токите и тогава...

– Опитвал ли си да свалиш копчета и токи на патрулна униформа, без да я изгориш? – попита Файф саркастично. – И можеш ли да предложиш мотив, в случай че тялото е на нашия самозванец? При това получи доклад от лекаря, който е направил експертиза на костите. Оказа се, че костите не са нито на патрул, нито на флорин. Това са кости на саркит.

– Вярно ли? – възкликна Стийн.

Старческите очи на Бол широко се отвориха.

Металните зъби на Рун, които проблясваха в неговия сумрачен ъгъл и така останалите мъже можеха да се досетят накъде е извърната главата му, изведнъж се скриха. Той очевидно бе затворил устата си.

Дори Борт бе слисан.

– Схващате ли вече? – понита Файф. – Разбирате ли защо са махнати металните предмети от униформата? Човекът, ликвидирал саркита, е искал пепелта да се приеме като пепел от дрехите на самия саркит, които са били свалени предварително, за да не може да се определи точно самоубийство ли е било, или убийство и така да се заличи връзката с нашия самозван патрул. Ала не е знаел, че анализът на пепелта може да покаже разликите между киртовото облекло на един саркит и целулозата, от която са изтъкани униформите на патрулите, па макар и копчетата да липсват. Сега, когато имаме един мъртъв саркит и пепелта от униформата на патрул, можем само да предполагаме, че някъде в Горния град се разхожда един жив Пълномощник в облекло на саркит. Нашият флорин, подвизавал се достатъчно дълго в ролята на патрул, е решил да стане Скуайър. И го е направил по единствения начин, който му се е

предоставил.

– Заловили ли са го?

– Не, още не.

– А защо? Защо, в името на Сарк?

– Ще го хванат – заяви с безразличие Файф. – В момента трябва да обсъдим по-важни неща. В сравнение с тях това е дребно злодейство.

– Давай към целта! – настоя Рун.

– Търпение! Първо, спомнете ли си липсващия космоаналитик от миналата година?

Стийн се изкиска.

– Хайде пак започна! – изпъшка Борт с неприкрита досада.

– Има ли някаква връзка? – попита Стийн. – Или отново ще си говорим за онази кошмарна история от миналата година? Омръзна ми.

Файф бе невъзмутим.

– Скандалът от вчера и онзи ден започна с търсенето на някои материали по проблемите на космоанализа в Библиотеката на Флорина. За мен тази връзка е достатъчна. Ще се опитам да ви обясня, та и за вас нещата да имат някаква връзка помежду си. Ще започна с описание на трима души, участвали в инцидента в библиотеката и, моля ви, не ме прекъсвайте поне няколко минути. Първо, имаме един Пълномощник. Той е най-опасен от тримата. На Сарк се пази доклад с прекрасни отзиви за него – интелигентен, изключително сериозен. За съжаление е насочил способностите си срещу нас. Няма съмнение, че и четирите убийства са негово дело. Достатъчно престъпления за когото и да било. Като се има предвид, че сред жертвите са двама патрули и един саркит, постижението му е забележително за един местен. А при това още не е заловен. Вторият участник е жена от местните. Необразована и свършено незначителна. Но през последните няколко дни се наложи да направим пълни проучвания на всяка страна, замесена в случая, и научихме нейната история. Родителите ѝ са членували в „Душата на кирт“, някой от вас може би си спомня онази наивна селска организация, ликвидирана без каквито и да било усилия преди около двайсетина години. Стигнахме и до третия участник – най-обикновен фабричен работник, при това идиот.

Чу се шумната въздишка на Борт и поредното изкискване от страна на Стийн. Очите на Бол бяха все така затворени, а Рун седеше в мрака, без да помръдне.

– Думата „идиот“ не е използвана фигуративно – продължи Файф. – Отделът по безопасност здравата поработи, но най-ранните сведения за

него са отпреди десет месеца и половина. По това време е бил намерен в покрайнините на едно село, край столицата на Флорина, в състояние на пълно безумие, не можел нито да говори, нито да върви. Не знаел дори да се храни. Забележете, че първото му появяване е регистрирано няколко седмици след изчезването на космоаналитика. Искам също така да знаете, че само за няколко месеца той се е научил да говори и да работи пълноценно в киртовата фабрика. Кой идиот научава тези неща така бързо?

– А защо не? – намеси се енергично Стийн. – Ако обработката с психосонда е била извършена както трябва, напълно възможно е... – и гласът му постепенно стихна, без да довърши.

– Вярно е, че сред нас надали има друг такъв специалист по този въпрос. И без мнението на Стийн, който е опитен експерт, стигнах до подобно заключение. Просто друго обяснение няма. Психосондирането е възможно единствено на Сарк или в Горния град на Флорина. За всеки случай проверихме всички лекари на Горния град. Не бяха открити следи от неправомерно психосондиране. Тогава на един от агентите ни му хрумна блестящата идея да прегледаме и регистрите на лекарите, които са починали след появяването на идиота. На всяка цена ще го повишим заради тази идея. Сведения за нашия идиот открихме в дневниците точно на един от тях. Същата селянка, за която стана дума, го е завела при този лекар за обикновен преглед. Очевидно, направила го е тайно, защото е отсъствала от работа под съвсем друг претекст. Лекарят го е прегледал и е дал категоричното заключение, че човекът е бил обработван с психосонда. И сега идва най-интересното. Същият лекар е от онези, които работят и на двете нива на Града. Бил е от идеалистите, според които местните заслужават първокласна медицинска помощ. Като всеки методичен човек, за да избегне излишното пътуване с асансьорите, поддържал двойна картотека на своите пациенти в отделните си кабинети, освен това общата картотека, предполагам, е била доказателство за несъгласието му със сегрегацията между саркити и флорини. Прегледът на нашия идиот не е регистриран в двете картотеки – и това е единственият преглед, който фигурира само в едната. Защо е решил да не дублира само този болен, а го е оставил само в регистрите на Горния град, където го и намерихме? Защо не само в Долния град например, където по всяка вероятност е станал прегледът? Та той е бил най-обикновен флорин, заведен от местен. Бил е прегледан в Долния град – и това подробно е описано в регистъра. Съществува само един-единствен отговор на тази загадка. Прегледът е записан по реда си и в двете картотеки, но е бил

унищожен в долната, защото човекът, който го е сторил, не е предполагал, че той съществува и някъде другаде. Така, а сега да вървим нататък. На мястото, където е записан прегледът, намерихме, съвсем естествено, бележка от лекаря да се съобщи в Отдела по безопасност. Такъв е правилникът. Всяко психосондиране предполага престъпник или човек със склонност към подривна дейност. Такъв доклад обаче не е бил направен. Същата седмица лекарят е загинал при катастрофа. Съвпаденията се трупат едно след друго.

– Това е детективска история в пълния смисъл на думата – отвори очи Бол.

– Точно така – възкликна доволен Файф. – А аз изпълнявам ролята на детектив.

– И кой е обвиняемият? – уморено промълви Бол.

– Почакайте малко. Нека си доизиграя ролята.

Посред кризата, считана от Файф за най-опасната в историята на Сарк, той неочаквано за самия себе си откриваше, че страхотно се забавлява.

– Да разгледаме нещата и от друг ъгъл – продължаваше той. – Да оставим за момент нашия идиот и да се върнем към космоаналитика. За първи път чухме за него от съобщението на Бюрото по транспорта – за скорошното пристигане на неговия кораб. Съобщението беше придружено от запис на неговото първо предаване. Космоаналитикът обаче не пристигна. Не можах да открият кораба му и в пространството около Сарк. Нещо повече, първото съобщение на космоаналитика изчезна от Бюрото по транспорта. От МБКА твърдят, че нарочно сме го скрили. В Отдела по безопасност считат, че от МБКА искат да правят пропаганда и измислят, че е имало такова съобщение. Сега обаче се сещам, че вероятно и едните, и другите бъркат. Съобщение е било изпратено, но не е укрито от правителствените служби на Сарк. Да приемем, че някакъв човек „X“ има достъп до документите на Бюрото по транспорт. Научава за космоаналитика и неговото съобщение и е достатъчно умен и бърз, за да реагира мигновено. Успява да изпрати тайно послание на космоаналитика и му нарежда да кацне на някое малко частно летище. Аналитикът се подчинява и „X“ го посреща. „X“ носи със себе си и злокобното предупреждение на космоаналитика. Две са възможните причини за подобно нещо. Едната – за да предотврати вероятно разследване, като ликвидира доказателството. Втората – за да използва съобщението като средство за спечелване на доверието на лудия космоаналитик. Ако космоаналитикът желае да разговаря само с високопоставени лица, а той

има достатъчни основания за подобно искане, с посланието в ръка „X“ може да се опита да го убеди, че той е тъкмо такъв човек, след като притежава запис на съобщението му. Очевидно космоаналитикът започва да говори. Колкото и несвързани, безсмислени и напълно невъзможни да са твърденията му, за човека „X“ те са чудесен материал за пропаганда. Изпраща писмата-предупреждения до Великите Скуайъри, с които иска да ги изнуди. По-нататък действията му вероятно твърде много се приближават, поне по план, до онова, което ви казах, че може би прави Трантор. Твърдеше се, че ако не се съгласим с условията му, ще унищожи реколтата на Флорина, като пусне слухове за бъдещата гибел на планетата.

И тогава сбърква за първи път. Нещо го е изплашило. По-късно ще помислим какво може да е то. Така или иначе, схванал е, че временно ще трябва да изчака. Но чакането създава едно усложнение. „X“ не вярва нито дума на космоаналитика, а той от своя страна изглежда дяволски сигурен. „X“ ще трябва да подреди нещата така, че космоаналитикът сам да поиска да изчака със своето предсказание. Това се оказва невъзможно, докато очевидно изкривеното му съзнание не бъде извадено от строя. „X“ може да го убие, но според мен космоаналитикът му е бил нужен като източник на допълнителна информация (в края на краищата той самият не разбира от космоанализа и няма да успее да блъфира докрай) или като разменна монета в случай на пълен провал. И за всеки случай го подлага на психосонда. След обработката в ръцете си държи не космоаналитик, а безмозъчен идиот, който поне за известно време няма да му причинява никакви затруднения. А след време човекът ще се възстанови. Каква е следващата му стъпка? Да се увери, че през едногодишното изчакване никой няма да намери космоаналитика, та дори и като идиот. И така той продължава изкусно и просто. Отвежда своя човек на Флорина и в продължение на близо една година той живее като най-обикновен местен и работи дори във фабрика за преработка на кирт. Предполагам, че през това време той или негов доверен човек посещава мястото, където е „настанен“ неговият подопечен, за да се увери, че е жив и здрав. При едно от тези посещения научава, че слабоумният е воден на доктор, който е разбрал за психосондата. Лекарят умира, а заедно с него изчезва и картончето в картотеката му, поне онова, което се е намирало в Долния град. И това е първата грешка на човека „X“. И през ум не му е минало, че в Горния град се намира дубликат на това картонче. Допуска и втора грешка. Слабоумният започва да възстановява спомените си по-рано от очакваното. Пълномощникът в града бързо

схваща, че в брътвежите на този човек има нещо повече от празни приказки. Възможно е момичето, което се грижи за идиота, да му е казало за заключението на лекаря. Но това е само предположение. Ето това е цялата история.

Файф сключи силните си ръце и зачака да види реакцията на останалите.

Пръв бе Рун. Светлината в неговото укритие бе включена преди секунди и сега той примигваше със смутена усмивка.

– Скучничка история, Файф. Ако още малко бях поседял на тъмно, сигурно щях да заспя.

– Според мен – мудно започна Бол – онова, което сега разказа, е почти толкова неподкрепено с факти, колкото и теорията ти от миналата година. Деветдесет процента са предположения.

– Празни брътвежи! – отрязва Борт.

– И кой в крайна сметка е този „X“? – попита Стийн. – Ако не знаеш кой е той, всичко останало губи смисъла си. – И той прикри една прозявка, почуквайки със свит показалец горната си устна.

– Най-сетне да видя човек, който може да разсъждава. Откриването на човека „X“ е същността на въпроса. Да обмислим добре характеристиките на този човек, ако приемем, че анализът ми е точен. На първо място има връзка с Гражданската служба и може да поръча да се извърши психосондиране. Знае, че е в състояние да проведе сериозна акция за изнудване. Може да отведе космоаналитика от Сарк до Флорина без никакви проблеми. Той просто не е кой да е. Той е един много определен „някой“. И положително е Велик Скуайър. Не сте ли съгласни?

Борт скочи. Главата му изчезна отвъд образа и той седна отново.

Стийн избухна в смях – писклив и истеричен.

Потъналите в тлъстина очи на Рун засвяткаха трескаво.

Бол бавно поклати глава.

– Кого, в името на Космоса, обвиняваш, Файф?

– Засега никого – гласеше спокойният отговор. – Никого конкретно. Нека разгледаме нещата и така. Ние сме само петима. Няма друг човек на Сарк, който е в състояние да свърши всичко онова, което е сторил нашият „X“. Само ние петимата. Това се разбира от само себе си. В такъв случай кой може да е? Нека започнем с мен.

– Ти ни даваш своята дума, така ли? – саркастично се ухили Рун.

– Излишно е да приемате честата ми дума – възрази Файф. – Сред присъстващите тук аз единствено нямам мотив. Мотивът на „X“ е да вземе в ръцете си производството на кирт. Притежавам една трета от

земите на Флорина. Моите фабрики, заводите и транспортните ми кораби са достатъчно много, за да изместя един или дори всички ви, ако пожелая. Излишно би било да изнудвам когото и да било.

Мъжете бяха започнали да говорят силно в един глас и се наложи Файф да ги надвика:

– Чуйте ме! Всеки един от вас има свой мотив. Рун е с най-малък континент и с най-малък дял. Знам, че това никак не му се нрави. Излишно е да се преструва, че му е все едно. Бол е с най-древно потекло. Било е време, когато неговият род е управлявал цялата планета Сарк. Вероятно не е забравил този факт. Борт категорично не иска да признае, че стигне ли се до гласуване, той винаги е в малцинството и следователно не може да ръководи работите си с камшик и бластер, както би му се искало. Стийн е с прекомерно големи разходи и финансовото му положение е доста затруднено. Всеки от вас има сериозни основания да иска компенсация. Налице са всички възможни мотиви. Завист. Жажда за власт. Алчност. По-голям престиж. И така, кой от вас е?

– Да не би да не знаеш? – злобно го стрелна с поглед Бол.

– Това сега няма значение. А сега, чуйте ме. Казах ви, че нещо трябва да е изплашило нашия „X“ (нека продължаваме да го наричаме „X“) след първото му писмо до всеки един от нас. И знаете ли какво е било то? Нашата среща тук, когато ви призовах да обединим силите си. „X“ е бил тук. „X“ е бил и продължава да е сред нас. Знае, че обединяването на силите означава за него провал. Разчитал е да ни победи, защото добре познава огромното желание на всеки от нас да съхрани своята автономност и че именно тя ще поддържа враждата между нас до последния момент, а и след това. Уверил се е, че бърка, и е решил да изчака, докато чувството за опасност се изпари и той ще може да продължи отново своята акция. Сигурен съм, че продължава да бърка. Ние ще предприемем общи действия и занаят, защото само така ще сме в безопасност при условие, че един от нас е този „X“. Ще трябва да сложим край на континенталната автономия. Тя е лукс, който не можем повече да си позволим, защото „X“ ще престане да крои планове само когато настъпи икономическото поражение на всички ни или при намесата на Трантор. Аз лично съм единственият, комуто мога да имам доверие, и затова от този момент нататък ще оглавя обединен Сарк. Подкрепяте ли ме?

С изключение на Файф всички присъстващи бяха на крака и разпалиено крещяха, Борт размахваше юмрук, в ъгълчето на устата му се бе появила дори пяна.

Нищо не можеха да направят, бяха толкова далеч. Файф се

усмихна. Всеки от тях беше на своя континент. Седеше зад бюрото си и ги гледаше как беснеят.

– Нямайте избор – обади се по едно време той. – През тази година, която измина от първата ни среща, не стоях със скръстени ръце. Докато вие четиримата присъствате тук на нашата среща, мои верни офицери вече поеха командването на флотата.

– Измяна! – развикаха се Великите Скуайъри.

– Измяна към континенталната автономия – възрази им Файф. – Но вярност към Сарк.

Стийн нервно кършеше пръстите си с боядисани нокти, чиято яркост подчертаваше бледата му кожа.

– И все пак остава нерешен въпросът с името на „X“. Дори да е един от нас, другите трима са невинни. Аз не съм „X“ – и той хвърли отровен поглед наоколо. – Значи е някой от останалите.

– Онези от вас, които са невинни, ако искат, ще бъдат включени в бъдещото ми правителство. Нищо няма да загубят.

– Но няма да ни кажеш кой е този „X“, нали? – изрева Бол. – Ще държиш всички нас с тази история, докато... докато... – останал без дъх, той млъкна.

– Така е. След двадесет и четири часа ще зная кой е този човек. Не ви казах нещо важно. Космоаналитикът, за когото говорихме досега, е в ръцете ми.

Всички млъкнаха. Спогледаха се съдържано и с подозрение.

– Чудите се кой от вас е, нали? – засмя се той. – Бъдете сигурни, че един от вас знае. А сега след двадесет и четири часа всички ще го узнаем. Само не забравяйте, че и четиримата сте напълно безпомощни. Военните кораби са в ръцете ми. Всичко хубаво!

И той махна с ръка – жест, означаващ, че ги освобождава.

Един по един мъжете се оттеглиха като звезди към дълбините на пространството, сякаш заслепени от приближаването на невидим все още космически кораб.

Последен остана Стийн.

– Файф – промълви той най-накрая с треперещ глас.

– Да? – вдигна очи Файф. – Сега, понеже останахме само двамата, искаш да ми кажеш нещо, така ли? Ти ли си „X“?

– Не. Не, наистина. – Лицето на Стийн се бе изкривило в безумна уплаха. – Исках само да те попитам сериозно ли говориш. Имам предвид автономията на континентите и всичко това.

Без да откъсва поглед от хронометъра на стената, Файф каза само:

– Приятен ден!

Стийн изхленчи. Пресегна се и изключи образа си.

Файф остана сам, невъзмутим, с каменно лице. Сега, след като съвещанието приключи и разгарът на кризата премина, той се почувства угнетен.

Всичките му сметки изхождаха от това, че космоаналитикът е полюбил и няма никаква сериозна заплаха. Но толкова неща се бяха случили. Щеше ли Джунц от МБКА да прекара цяла година в издирване на един луд човек? Щеше ли да е толкова непреклонен в търсенето си само на един мит? Това Файф не бе казал на никого. Не смееше да го сподели дори със себе си. А ако космоаналитикът никога не е бил луд? Какво ще стане, ако разрухата е надвиснала над света на кирта?

Секретарят флорин безшумно застана пред Великия Скуайър.

– Господине! – рече той със сухия си безцветен глас.

– Какво има?

– Корабът с дъщеря ви се приземи.

– Космоаналитикът и жената в него ли са?

– Да.

– Никакво разпитване в мое отсъствие. Да бъдат в пълна изолация, докато не стигна там... Някакви новини от Флорина?

– Да. Пълномощникът е заловен и е на път за Сарк.

13 ЯХТСМЕНЪТ

Нощният мрак се съгъстваше, но над летището струеше равномерна светлина. И тук, както и на всички летища за яхти в Горния град, денонощно бе светло като в късен следобед. Само по обяд от силния блясък на слънцето ставаше прекалено светло.

Маркис Дженро усети, че денят си отива само по това, че на влизане в летището остави Града облян от заревото на вечерните цветни лампи. Те блестяха силно на фона на все по-тъмния хоризонт, но нямаха претенцията, че заместват дневната светлина.

Дженро спря на главния вход. Огромната подкова с трите си дузини хангари и петте площадки за излитане, изглежда, не му правеше особено впечатление. Всичко това бе част от самия него, както бе част от всеки опитен яхтсмен.

Той извади дълга виолетова цигара. В единия ѝ край се виждаше фина лентичка от сребрист кирт. Заслони с длани другия край и, всмуквайки, го изчака да запламти със зеленикаво сияние. Цигарата гореше бавно, без никаква пепел. През ноздрите му се процеди дим със смарагдово-зелен цвят.

– Както винаги бизнесът преди всичко – промърмори той.

Един от членовете на яхтклуба, който носеше върху яхтения си костюм закачена над едно от копчетата съвсем малка емблема, сочеща, че е член на клубния комитет, се приближи към Дженро с бърза стъпка, като очевидно се стараше да прикрие нетърпението си да заговори час по-скоро с него.

– Здравей, Дженро! Защо бизнесът да не е преди всичко?

– Здравей, Доти. Просто си помислих, че при тази суматоха в последно време на някой умник може да му хрумне да затвори космодрумите.

Човекът от яхтклуба като че изтресна.

– Нищо чудно и до това да се стигне. Научи ли последните новини?

– Може ли човек да отдели последните от предпоследните – ухили се Дженро.

– Вече всичко около местния е ясно. За убиета, де.

– Искаш да кажеш, че са го заловили ли?

– Не, още не са, но знаят, че не се намира в Долния град.

– Така ли? И къде е?

– Ами тук, в Горния град.

– Гледай ти. – Очите на Дженро се разшириха, след което се присвиха недоверчиво.

– Говоря ти самата истина – засегна се яхтсменът. – Знам го със сигурност. Патрулите сноват непрестанно по булевард „Кирт“. Обсадили са Градския парк, а действията си координират на Централната арена. Информацията ми е от първа ръка.

– Е, възможно е. – Погледът на Дженро се рееше без цел над наредените кораби. – От два месеца не съм идвал насам. Има ли нови апарати?

– Не. Всъщност може би само „Огнената стрела“ на Хьордес.

– Виждал съм я – поклати глава Дженро. – Хромиран метал и нищо друго. Колкото и да ми е неприятно, май ще се наложи да си изработя свой собствен модел.

– Продаваш ли „Комета V“?

– Или ще я продам, или ще я хвърля на боклука. До гуша ми дойде от тези свръхмодерни машини. Прекалено автоматизирани са. С всичките си подобрения – и компютърното им избиране на траекторията, и цялата им автоматика убиват спорта.

– Знаеш ли, и други съм чувал да казват същото – призна Доти. – Ако разбере да се продава някой по-стар модел в добро състояние, непременно ще ти се обадя.

– Благодаря ти. Имаш ли нещо против да се поразходя и да погледам?

– Разбира се, че нямам.

Дженро бавно обикаляше покрай летателните апарати с увиснала на устните му недогоряла цигара. Спираше пред всеки хангар, оглеждаше яхтата в него, преценяваше я с поглед на специалист.

Нещо в хангара 26 събуди любопитството му. Надникна през ниската бариера и се провикна:

– Скуайър? – в тона му се долавяше любезен въпрос. Мина известно време и той отново се провикна, но този път по-настойтелно и по-малко любезно.

Скуайърът, който се появи, не му направи много добро впечатление. Не беше с костюм на яхтсмен, беше небръснат, а отвратителното си скуайърско кепе бе нахлупил до ушите без никакъв шик. То сякаш покриваше половината му лице. И накрая, в поведението му имаше нещо свръхпредпазливо.

– Името ми е Маркис Дженров. Ваша ли е яхтата, господине?

– Да – отвърна през стиснати зъби човекът.

Дженро се направи, че нищо не е забелязал. Заоглежда внимателно машината. Извади от устата си остатъка от цигарата и го метна високо във въздуха. Огънчето очерта крива и някъде по средата на своя полет изгасна.

– Имате ли нещо против да погледна вътре? – попита Дженро.

Човекът отсреща се поколеба, но все пак отстъпи и го пусна да влезе.

– Какъв е моторът? – попита отново Дженро.

– Защо питате?

Дженро беше висок, с тъмна кожа и тъмна късо подстригана коса. Беше с една глава по-висок от Скуайъра пред него.

– Да ви кажа правото, искам да купя нова яхта – усмихна се той и белите му зъби блеснаха в усмивка.

– Искате да кажете, че тази ви интересува, така ли?

– Не зная още. Може би нещо такова, стига цената да е разумна. Дали ще имате нещо против, ако погледна управлението и двигателя?

Човекът мълчеше.

– Ако не възразявате, естествено – додаде Дженро, вече не така сърдечно, и се обърна.

– Може и да я продам – обади се най-накрая Скуайърът и затърси нещо в джобовете си. – Ето и разрешителното!

Дженро го пое и го прецени с око на специалист, сетне му го върна.

– Значи името ви е Диймън.

– Ако искате, влезте да я разгледате.

Дженро хвърли един поглед към големия часовник на летището, чийто луминесцентни стрелки светеха ярко дори на дневно осветление. Два часа бяха минали след залеза.

– Благодаря ви. Ще ви следвам.

Скуайърът порови отново в джобовете си и подаде връзка с ключове на Дженро.

– След вас, господине.

Дженро прехвърли тънките сребърни пластини, за да открие ключ с надпис „кораб“. Другият не направи никакъв опит да му помогне.

Той измина късата рампа към шлюзовете на отдушниците и разгледа внимателно тънкия шев на корпуса.

– Защо не виждам... а ето го – и се пресегна от другата страна на отдушника.

Бавно и безшумно шлюзът се отвори и Дженро се спусна долу в мрака. Щом шлюзът зад тях се затвори, автоматично светна червеникава светлина. Вътрешната врата се отвори и те пристъпиха в корпуса. В същия миг цялата вътрешност на кораба грейна от бяла светлина.

Мерлин Теренс нямаше друг избор. Той отдавна бе забравил времето, когато неща като „избор“ съществуваха. Три дълги часа бе прекарал в очакване до кораба на Диймън, безпомощен да предприеме каквото и да било. И до нищо не беше стигнал. До какво ли друго можеше да се стигне освен до залавянето му!

И тогава се появи този човек, който бе хвърлил око на кораба. Истинска лудост бе да общува с него. Положително нямаше да успее дълго да се прави на саркит, но и не можеше да остане повече в укритието си.

В кораба поне може би имаше храна. Странно как не му беше хрумвало досега. И наистина имаше.

– Почти е време за вечеря – каза той на непознатия. – Искате ли да хапнем нещо?

Човекът поизвърна глава и подметна през рамо:

– Може би по-късно. Благодаря ви.

Теренс не настоя. Остави го да обикаля, а той съсредоточи вниманието си върху консервите с месо и обвитите във фолио плодове. Утоли и жаждата си. Срещу вратата на кухнята в коридора видя малка баня. Заклучи вратата и се изкъпа. С какво облекчение свали кепето, макар и за малко. В някакъв плитък шкаф откри и дрехи, с които се преоблече.

Може да се каже, че почти бе дошъл на себе си, когато Дженро се появи отново.

– Ще имате ли нещо против, ако изпробвам яхтата ви?

– Не, нямам нищо против. Умеете ли да се справяте с този модел? – попита Теренс, демонстрирайки пълното си пренебрежение.

– Мисля, че да – усмихна се леко другият. – Лаская се от мисълта, че почти няма модел, който да не зная как да управлява. Позволих си да попитам кулата за управление дали има свободна площадка за излитане. Ето ви и моето разрешение за управление на космически кораб. Може би ще искате да го погледнете, преди да потеглим.

Теренс го огледа със същото пренебрежение, с което Дженро бе удостоил неговото.

– Пултът за управление е на ваше разположение.

Корабът се измъкна от хангара плавно като роден във въздуха делфин. Диаманетизираният му корпус се плъзна на десетина сантиметра над добре утъпканата пръст на полето.

Теренс наблюдаваше с какво умение пръстите на Дженро играеха по пулта за управление, сякаш свиреха на някакъв инструмент. Постепенно корабът оживяваше. На екрана пред тях се виждаше умаленият образ на полето, който се променяше при всяко най-леко докосване на пулта.

Когато стигна до мястото за излитане, корабът спря. Диаманетичното поле започна постепенно да повдига носа на кораба. Теренс почти не разбираше какво става, тъй като пилотската кабина се въртеше на универсалния си карданов механизъм, за да преодолее промяната в гравитацията. Задните перки на кораба стъпиха в гнездата и корабът се изправи с носа нагоре.

Дуралитното покритие на площадката се отдръпна, разкривайки стометровата ѝ дълбочина и неутрализиращата обшивка, която трябва да поеме първия енергиен тласък на хиператомните двигатели.

Дженро разменяше някакви тайнствени реплики с диспечерската кула.

– Десет секунди до излитането – произнесе най-сетне той на разбираем език.

Постепенно издигащата се нагоре червена нишка в кварцова тръбичка маркираше всяка изминала секунда. Най-накрая стигна върха и първият тласък ги разлюля.

Теренс усети, че натежава, че нещо го притиска в креслото. Обзе го паника.

– Е, как, добре ли се държи? – изпъшка той. Дженро, който очевидно бе свършено безразличен към ускорението, отговори съвсем спокойно:

– Сравнително добре.

Теренс се облегна назад и опитвайки се да се отпусне, впери поглед в звездите на екрана, които с намаляването на атмосферния слой между кораба и тях заблестяха с все по-остър блясък. Усети как киртовата тъкан на дрехите му става влажна и прохладна.

Вече бяха в космоса. Дженро очевидно изпробваше възможностите на кораба. Теренс не можеше да определи какво точно прави, но виждаше на екрана как покрай тях прелитат далечни звезди, а пръстите на

яхтсмена танцуват по копчетата на пулта за управление. По едно време на екрана се появи тумбест оранжев сегмент от някакво кълбо.

– Не е лошо – обади се неочаквано Дженро. – Изглежда, добре поддържате кораба си, Диймън. Малък е наистина, но има сериозни преимущества.

– Предполагам, ще искате да изпробвате скоростта и възможностите за скок. Ако имате желание – моля.

– Много добре – кимна Дженро. – Къде ще предложите да отидем? Какво ще кажете например за... – той се поколеба, след което продължи: – А защо не и до Сарк?

Теренс усети, че се задъхва. Очаквал бе това. Стигнал бе до момент, когато бе започнал да мисли, че живее в омагьосан свят. Ето, нещата сами следваха своя ход, без никакво негово участие. Той лесно прие факта, че това не бяха просто „неща“, а предопределеност, която следваше своето предназначение. От дете бе свикнал да вярва, че Скуайърите са създадени и за да помагат на местните, а за такива неща човек никога не пораства. На Сарк бе Рик, който постепенно възвръщаше паметта си. Значи играта все още не беше напълно загубена.

– Защо не, Дженро? – извика той невъздържано.

– Значи към Сарк – съгласи се Дженро.

С увеличаването на скоростта кълбото на Флорина постепенно се отдалечи и звездите изпълниха отново екрана.

– За колко време стигате от Сарк до Флорина?

– Не съм се старал да чупя рекорди – рече Теренс. – Постиженията ми са средни.

– Значи за около шест часа, така ли?

– Горедолу.

– Имате ли нещо против да се опитам да го взема за пет?

– Не, нямам нищо против.

Минаха часове, преди да открият такова място в пространството, където да няма много звезди и да извършат скок.

Цялото същество на Теренс копнееше за сън. Вече трета нощ не беше спал, а и напрежението, което бе преживял, го бе изтощило до крайност.

– Защо не се отпуснете да поспите? – погледна го косо Дженро.

Теренс направи неистово усилие да придаде на лицето си оживление.

– Не, няма нищо – рече той.

Прозя се широко и се усмихна извинително. Яхтсменът се извърна към пулта и клепащите на Пълномощника се притвориха отново.

Седалките в космическите яхти са много удобни. Те трябва да поемат тежестта на човека, подложен на натиска на ускорението. И да не е особено изморен, човек можеше да заспи в тях. Теренс, който в момента би заспал и върху счупени стъкла, изобщо не усети кога потъна в сън.

Спа часове така дълбоко и безметежно, както никога през живота си. Спа, без да мръдне, и ако не беше равномерното му дишане, човек можеше да помисли, че е мъртъв, дори не трепна, когато му свалиха скуайърското кепе.

Започна да се буди бавно, с размътено съзнание. Дълго време не можеше да разбере къде се намира. Стори му се, че е у дома си. Истината постепенно проникваше в съзнанието му. Най-накрая успя все пак да се усмихне на Дженро, който все така неизменно седеше пред контролното табло.

– Аз май съм поспал.

– Така изглежда. Почти стигнахме Сарк – и Дженро кимна към големия бял полумесец на екрана.

– Кога кацаме?

– След около час.

Теренс вече беше достатъчно буден, за да усети някаква лека промяна в поведението на другия. Когато осъзна, че сребристосивият предмет в ръката на Дженро е елегантната цев на иглен пистолет, усети, че по гърба му пролазват ледени тръпки.

– Велики Космос... – започна Теренс, изправяйки се от креслото си.

– Сядайте – нареди спокойно Дженро. В другата ръка държеше скуайърското кепе.

Теренс посегна към главата си и пръстите му се заровиха в сламенорусата му коса.

– Да, да – рече Дженро. – Няма никакво съмнение. Вие сте местен.

Теренс нищо не отговори.

– Разбрах го още преди да се кача на кораба на нещастния Диймън.

Устата на Теренс беше съвсем пресъхнала, а очите му пареха. Той следеше тъничкото, смъртоносно дуло на пистолета и чакаше от него всеки миг да изскочи безшумен пламък. Толкова далеч бе отишъл, а сега пред самия финал трябваше да загуби.

Дженро очевидно не бързаше. Държеше спокойно пистолета и заговори спокойно, дори бавно:

– Основната ви грешка, Пълномощнико, е че си въобразявате, че ще успеете да надхитряте до безкрай полицията. А и далеч по-добре ще се да бъде, ако не бяхте избрали за своя жертва нещастния Диймън.

– Не го избрах специално – с прегракнал глас промълви Теренс.

– Наречете го тогава случайност. Преди близо дванайсет часа Алтер Диймън чакаше в Градския парк жена си. Воден единствено от сантиментални чувства е избрал именно това място за срещата си с нея. Там някога те се срещнали за първи път и всяка година в деня на своята сватба се срещали на същото място. В това няма нищо особено оригинално, особено когато съпрузите са млади, но за тях, изглежда, било важно. Естествено, на Диймън и през ум не му е минавало, че относителната усамотеност на това място може да е причина да стане жертва на убийство. Та кой ли би си помислил подобно нещо в Горния град? Ако денят не е бил особен, може би щяха да минат дни, докато бъде разкрито злодеянието. Но около половин час след престъплението там отишла съпругата на Диймън. Много се изненадала, че го няма. Както сама обясни, той не бил от хората, които ще си отидат от яд, че тя е покъсняла. Още повече че имала този обичай. Малко или много е бил готов на това. Хрумвало ѝ, че може би съпругът ѝ я чака в „тяхната пещера“. Обикновено я чакал пред входа ѝ. Това била най-близката пещера до мястото на престъплението, следователно същата, в която тялото му е било завлечено. Тя влезнала вътре и... е, вие по-добре знаете какво е заварила там. Успя да съобщи на Отдела по безопасност за случилото се, макар че почти бе загубила разсъдък си от шока и истерията. Кажете, Пълномощнико, как се чувства човек, когато извърши хладнокръвно убийство и оставя съпругата на своята жертва да открие останките ѝ на онова място, което е било свързано с най-нежните им спомени?

Почти задавен от гняв и ярост, Теренс успя да отговори:

– Вие саркитите избивате милиони флорини. Жени. Деца. Благодарение на нас трупате богатството си. Тази яхта... – и той не можа да продължи.

– Диймън не може да бъде държан отговорен за едно положение на нещата, което е заварил с раждането си – рече Дженро. – Ако вие бяхте се родил саркит, какво щяхте да направите? Да се откажете от земите си, ако имяхте такива, и да отидете да работите в киртовите полета, така ли?

– Ами стреляйте тогава – изкрещя Теренс. – Какво ви спира?

– Няма закъде да бързаме. Разполагаме с достатъчно време, за да завършим нашата история. Не бяхме сигурни нито в самоличността на трупа, нито в тази на убиеца, но просто направихме едно удачно предположение. От пепелта, която открихме до тялото, стана ясно, че тя е от патрулна униформа и че след това вие ще се подвизавате в ролята на саркит. Напълно възможно бе да се опитате да стигнете до яхтата на Диймън. Не ни мислете за толкова глупави, Пълномощнико. Нещата бяха доста сложни. Вие сте отчаян човек. Не беше достатъчно само да ви проследим. Бяхте въоръжен и се очакваше, в случай че ви заловим, да се самоубиете. А ние не желяехме това. На Сарк ви искат, и то в добра форма. Случаят беше особено деликатен и беше страшно важно да убеди Отдела по безопасност, че ще успее да се справя сам и да ви отведе на Сарк без много шум или затруднения. Не може да не признаете, че точно така и стана. Честно казано, в началото съвсем не бях сигурен, че именно вие сте човекът, когото търся. Бяхте облечен с най-обикновен костюм за работа. Да се разхождаш така, а не с облекло на яхтсмен из летището, е проява на много лош вкус. Струваше ми се, че никой, който иска да се представи за яхтсмен, не би си позволил такова нещо. Помислих дори, че са ви изпратили като примамка, за да арестуваме вас, докато човекът, когото търсим, успее да се измъкне в съвсем друга посока. Проверих ви по друг начин. Опитах се да пхна ключа на съвсем друго място. Няма космически кораб, чиято ключалка да е от дясната страна на отдушника. Отварят се винаги от лявата страна. Изобщо не се учудихте на моята грешка. След това ви попитах успявали ли сте някога да стигнете от Флорина до Сарк за по-малко от шест часа. Отговорихте ми, че ви се е случвало. Което е невероятно. Рекордното време за този пробег е повече от девет часа. Разбрах, че не може да сте примамка. Невежеството ви беше прекалено. Очевидно наистина сте невежа и сте точно човекът, когото търсим. Въпросът беше само да заспите (по лицето ви се виждаше, че сте капнал от умора), да ви обезоръжи и да ви взема под прицел. Кепето ви свалих по-скоро от любопитство, отколкото заради нещо друго. Искаше ми се да видя как изглежда костюм на саркит, увенчан с червенокоса глава.

Теренс не свалеше очи от спусъка. Вероятно Дженро видя как мускулите на челюстта му се свиват на топка. А може би отгатна мислите му.

– Естествено, не бива да ви убивам – рече той. – Дори ако ме нападнете. Но не мислете, че това ви дава някакви предимства. Само да мръднете, и ще прострелям крака ви.

Цялата войнственост на Теренс се изпари. Той подпря чело на дланите си и застана неподвижен.

– Знаете ли защо ви разказвам всичко това? – обади се по едно време Дженро спокойно. Теренс мълчеше.

– Първо, защото ми е приятно да виждам, че страдате. Не обичам убийците, а особено мразя местни, които убиват саркити. Заповядано ми е да ви откарам жив, но в заповедта не се казва, че трябва да направя пътешествието ви приятно. Второ, важно е да сте напълно наясно със ситуацията, тъй като, когато слезем на Сарк, от вас зависи какви ще са следващите ви стъпки.

– Какво? – вдигна недоумяващо поглед Теренс.

– Отделът за безопасност ви очаква. Регионалната служба е изпратила съобщение в момента, в който корабът напусна атмосферата на Флорина. В това можете да не се съмнявате. Но ви казах, че за мен бе много важно да убедя хората от Отдела по безопасност, че ще успее да се справя съвсем сам, защото това напълно променя нещата.

– Не ви разбирам – отчаяно промълви Теренс.

– Казах ви, че „те“ ви искат на Сарк във форма. Под „те“ нямам предвид Отдела по безопасност, а Трантор!

14 Ренегатът

Селим Джунц бе всичко друго, но не и флегматичен мъж. Цялата тази година, прекарана в принудителен престой, само го изнерви докрай. Не беше способен да отпива полека от виното си, докато мисълта му се луташе непрекъснато в догадки. С две думи, той бе пълната противоположност на Лудиган Абел.

И когато свърши обвинителния си гневен монолог срещу Сарк, който си бе позволил да отвлече и да затвори служител на МБКА през главата на Трантор, Абел само му каза:

– Струва ми се, че ще е по-добре, ако прекарате нощта тук, докторе.

– Мога и по-добре да прекарвам времето си – с леден глас заяви Джунц.

– Не се съмнявам. Но щом Сарк взе да ликвидира моите хора, това означава, че е насъбрал доста кураж. Опасността да ви се случи нещо, преди да е паднала нощта, е съвсем реална. Нека да изчакаме една нощ и да видим какво ще ни донесе новият ден.

Джунц се опита да протестира, твърдейки, че бездействието не води до нищо добро. Без да губи спокойния си, почти небрежен израз, Абел очевидно не искаше да го слуша повече и го изпрати до една от стаите на жилището си.

Вече в леглото, той втренчи очи в слабоосветения таван, на който бе нарисован епизод от картината на Ленхаден „Войната между луните на Арктур“, с пълното съзнание, че едва ли ще може да заспи. След известно време долови лек мирис на приспивен газ и преди да си даде ясна сметка откъде идва и дали наистина е газ, дълбоко заспа. След пет минути силна въздушна струя проветри стаята от опията, който вече си беше свършил работата.

Някъде призори Джунц се събуди от бялата светлина на първите слънчеви лъчи. В стаята беше Абел.

– Колко е часът? – попита космоаналитикът.

– Шест.

– Велики Космос! – Той се огледа и спусна кокалестите си крака на пода. – Рано сте станал.

– Изобщо не съм лягал.

– Какво?

– Усещам умора, повяръвайте. Вече не ме тонизира и газ против сън. На по-млади години беше съвсем друго.

– Нали ще ме извините за момент?

Този ден сутрешният тоалет наистина не му отне много време. Върна се в стаята, пристягайки магнитната закопчалка на колана около туниката си.

– Е? – попита той. – Не вярвам да сте буждали цяла нощ, за да ме събудите в шест, ако няхахте да ми кажете нещо важно.

– Така си е. Прав сте. – Абел се отпусна на леглото, в което до преди малко бе спал Джунц, и весело се засмя, отмятайки глава назад. Смяхът му, писклив и не много силен, разкри здрави жълтеникави зъби.

– Моля да ми простите, Джунц – извини се той след малко. – Просто не съм съвсем на себе си. Винаги, когато прибягвам до газ, за да не заспя, чувствам главата си особено. Мисля си дори дали не е време да предложа на Трантор да ме сменят с по-млад човек.

– Разбрали сте, че все още не са намерили космоаналитика, нали? – попита Джунц не без известна доза сарказъм, но и с надежда.

– Напротив! За съжаление са го намерили. Мисля, че доброто му настроение се дължи по-скоро на факта, че агентурната ни мрежа не е разрушена.

В първия миг желанието на Джунц бе да извика: „По дяволите вашата мрежа!“, но се овладя навреме.

– Няма съмнение, знаели са, че Коров е от агентите ни – продължаваше Абел. – Възможно е да имат информация и за други на територията на Флорина. Но това са дребни риби. Саркитите знаеха за тях и само ги държаха под око.

– Но убиха един – не пропусна да отбележи Джунц.

– Не е вярно – възрази Абел. – С бластера е стрелял единият от приятелите на космоаналитика.

– Не ви разбирам – удиви се Джунц.

– Доста е объркано. Не искате ли да ми правите компания на закуска? Страшно съм гладен.

Вече пред чашата си с кафе Абел разказа какво се бе случило през последните тридесет и шест часа.

Джунц бе слисан. Едва отпил от чашата си, той я остави на масата и

тя така си остана недопита.

– Щом са успели да се промъкнат незабелязано дори на този кораб, нищо чудно да не са ги усетили досега. Ако изпратите хора да го посрещнат на космодрума...

– Как не! Чудесно знаете, че няма съвременен кораб, на който да не може да се открие присъствието на допълнителни пътници поради излишъка на топлинна енергия от телата им.

– Ами ако не са ги забелязали? Апаратурата не греша, но хората – много често.

– Искате ли да се нали? Но има друго. Имам абсолютно достоверна информация, че в момента, в който корабът с космоаналитика на борда приближава Сарк, Скуайър Файф провежда съвещание с останалите Велики Скуайъри. Тези междуконтинентални конференции се провеждат рядко, едва ли не веднъж на няколко светлинни години. Съвпадение, нали?

– Междуконтинентално съвещание само заради космоаналитика?

– Сам по себе си – незначителен проблем. Но ние го направихме доста значителен. МБКА издирва този човек вече близо година със забележителна упоритост.

– Не точно МБКА – настоя Джуно. – А аз лично. Действах почти неофициално.

– Скуайърите не знаят това, а и не биха ти повярвали. В замяна на това пък Трантор не остана безразличен.

– По мое настояване.

– Те и това не знаят, а и не биха повярвали.

Джуно се изправи и столът му автоматично се отдръпна от масата. Със здраво сключени зад гърба ръце, той закричи напред-назад по килима. Насам, натам. От време на време поглеждаше съсредоточено към Абел.

Свършено невъзмутим, Абел пиеше вече втора чаша кафе.

– Откъде научихте всичко това? – попита Джуно.

– Кое всичко?

– Ами всичко. Как и кога космоаналитикът се е промъкнал на кораба. Как и по какъв начин Пълномощникът се е спасил от преследването. Може би искате да ме заблудите?

– Но, скъпи доктор Джуно...

– Признахте, че вашите хора са следили космоаналитика независимо от мен. Погрижихте се да ме отстраните последната нощ. – Изведнъж Джуно си спомни за мириса на приспивен газ.

– Нощта прекарах в разговори с някои от агентите си. Онова, което сторих и което научих, бе в резултат на, нека го наречем, подготвена организация. Не биваше да се намесвате и в същото време исках да съм сигурен, че сте в безопасност. Всичко, което току-що ви разказах, научих през нощта от моите агенти.

– За да стигнете до всичко това, имате нужда от агенти и сред правителството на Сарк.

– Естествено.

– Виж ти.

– Защо се учудвате? Вярно е, че Сарк е пословичен със сигурността на своето правителство и лоялността на своите хора. Причината е съвсем ясна, щом и най-бедният човек на Сарк се чувства като аристократ в сравнение с всеки флорин и с пълно право, колкото и то да е измамно, да чувства, че принадлежи към управляващата класа. И като си помислиш, макар Сарк да не е свят на милионери, населението на по-голямата част от Галактиката го смята за такъв. Годината, която прекарахте тук, би трябвало да ви е убедила в това. Осемдесет процента от саркитите имат жизнен стандарт, равен на хората от другите планети и не много по-висок от този на самите флорини. И съществуват достатъчен брой саркити, които са толкова гладни, че не може да не се дразнят от потъналата в разкош малобройна трупa техни сънародници, така че безсъмнено ще са готови да ми предложат услугите си. Огромната слабост на управлението на Сарк е, че винаги са свързвали бунтовниците с Флорина. Забравили са, че може би трябва да се огледат наоколо си.

– Тези гладни саркити, ако предположим, че наистина съществуват, надали могат да ви вършат голяма работа.

– Всеки поотделно – не. Но заедно са полезно оръдие срещу големите хора. Сред представителите на управляващата класа дори се срещат хора, които са направили някои изводи от събитията през последните два века. Убедени са, че в крайна сметка Трантор ще разпростре властта си над цялата Галактика, и мисля, че имат пълно основание. Нищо чудно да се надяват това да стане още докато те са живи, ето защо предпочитат да се подсигурят предварително.

– В устата ви междузвездната политика се превръща в доста мръсна игра – рече Джунц.

– Каквато е тя всъщност, само че несъгласието с нечестните неща не означава, че те не съществуват. А и не цялата мръсотия е безнадеждно вкоренена. Нека не забравяме идеалистите. Да не забравяме и хората, които служат на Трантор без мисълта за облаги, без обещания за бъдеща

власт, а само защото са убедени, че единствено обединената Галактика може да служи добре на човечеството и единствено Трантор е в състояние да постигне това обединение. Имам такъв човек, най-добрият ми агент от Отдела по безопасност на Сарк. Именно той води в момента Пълномощника при нас.

– Нали казахте, че бил заловен? – изненада се Джунц.

– Да, от Отдела по безопасност. Но моят човек работи именно там. – Абел смръщи вежди, очевидно раздразнен. – След този случай той няма да може да бъде вече така полезен. Тъй като няма да им заведе Пълномощника, в най-добрия случай го чака понижение, а в най-лошия – затвор. Е, няма как!

– Какво смятате да правите сега?

– Просто не зная. Първо трябва да получим нашия Пълномощник. За него съм сигурен само до пристигането му на космодрума. А оттам нататък... – Абел сви рамене и старческата, приличаща на пожълтял пергамент, кожа на лицето му се сгърчи по бузите му. – Скуайърите също ще чакат Пълномощника – добави той. – Засега са убедени, че е в ръцете им. И докато един от нас двамата не го спипа здраво, нищо не можем да направим.

Но Абел грешеше.

В цялата Галактика чуждите посолства разполагаха с изключителни права върху териториите, на които се намираха. Обикновено тази привилегия си оставаше само едно добро пожелание на чужденците освен в случаите, когато страната, която представляваха, бе по-могъща. А на практика единствено Трантор можеше да осигури независимост на своите пратеници.

Територията на транторското посолство заемаше почти цяла квадратна миля, охранявана от въоръжени мъже в транторски униформи, със съответните отличителни белези. Вътре саркит не можеше да проникне без специална покана, а за въоръжен – и дума не можеше да става. Сигурно бе, че хората и тяхното въоръжение можеха да издържат нападение на единичен саркитски полк за не повече от два-три часа, но зад малката група стоеше и мощта на организираниите сили на близо милион светове.

Ето защо никой и не мислеше да напада посолството.

То можеше да осъществява дори и непосредствена връзка с Трантор, без да се налага да използва космодрумите на Сарк. Малките

жирокораби, съответно подготвени за преминаване през атмосферата на Сарк с минимум разход на енергия, можеха да бъдат допуснати от транторски кораби носители, които кръжаха отвъд стомилната граница между „планетарното“ и „свободното“ пространство, и да кацнат на малкото летище, разположено на територията на посолството.

Жирокорабът, който се бе появил преди малко над летището на посолството, не беше от Трантор, а и не идваше по разписание.

Малобройният въоръжен отряд на посолството бе бързо събран и изведен. Игленото оръдие вдигна навъсеното си дуло към небето. Под тревога бе извадена и военната маскировка.

От посолството и към него полетяха радиосъобщения. Решителни слова – към кораба и ефира, и разтревожени – обратно. Лейтенант Камрум стана от апарата.

– Просто не знам – въздъхна той. – Твърди, че ако не му разрешим да кацне, до две минути ще го свалят. Иска убежище.

– Сигурно – рече току-що влезлият лейтенант Елиут.

– Тъкмо повод властите на Сарк да заявят, че се месим в политиката му, ако позволим да кацнат. Тогава и ти, и аз изхвърчаме. А кой е той?

– Не иска да каже – с досада поясни лейтенантът. – Казва, че иска да говори с посланика. Някакво предложение какво да правя, капитане?

Късовълновият приемател отново оживя и почти истеричен глас започна да вика:

– Има ли някой там? Слизам. Наистина! Не мога да чакам нито миг повече. Да знаете!

– Велики Космос! – възкликна капитанът. – Та аз познавам този глас. Разрешавай кацане! На моя отговорност.

Командите последваха бързо една след друга. Жирокорабът се спусна вертикално с малко по-голяма скорост, отколкото бе необходимо, в резултат на уплашената и неопитна ръка на командира. Жироорудието не го изпуснаше от прицел.

Капитанът установи пряка връзка с посланика и цялото посолство бе вдигнато на крак. Около десет минути след първия кораб над малкото летище се появи саркитски кораб, който продължи да кръжи два часа, докато накрая очевидно се отказа и отлетя.

Седнаха на вечеря. Абел, Джунц и новодошлият. След като бе обмислил всичко, Абел с възхитително самообладание се държеше като

невъзмутим домакин. Дълги часове се бе въздържал да попита каква е причината един Велик Скуайър да поиска убежище при него.

Джунц не можеше да се похвали с такова търпение. Той само яростно прошепна на Абел:

– В името на Космоса! Какво смятате да правите с него?

– Нищо – усмихна му се в отговор Абел. – Поне докато не разбере Пълномощникът мой ли е, или не. Искам да знам на какво мога да разчитам, преди да хвърля заровете на масата. И понеже той е дошъл при нас, чакането ще го направи много по-бърз от нас.

И беше прав. На два пъти Скуайърът се впускаше в бърз монолог и два пъти Абел казваше:

– Многоуважаеми! В едно съм сигурен, сериозните разговори на празен стомах са изключително неприятни.

Накрая старецът се усмихна любезно и поръча да сервират вечерята. Виното беше налято и Скуайърът се опита отново да подеме:

– Ще попитате защо напуснах континента Стийн, нали?

– Честно казано, не мога да се сетя за някаква сериозна причина, която да накара Скуайър Стийн да бяга от корабите на Сарк.

Стийн го наблюдаваше внимателно. Тънката му фигура и слабото лице бяха напрегнати, той очевидно се мъчеше да прецени каква е обстановката. Дългата му коса бе старателно прибрана на кичури, прикрепени с малки щипки, които при всяко негово движение се триеха и издаваха особен шепнеш звук, сякаш за да призоват за внимание към саркитската мода на щипките. От дрехите и тялото му се разнасяше лек приятен аромат.

Абел забеляза лекото свиване на устните на Джунц и нервното движение, с което космоаналитикът потупваше късата си къдрава коса, и си помисли колко ли забавна щеше да бъде реакцията на Джунц, ако Стийн се бе появил в типичните си багри – с руж на бузите и медночервени нокти.

– Днес се проведе междуконтинентално съвещание – рече Стийн.

– Така ли?

Абел слушаше разказа, без нито един мускул да трепне на лицето му.

– Дадоха ни срок от двадесет и четири часа – продължи Стийн възмутен. – В момента тече шестнадесетият.

– Да не би вие да сте този „X“ – провикна се Джунц, който ставаше все по-неспокоен. – Значи вие сте този „X“. И сте дошли тук, защото той ви е разкрил. Ами това е чудесно. Ето и нашето доказателство за

откриване на личността на космоаналитика, Абел. Ще можем да го използваме.

Стийн правеше отчаяни опити да надвика с тъничкия си гласец клокочещия баритон на Джунц.

– Не, вижте! Ама, чуйте ме! Вие направо сте луд! Спрете за миг! Оставете ме да говоря... Ваше превъзходителство, как беше името на вашия гост? Все не мога да го запомня.

– Доктор Селим Джунц, Скуайър.

– Чуйте ме, доктор Селим Джунц. Никога през живота си не съм виждал този идиот или космоаналитик, или какъвто и да е той. Това е истинска лудост! И съвсем не съм този „X“! Ще съм искрено задължен, ако не използвате тази тъпа буква. Как може да повярвате на нелепата мелодрама на Файф.

– Защо побягнахте тогава? – не се предаваше Джунц.

– Всемогъщи Сарк! Нима не е ясно? Направо ще се задуша! Вие наистина ли не разбирате каква е целта на Файф?

– Ако ни обясните, Скуайър, никой няма да ви прекъсва – кротко се обади Абел.

– Много ви благодаря – и той се приготви да продължи с вид на дълбоко засегнат. – Останалите ме гледат с пренебрежение, защото не виждам смисъла да се занимавам с документи и статистики и всички там скучни подробности. И наистина за какво е Гражданската служба, щом като Великият Скуайър не може да е истински Велик Скуайър. И въпреки всичко съвсем не мисля, че съм някой мухльо само защото държа на удобствата си. Не знам, може другите да са заслепени, но за мен е пределно ясно, че Файф не дава пукната пара за космоаналитика. Дори си мисля, че такъв въобще няма. Файф си го измисли миналата година и оттогава размахва тази идея. Държи се с нас като със свършени тъпаци. Каквито всъщност са останалите. Отвратителни тъпаци! Той измисли цялата тази история за идиота и за космоаналитика. Няма да се учудя, ако местният, на който се приписват поне дузина убийства на патрули, е чисто и просто един от агентите на Файф, но с червеникава перука. А и дори да е истински местен, положително Файф го е наел. Напълно е способен на подобно нещо. Би използвал местни срещу собствения си народ. Достатъчно подъл е, за да го направи. А му е нужно, за да унищожи нас – останалите четирима, и да стане пълновластен диктатор на Сарк. За вас не е ли очевидно? Не съществува никакъв „X“. Ако не бъде спрял, утре Файф ще пусне съобщения по цялата планета за заговори и декларации за тревога, след което ще се обяви за Водач. Водач не е

имало от петстотин години, но това няма да спре Файф. Просто ще суспендира конституцията. Ще видите! Само аз искам да го спра. И затова избягах. Ако бях останал на Стийн, вече щях да съм под домашен арест. Веднага след края на съвещанието проверих личното си летище и се оказа, че хората му са го окупирали. Това е грозно нарушение на континенталната автономност. Така постъпват само мерзавците. Наистина! Но колкото и да е противен, не е достатъчно умен. Въобразява си, че някои от нас ще се опитат да избягат от планетата, и затова е поставил наблюдение на космодрумите, но... – и той се усмихна с лисича усмивка – не се е сетил за жиролетищата. Може би си въобразява, че няма места на планетата, където ние да не можем да се скрием на сигурно място. Но аз се сетих за посолството на Трантор, за разлика от останалите. До гуша са ми дошли. Особено Борт. Нали познавате Борт? Много е недодялан и си е направо мръсен. Разговаря с мен, сякаш съм престъпник само защото държа да съм чист и да мириша хубаво.

Великият Скуайър Стийн докосна нос с върха на пръстите си и пое въздух.

Абел докосна леко китката на Джунц, виждайки, че той се размърдва неспокойно на стола си.

– Оставил сте семейството си. Не мислите ли, че Файф може да ги използва срещу вас?

– Нямахме как да натоваря скъпите същества в своя жирокораб. – Стийн леко се изчерви. – Файф няма да посмее да ги пипне. При това утре се връщам на Стийн.

– Какво? – изненада се Абел.

Стийн го изгледа удивен.

– Предлагам ви съюз, ваше превъзходителство. Само не ми казвайте, че Трантор не се интересува от Сарк. Няма съмнение, че ще се погрижите да кажете на Файф, че всеки опит да промени конституцията на Сарк ще предизвика намесата на Трантор.

– Не ми е много ясно как ще стане това, колкото и да съм убеден, че правителството ми трябва да ме подкрепи – рече Абел.

– Че как така? – възмутено попита Стийн. – Сложи ли ръка върху цялата търговия с кирт, Файф ще вдигне цените, ще поиска концесии за по-бързо пласиране и всичко останало.

– Нали вие петимата контролирате цените?

– Вярно е, но не зная подробности! – облегна се назад Стийн. – Остава да ме попитате и за някои цифри. И вие не сте по-добър от Борт. – Великият Скуайър бързо дойде на себе си и се изсмя: – Шегувам се,

разбира се. Исках да кажа, че отстрани ли Файф, Трантор може да преговаря с останалите. А заради вашата помощ с пълно основание Трантор ще може да претендира за предимства или дори за малък процент от печалбата при търговията.

– А как ще сме сигурни, че няма да се разгори галактическа война?

– Наистина ли не разбирате? Съвсем ясно е. Вие няма да се явите в ролята на агресори. Само ще предотвратите гражданската война, за да не се стигне до разруха на киртовото производство. Аз ще излезна с призив. Ще поискам официално помощ от вас. Цялата Галактика ще бъде на ваша страна. А какво ще спечели Трантор след това, не влиза в работата на никого.

Абел съсредоточено разглеждаше изкривените си старчески пръсти.

– Не мога да повярвам, че наистина искате да съедините силите си с Трантор.

Зад усмивката на Стийн пробягна мимолетна омраза.

– По-добре Трантор, отколкото Файф!

– Не ми харесва заплахата със сила. Не може ли да изчакаме и да видим как ще се развият нещата...?

– Не, не! – провикна се Стийн. – Нито ден. Наистина! Ако сега, точно сега не проявите твърдост, после ще бъде късно. Изтече ли обявеният от него срок, той ще е готов на всичко, само и само да не се изложи. Подкрепите ли ме сега, народът на Стийн ще застане зад мен, и останалите Велики Скуайъри ще са с мен. Ако закъснеете дори с един ден, пропагандната машина на Файф ще се завърти с пълни обороти. Ще ме помете като ренегат. Аз! Аз – ренегат! Ще пусне в ход всички антитранторски предразсъдъци, които му дойдат наум.

– А ако поискаме да ни даде възможност да се срещнем с космоаналитика?

– Каква полза от това? Ще започне двойна игра. Пред нас ще заяви, че Флоринският идиот е космоаналитик, а пред вас – че космоаналитикът е флорински идиот. Не го познавате. Той е *страшен!*

Абел потъна в размисъл. Пръстът му тихичко почукваше по масата.

– Нали знаете, че държим Пълномощника – обади се той по едно време.

– Какъв Пълномощник?

– Онзи, който уби патрулите и саркита.

– Така ли? А смятате ли, че Файф много ще се разстрои от това, при условие че има възможност да завладее целия Сарк?

– Мисля, че да. Не е важно, че Пълномощникът е в наши ръце. Важни са обстоятелствата, при които сме го хванали. Струва ми се, Скуайър, че Файф ще се вслуша в думите ми, и то много внимателно.

За първи път, откакто познаваше Абел, Джунц усети, че в гласа му се прокрадва нетърпение, нотка на самодоволство – почти триумф.

15

Пленникът

Самия Файф трудно можеше да бъде поставена в положение да не знае какво да прави. А ето вече часове наред тя беше объркана – безпрецедентен, почти немислим случай.

Началник на космодрума беше все същият капитан Расети. Той беше любезен, почти раболепен, изглеждаше нещастен, изразяваше непрестанно съжаленията си, не пропускаше да спомене колко му е неприятно, че трябва да ѝ противоречи, и оставаше непреклонен пред нейните желаниа.

Най-накрая тя се принуди наместо да предявява исканията си да пита като най-обикновен саркит има ли право на това или онова.

– Предполагам, че като всеки жител на тази планета мога да посрещна който си пожелае кораб? – попита го тя саркастично.

Капитанът се поизкашля и болезненото изражение, изписало се на прорязаното му от бръчки лице, стана съвсем недвусмислено.

– В интерес на истината, госпожо, нямаме никакво желание да ви пречим, но работата е там, че получихме изрична заповед от Скуайър Файф, вашия баща, да не ви допускаме до пристигащите кораби.

– Значи заповядвате ми да напусна летището, така ли? – вцепени се тя.

– Не, уважаема госпожо – щастлив, че е намерил компромисно решение, побърза да уточни капитанът. – Не става дума за летището. Може да си стоите тук колкото искате, но не бива да се доближавате до площадките за кацане.

След тези думи капитанът се отдалечи и Самия се настани в луксозната си кола, на около триста метра в района, разрешен за достъп на хора, които не бяха служители на космодрума. Значи я бяха очаквали и я наблюдаваха. Сигурно ще продължат да я наблюдават. Ако решише да се придвижи по-напред, сигурно щяха да блокират двигателя на колата ѝ.

Младото момиче изскърца със зъби в безсилието си. Не беше честно от страна на баща ѝ. Съвсем типично за него! Винаги се държаха с нея така, сякаш нещо не разбира. Но този път беше сигурна, че много добре разбира.

Станал бе дори от стола си, за да я посрещне, нещо, което не

правеше за никого, откакто майка ѝ беше починала. Прегърна я и здраво я притисна до себе си, изостави работата си дори. Отпратил бе дори секретаря си от стаята, защото знаеше, че тя се дразни от неговото невъзмутимо безжизнено изражение.

Също както едно време, когато дядо ѝ още беше жив и баща ѝ не бе станал още Велик Скуайър.

– Мия, детето ми. Никога не съм подозирал, че от Флорина до тук се пътува толкова дълго. Когато научих, че двамата местни са се скрили на кораба, който изпратих, за да си в по-голяма безопасност, щях да полудея.

– Но татко, нямаше защо да се боиш.

– Нямаше ли? Едва не изпратих цяла ескадра, за да те охранява.

При последните му думи и двамата избухнаха във весел смях. Едва след няколко минути Самия успя да върне разговора към темата, която я интересуваше.

– Какво смяташ да правиш с „гратисчиите“?

– Защо се интересуваш, Миа?

– Нали не си мислиш, че са искали да те убият или нещо подобно?

– Такива мрачни мисли не бива да ти минават през ума – засмя се Файф.

– Каж ми, нали не си го мислиш? – настояваше тя.

– Не, разбира се.

– Добре! Говорих с тях, татко, и смятам, че са само едни бедни и безобидни хора. Не ме интересува какво говори капитан Расети.

– Прекалено много закони са нарушили, за да са толкова „бедни и безобидни“.

– Но не може да ги считате за най-обикновени престъпници, татко – гласът ѝ потрепера разтревожено.

– А как иначе?

– Мъжът не е местен. Той е от някаква планета Земя и е бил обработван с психосонда, за което не е виновен.

– Виж, милата ми, Отделът по безопасност има грижата. Нека ги оставим да си вършат работата.

– Не, прекалено сериозно е, за да оставиш случая само на тях. Никой не може да разбере. С изключение на мен.

– Само ти ли, Миа, разбираш? Единствена ти? – попита той снизходително и побутна с пръст кичур коса, паднал над челото ѝ.

– Само аз! Така е! – енергично повтори Самия. – Всеки друг ще реши, че той е луд, но аз съм сигурна, че не е. Каза ми, че някаква много

голяма опасност заплашва Флорина, която ще засегне и цялата Галактика. Той е космоаналитик и знаеш, че те добре познават космогонията. Той *знае*!

– Откъде знаеш, че е космоаналитик, Миа?

– Нали той ми каза.

– И какво друго каза за тази опасност?

– Не можа да си спомни. Подложен е бил на психосондиране. Не разбираш ли, че това е най-сериозното доказателство? Знаел е прекалено много. И някой е бил заинтересован да го накара да млъкне. – Тя инстинктивно сниши глас и едва въздържайки се да не погледне през рамо, почти шепнешком продължи: – Ако теориите му бяха безсмислени, нямаше да има никакъв смисъл да го подлагат на психосонда.

– В такъв случай защо не са го ликвидирали? – попита Файф и тутакси съжали за въпроса си. Излишно беше да дразни момичето.

Самия се замисли, но очевидно не стигна до нищо съществено и рече:

– Ако наредиш на Отдела по безопасност да ми позволят да говоря с него, ще разбере. Той ми вярва. Сигурна съм. Ще успее да измъкна от него много повече факти, отколкото онези от Безопасността. Моля те, кажи им да ме пуснат, татко! Много е важно!

Файф обгърна с длани стиснатите ѝ юмручета и се усмихна.

– Още не, Миа. Още не. След няколко часа тук ще бъде третият участник в историята. Чак след това може би.

– Третият ли? Местният, кой ги извърши убийствата?

– Точно така. Корабът, с който пътува, ще кацне след около час.

– Значи дотогава нищо няма да правите с местното момиче и космоаналитика, така ли?

– Нищо.

– Добре! Отивам да посрещна кораба – стана тя.

– Къде отиваш, Миа?

– На космодрума, татко. Има много неща, които искам да го питам – засмя се тя. – Ще видим, че дъщеря ти може да бъде и нелош детектив.

– Бих искал да не ходиш – отвърна ѝ Файф строго.

– Защо не?

– Много е важно. Не бива да има никого наоколо. Иначе ще бие твърде много на очи.

– И какво от това?

– Има неща, които не мога да ти обясня, Миа.

– Хайде, хайде! – тя се наведе и го целуна бързо по челото. След

което си отиде.

Дълго седя безпомощна в колата си, докато вниманието ѝ не беше привлечено от малко петно горе в небето, което бързо нарастваше на фона на залязващото слънце. Самият натисна някакво копче, един капак се отвори и тя извади далекогледните си очила за поло. Използваше ги обикновено, за да наблюдава състезания между древните скоростни апарати по време на стратосферните поло игри. Но можеха да послужат и за нещо по-сериозно. С тяхна помощ видя, че малката точка е спускащ се миниатюрен кораб, с ясно очертано червеникаво сияние в задния край. Поне щеше да успее да види хората още с пристигането им на летището и да се ориентира кого от тях да догони.

Образът на планетата Сарк изпълни екрана на командното табло. Вече можеха да различат континент и част от океан, скрити тук-там от снежнобели облаци.

– Вероятно космодрумът няма да е претъпкан с охрана – подхвана Дженро, като правеше паузи, тъй като вниманието му бе заето и с управлението на кораба. – Това, разбира се, е само предположение. Всяка подготовка за посрещането би могла да създаде подозрения. Успехът ще зависи от бързите действия на хората от Трантор, за да не стане прекалено късно. Е, ще видим!

– Има ли някакво значение? – сви рамене Теренс.

– За вас – огромно. Ще използвам за кацане площадката най-близо до Източния вход на летището. Излезте незабавно от аварийния изход. Ще вървите бързо, но не прекалено, именно към Източния вход. Ето ви документи, с които ще се измъкнете без особени затруднения. Съдейки по поведението ви от неотдавнашното минало, добре се справяте в подобни ситуации. Пред входа ще ви чака кола, с която ще отидете до полството. Това е всичко.

– А вие?

Огромното неясно кълбо на екрана, покрито с кафеникави, зелени и синкави петна, лека-полека започна да добива по-конкретни очертания – появиха се реки, тук-там и гърбици на планини.

– Най-добре е да се ограничите с грижата за самия себе си – усмихна се насила Дженро. – Когато открият липсата ви, нищо чудно да ме разстрелят като предател. Но ако ме намерят тук безпомощен и неспособен да ви спра, може да ме разжалват поради слабоумие. Мисля, че все пак тази възможност е по-благоприятна, ето защо ще ви помоля, преди

да излезнете, да ме ударите с невропаралитичната палка.

– Знаете ли какво значи това?

– Да, разбира се – отвърна Дженро. Челото му бе покрито със ситни капчици пот.

– Не се ли боите, че мога да ви убия след това? Нали знаете, че съм известен като убиец на Скуайъри.

– Зная, естествено, но не виждам какво ще спечелите. Само ще загубите време. След като съм се заловил за всичко това, съм поел и всички възможни рискове.

Пред очите им повърхността на Сарк ставаше все по-ясна и по-отчетлива. На екрана бързо се появяваха и още по-бързо изчезваха очертаванията на гори, езера, хълмове. Вече можеха да различат в далечината и столицата Саркит.

– Искрено се надявам, че не възнамерявате да предприемете нещо на своя глава. Сарк не е място за такива дръзки прояви. Не забравяйте, за вас има само два пътя: или Трантор, или Скуайърите. Помнете това.

Сега вече на екрана без всякакво съмнение се виждаше град и в единия му край различиха зелено-кафяво петно, което колкото повече приближаваха, толкова повече добиваше вид на летище.

– Ако до един час не сте сред хората на Трантор, Скуайърите ще ви пипнат до края на деня. Не мога да ви обещаю какво точно ще правят тези от Трантор с вас, но много точно мога да разкажа какво ви очаква при саркитите.

Теренс бе работил в Гражданската служба и знаеше на какво може да разчита един убиец на Скуайър.

Летището вече не играеше на екрана, но Дженро и не го следеше, вниманието му изцяло бе съсредоточено върху пулта и правилното насочване на огнената струя към съответната шахта. На около два километра от повърхността корабът отново изправи нос нагоре. На стотина метра от шахтата двигателите затрещяха неудържимо. На Теренс взе да му се повдига от силното вибриране.

– Вземете палката! Бързо! Всяка секунда е важна. Аварийният изход ще се затвори зад вас. Около пет минути ще загубят, докато се чудят защо не отварям главния изход, още пет минути ще отидат, за да разбият вратата, и още пет, за да ви настигнат. Имате петнайсет минути, за да напуснете летището и да се качите в колата.

Вибрациите спряха и в страшната тишина Теренс осъзна, че наистина са на Сарк. Диамагнетичното поле се задейства и яхтата величествено започна да се накланя.

– Време е! – подкани го Дженро. Дрехите му бяха залепнали от пот. На Теренс му се виеше свят, очите му блуждаеха, но той все пак вдигна палката...

Теренс усети острия хлад на саркитската есен. Години наред бе живял в прохладния климат на тази планета, докато почти забрави вечното юнско лято на Флорина. Изведнъж спомените му от времето, прекарано на работа в Гражданската служба, се върнаха с такава сила, сякаш никога не бе напуснал света на Скуайърите.

С тази разлика, че сега беше беглец и над него висеше най-страшното обвинение – убийството на Скуайър.

Крачеше в такт с ударите на сърцето си. Зад него бе останал корабът с Дженро, вцепенен от въздействието на невропаралитичната палка. Шлюзът на аварийния изход се бе затворил почти безшумно зад гърба му и той тръгна по широката павирана пътека. Механици и работници сновяха нагоре-надолу. Всеки от тях със своите грижи и своята работа. Никой нямаше време да се спре, за да го огледа добре. А и нямаха причина за това.

Дали го бяха видели да излиза от кораба?

Сигурно не бяха го забелязали, иначе вече трябваше да се вдигне шум.

Посегна към кепето на главата си, да не би да се с разместило, сетне докосна медальона, който Дженро му беше дал и по който щяха да го познаят хората от Трантор.

Можеше да махне медальона и като свие встрани, да се промъкне до друг кораб... все някак щеше да успее да се измъкне от Сарк. Ами ако все пак му се удадеше възможност да избяга?

Твърде много неизвестни! Дълбоко в душата си знаеше, че е стигнал до края и както Дженро бе казал, трябваше да избира – или Трантор, или Сарк. Мразеше и се боеше от Трантор, но знаеше също, че не трябва и не може да предпочете Сарк.

– Ти! Ей, ти!

Теренс замръзна. Обзет от паника, вдигна очи. От вратата го делиаха някакви трийсетина метра. Ако се затичаше... Никога нямаше да пуснат навън тичащ човек. Не смееше да направи това. Не трябва да тича.

Млада жена бе подала глава през прозореца на една кола, каквато Теренс не беше и сънувал.

– Ела насам! – повика го тя.

Краката на Теренс сякаш сами го отведоха до колата. Дженро му бе казал, че ще го чакат отгатык оградата на летището. Дали не бяха се разбрали добре? Можеше ли да изпратят жена с такава задача? А всъщност това беше едно момиче. Момиче с мургаво красиво лице.

– Пристигна с кораба, който току-що кацна, нали? – попита го тя.

Теренс мълчеше.

– Видях те, че слизаш от него! – взе да нервничи тя.

След това посочи очилата си. Виждал беше такива очила.

– Е да, така е – промърмори под носа си Теренс.

– Качвай се тогава – и тя отвори вратата откъм неговата страна. Отвътре колата му се стори още по-люксовна. Седалките бяха съвсем меки, миришеха приятно, а момичето беше много хубаво.

– От екипажа ли си? – попита тя.

Сигурно го проверява, помисли си Теренс.

– Знаете кой съм – и посочи медальона си.

Почти безшумно колата се върна малко назад и направи завой. Пред изхода Теренс се сгуши назад в меката прохлада на седалката, тапицирана с кирт.

– Този човек е с мен. Казвам се Самия Файф – властно заяви момичето на човека от охраната и продължи напред.

Минаха няколко секунди, преди изтощеният от умора мозък на Теренс да осъзнае чутото. Наведе се напред, но колата се носеше вече в скоростното платно на пътя.

Един от работниците на летището вдигна поглед и промърмори нещо към ревера на дрехата си. Сетне се прибра в сградата и продължи работата си. Прекият му шеф смръщи чело и реши, че е крайно време да поговори с Тип за това момче, дете половин час стои отвън, за да изпуши една цигара.

Пред летището в спряла кола чакаха двама мъже.

– Качил се в колата на някакво момиче, ли? – обади се единият. – Каква кола? Какво момиче? – въпреки саркисткия костюм акцентът му беше на чистокръвен жител на Арктур, от империята Трантор. Спътникът му, истински саркит, слушаше с вид на осведомен човек новините по радиото. Щом въпросната кола напусна летището и пое по пътя към града, набирайки скорост с всяка измината секунда, той се надигна от седалката си и извика:

– Та това е колата на Самия Файф. Само тя има такава. Всемогъщи

Космос, какво ще правим сега?

– Следвай я! – нареди другият лаконично.

– Но това е...

– За мен тя е никой. Не би трябвало и за теб да е нещо изключително. Иначе нямаш място тук.

Колата им зави, изкачи се на почти празното скоростно платно на пътя.

– Няма да можем да настигнем такава кола – изпъшка саркитът. – Забележи ли ни, ще ни избяга за секунди. Колата ѝ вдига двеста и петдесет.

– Засега е заковала на сто – забеляза арктурианецът. – Едно е сигурно, че няма намерение да отиде в Отдела по безопасност. – Мина известно време и той допълни: – Не е тръгнала и към дома на Файф. В космоса да се продъня, ако разбирам закъде се е запътила. Пак излиза от града.

– Как да разберем дали това наистина е убиецът на Скуайъра, или е примамка, за да ни отвлекат от летището. Не се опитва да се отърве от нас, а и защо ще вземе такава кола, ако не иска да я следват. От километри се забелязва.

– Това ми е известно, но Файф няма да прати дъщеря си да ни отвлеча вниманието. Същата работа чудесно биха свършили и няколко патрули.

– Нищо чудно вътре да не е дъщеря му.

– Скоро ще разберем. Намалява скоростта. Задмини и я спри след завоя.

– Искам да поговоря с теб – обади се момичето.

Теренс разбра, че това не е клопката, в която си представяше, че е попаднал. Тя наистина беше дъщерята на Файф. По нищо не личеше да допуска мисълта, че някой с нещо може да ѝ попречи. Нито за миг не се обърна, за да види дали я преследват. На три пъти той забеляза отзад една и съща кола, която се движеше на определено разстояние, нито избързваше, нито изоставаше.

Колата не беше обикновена. Сигурен беше. Може да са хората от Трантор, което вдъхваше кураж. Ами ако бяха от Сарк, но в такъв случай Самия Файф бе за него чудесно прикритие.

– Готов съм да говоря – промълви той.

– Ти беше на кораба, който докара местния от Флорина, нали? Онзи, дето го търсят за всичките убийства.

– Точно така.

– Е, добре. Доведох те тук, за да не ни пречат. По време на полета към Сарк разпитвахте ли го?

„Каква наивност! – помисли си Теренс, – не вярвам да играе.“ Тя наистина не знаеше кой е той.

– Да – отвърна той предпазливо.

– Ти присъства ли?

– Да.

– Така си и помислих. А защо излезе от кораба?

„Ето с това трябваше да започне“ – помисли си Теренс.

– Длъжен бях спешно да докладвам на... – той се поколеба.

– На баща ми, нали? – хвана се веднага тя. – Не се безпокой. Ще те извиня. Ще кажа, че съм ти наредила да ме придружиш.

– Добре, благодаря ви, госпожо.

„Госпожо“ бе дълбоко запечатано в съзнанието му. Тя наистина бе най-важната дама на тази планета, а той бе най-обикновен флорин. Човек, който можеше да убие патрул, лесно ще се научи да убива и Скуайър, следователно нищо не му пречеше да погледне една такава жена в лицето.

Вдигна очи – търсеци, напрегнати. Погледът му не можа да се откъсне от лицето ѝ.

Та тя беше красива.

– Искам да ми разкажеш всичко, което чу при разпита на този човек – нареди Самия, без да си даде сметка, че той си позволява нещо нередно. – Трябва да знам какво ти е разказал. Много е важно.

– Мога ли да ви попитам защо се интересувате от този местен, госпожо?

– Не можеш – отвърна тя.

– Както кажете, госпожо.

Нямаше представа какво ще ѝ говори. Подсъзнателно очакваше колата, която ги бе следвала по целия път, да се опита да ги спре. От друга страна, все по-силно чувстваше близостта на лицето и тялото на красивото момиче.

Теоретично флорините, които работеха в Гражданската служба, и Пълномощниците се обричаха на безбрачие. Но на практика повечето от тях нарушаваха тази забрана. Теренс също не бе останал верен на клетвата. Но така или иначе опитът му не беше богат.

Ето защо близостта на едно толкова красиво момиче в такава красива кола съвсем му завъртя главата.

Тя чакаше той да заговори. Тъмни очи (толкова тъмни очи!), леко разтворени от нетърпение пълни устни, тяло, създадено, за да бъде обличано в красиви киртови дрехи. Момичето изобщо не можеше да допусне, че някой, *някой* може да си позволи да има някакви непочтителни мисли към най-важната дама на планетата.

Онази част от съзнанието на Теренс, която чакаше колата с преследвачите, отстъпи. Той изведнъж разбра, че убийството на Скуайър съвсем не е най-страшното нещо.

Дори не разбра кога е посегнал. Усети само, че дребното тяло е в ръцете му, че се е вцепенило. Момичето се опита да извика, но той заглуши вика ѝ с устните си...

Следващото нещо, което си спомняше, бяха двете ръце, които се вкопчиха в рамото му, и струята хладен въздух, нахлула в колата от отварянето на вратата. Пръстите му потърсиха оръжието, но беше твърде късно. Измъкна му го от ръката.

Онемяла, Самия дишаше тежко.

– Видя ли само какво правеше той? – попита слисаният саркит.

– Хайде, голяма работа! – рече арктурианецът. Пъкна някакъв малък черен предмет в джоба си, затвори ципа и рече: – Дай го тук!

Побеснял, саркитът измъкна Теренс от колата.

– И тя му позволи – мъмореше той. – Позволи му.

– Кои сте вие? – изкрещя Самия. – Баща ми ли ви изпрати?

– Моля, без въпроси – обади се арктурианецът.

– Но вие сте чужденец! – възмутена отбеляза тя.

– В името на Сарк, трябваше да му разбия черепа! – възкликна саркитът и вдигна стиснатия си юмрук.

– Я стига! – спря го спътникът му и изви китката му назад.

– Все пак има някакви граници – мъмореше човекът. – Мога да приема да убиеш един Скуайър. И на мен ми е идвало да го направя, но да стоя и да наблюдавам един местен да върши това, което стана пред очите ми, е твърде много за мен.

– Местен ли? – изписка Самия.

Саркитът се наведе и смъкна кепето на Теренс. Пълномощникът стана блед като платно, но не мръдна. Не откъсваше очи от момичето, докато вятърът леко разроши пясъчнорусата му коса.

Самия се дръпна безпомощно в най-отдалечения ъгъл на колата, стисна лицето си в ръце, докато то съвсем побеля между пръстите ѝ.

– Какво ще правим с нея? – попита саркитът.

– Нищо.

– Но тя ни видя. Няма да сме изминали и един километър и цялата планета ще е по петите ни.

– Да не искаш да ликвидираш най-видната дама на Сарк? – попита го арктурианецът саркастично.

– Не, но... можем поне да разбием колата ѝ. Докато стигне до ради фон, ще бъдем далеч.

– Не е нужно. – Арктурианецът се надвеси вътре в колата. – Госпожо – повика я той. – Имам само един миг. Чувате ли ме?

Самия не помръдваше.

– Добре ще направите, ако ме чуете. Моля да ни извините, че се намесихме в такъв нежен момент, но за щастие успяхме да се възползваме от него. Заснихах с триизмерна камера сцената. И не ви лъжа. Само след няколко минути негативът ще бъде на сигурно място и от този момент нататък всеки опит от ваша страна да проявите сила срещу мен, ще завърши с разпространяването на филма. Сигурен съм, че разбрахте какво ви говоря – и той се обърна към спътниците си. – Убеден съм, че няма да предприемете нищо. Да вървим, Пълномощнико.

Теренс го последва. Нямаше сили да се обърне и да види побелялото и изкривено лице в колата.

Каквото и да се случеше оттук нататък, той знаеше, че е направил чудо. Макар и за миг бе целувал най-гордата жена на Сарк, почувствал бе докосването на нейните нежни ароматни устни.

16 Обвиняемият

Дипломатията си има свой собствен език и свой собствен начин на поведение. Ако отношенията между представителите на суверенни държави се поддържат точно по протокол, те имат стилизиран, почти абсурден изказ. Например фраза като „неприятни последици“ е синоним на война, а „съответно споразумение“ – капитулация.

Когато зависеше от него, Абел предпочиташе да не използва двусмисления дипломатически език. Ако човек го чуеше как разговаря с Файф по директната връзка, щеше да си каже, че това е разговор между двама възрастни мъже на чаша вино.

– Не е лесно да те открие човек, Файф – каза той.

Файф се усмихна. Видът му беше спокоен и невъзмутим.

– Тежък ден, Абел.

– Чух нещо такова.

– А Стийн? – небрежно подхвърли Файф.

– При нас е от седем часа.

– Зная. И това е моя грешка. Мислиш ли да ни го върнеш?

– Мисля, че няма да го направя.

– Но той е престъпник.

Абел се позасмя и повъртя чашата си в ръце, наблюдавайки мързеливите въздушни мехурчета.

– Струва ми се, че можем да наречем постъпката му „търсене на политическо убежище“. Междупланетарният закон го пази на територията на Трантор.

– Правителството ти ще те подкрепи ли?

– Мисля, че да. Не съм във външната политика вече тридесет и седем години, за да не зная какво ще подкрепи Трантор и какво – не.

– Може да поискам Сарк да те отзове.

– Не виждам какво ще спечелиш? Аз съм миролюбив, добре ме познаваш. А тук може да пристигне и някой случаен човек.

Настъпи мълчание. Лъвското изражение на Файф се сгърчи.

– Имам чувството, че искаш да предложиш нещо – рече Великият Скуайър.

– Така е. При вас има един наш човек.

– Какъв човек?

– Космоаналитик. От планетата Земя, която, както знаеш, между другото е в рамките на Транторската империя.

– Стийн ли ти каза?

– Между другото и това.

– Той виждал ли го е?

– Не е споменавал такова нещо.

– Значи не е. При създадените обстоятелства мисля, че не бива да му се доверявате прекалено.

Абел остави чашата си. Отпусна в скута сключените си ръце и продължи:

– И въпреки това съм сигурен, че такъв човек съществува. Искам двамата с теб да се справим с тази история. При нас е Стийн, а при вас – човекът от Земята. В известен смисъл сме в равни позиции. Защо преди да започнеш осъществяването на плановете си, преди да изтече ултиматумът ти и да проведеш своя преврат, не проведем едно обсъждане по въпросите на кирта?

– Мисля, че не е наложително. Всичко онова, което става в момента на Сарк, е изцяло вътрешен въпрос. Искам най-сериозно да те уверя, че независимо от политическите събития тук, няма да има никакво нарушение в ритъма на киртовото производство. Струва ми се, че законният интерес, който Трантор има право да прояви, спира дотук.

Абел отпи от виното, давайки си вид, че обмисля нещо.

– Имам чувството, че при нас има и втори политически беглец – рече той. – Много странен случай. Флорински гражданин между другото. Един Пълномощник. Каза, че името му е Мирлин Теренс.

– Почти го очаквахме – блеснаха очите на Файф. – В името на Сарк, Абел, съществуват известни граници за намесата на Трантор на тази планета. Човекът, който сте отвлекли, е убиец. Не можеш да му даваш политическо убежище.

– Добре, искаш ли го?

– Намислил си нещо, нали?

– Да, обсъждането, за което ти споменах.

– Само заради един флорин-убиец! И дума да не става!

– Но обстоятелствата, при които Пълномощникът е успял да избяга, са много любопитни. Може би ще ти бъде интересно...

Джунц крачеше напред-назад, като от време на време поклащаше глава. Отдавна бе настъпила нощта, много му се искате да заспи, но

знаеше, че това няма да стане без приспивателния газ.

– Можех, както Стийн предложи, да го заплаша със сила – разсъждаваше Абел. – Но тогава положението щеше да се усложни. Рисквете са неимоверно повече, а резултатите – твърде съмнителни. И въпреки всичко, докато не ни доведоха Пълномощника, не виждах друга алтернатива освен политиката на изчакване.

– Нещо трябва да се направи – поклати енергично глава Джунц. – Макар че вече граничи с изнудване.

– От формална гледна точка – предполагам, че да. Какво друго можех според вас да направя?

– Точно това, което и направихте. Аз не съм лицемер, Абел. Или поне се опитвам да не бъда. Не мога да критикувам методите ви, след като имам намерение да се възползвам от резултатите им. И въпреки всичко, какво ще стане с момичето?

– Тя няма да пострада, докато Файф държи на думата си.

– Мъчно ми е за нея. Като имам предвид какво правят с флорините, изпитвам искрена ненавист към аристократите на Сарк, но не мога да не изпитам съжаление към нея.

– Ако питаш мен, и аз я съжалявам. Но истинската отговорност за нейното страдание носи Сарк. Вижте какво, случвало ли ви се е да целувате момиче в някоя кола?

– Да – в ъгълчетата на устните на Джунц заигра лека усмивка.

– На мен – също, макар че сигурно е било много преди вас. Нищо чудно в този момент най-голямата ми внучка да е заета точно с такава дейност. Какво е една открадната целувка в кола? Нищо повече от обикновен израз на най-естественото чувство в Галактиката? Само че в нашия случай имаме момиче с високо положение, което погрешка се оказва в една кола с един, нека го наречем, престъпник. Той се възползва от случая и я целува. Било е порив и без нейно съгласие. Как ли се чувства тя? Как ли се чувства баща ѝ? Наскърбени? Вероятно. Раздразнени? Положително. Гневни? Засегнати? Обидени? Не се съмнявам, че е точно така. Но опозорени? Не! Толкова опозорени, че да бъде застрашено решаването на важни държавни проблеми само за да се избегне разгласяване на случая? Глупости. И все пак случаят е точно такъв, при това не е изключено това да става и на други места на Сарк. Единствената грешка на Самия Файф е нейната самонадеяност и наивност. Сигурен съм, че и преди се е целувала. Ако го направи отново или дори безброй пъти с когото и да е друг, но само да не е флорин, никой нищо няма да каже. Но тя е целувала флорин. Няма никакво значение, че не е подозирала това.

Никакво значение няма и това, че той го е сторил дори насила. Ако публикуваме снимката на дъщерята на Файф в прегръдките на един флорин, ще направим нейния живот и живота на баща ѝ непоносими. Видях лицето на Файф, когато му показах копието. По нищо не личи, че Пълномощникът е флорин. Той е в костюм на саркит, а и кепето покрива косата му добре. Кожата му е светла, но това почти не личи. Въпреки всичко Файф знае, че е достатъчно да се пусне слух, и много хора с радост биха му повярвали, особено онези, които търсят сензациите и скандала. За тях снимката би била неопровержимо доказателство. Той знае, че политическите му противници ще извлекат всичко възможно от такъв един скандал. Може да го наречеш изнудване, Джунц, а и нищо чудно да е точно така, но не би било изнудване на никоя друга планета в Галактиката. Собствената им уродлива система ни даде в ръцете това оръжие и нямам никакви угризения да го използвам.

– До какво решение стигнахте в крайна сметка – въздъхна Джунц.
 – Ще се срещнем утре по обед.
 – Значи е отложил крайния срок на своя ултиматум?
 – Без съмнение. Ще отида в кабинета му.
 – Нужно ли е да поемате този риск?
 – Не е кой знае какво. Ще има и свидетели. А за мен е много важно да присъствам лично и да видя отблизо този ваш космоаналитик, дето го търсите от толкова време.

– Аз ще присъствам ли? – тревожно попита Джунц.
 – О, да. Също и Пълномощникът. Той ни е нужен, за да разпознае космоаналитика. А и Стийн, разбира се. Всички вие ще се явите с триизмерните си образи.

– Благодаря ви.

Посланикът на Трантор едва потисна прозявката си и примигна срещу Джунц с воднистите си очи.

– А сега, ако нямате нищо против, ще отида да поспя, защото вече два дни и една нощ не съм си лягал, а старческото ми тяло не може да издържи още една нощ с газ против засипване.

Откакто триизмерната персонификация се усъвършенства, почти нито една среща не се провеждаше на Сарк с лично присъствие. В желанието на стария посланик да се яви лично на срещата им Файф виждаше сериозна проява на незачитане. Не може да се каже, че мургавото му лице бе потъмняло, но бръчките се бяха врязали още по-силно от едва

сдържан мълчалив гняв. Щеше да мълчи.

Никой не можеше да го накара да говори. Щеше да стои намръщено срещу мъжете насреща му.

И този Абел! Изкуфял старец, с овехтели дрехи, но с най-малко милион светове зад гърба си.

Ами Джунци! Тъмнокож нахалник, с коса като вълна, чиято тъпа упоритост доведе до тази криза.

А и Стийн! Предател! Страхува се да го погледне дори в очите.

Най-трудно му беше да гледа Пълномощника. Флоринът, който бе опозорил дъщеря му с докосването си и въпреки всичко си стоеше здрав и читав зад стените на посолството на Трантор. Ако беше сам, Файф щеше да скърца със зъби и да тропа по бюрото от безсилие. Но сега нито един мускул не биваше да трепне по лицето му, макар вътрешно да се разкъсваше.

Само Самия да не беше... Реши да не мисли за това. Неговата небрежност бе довела до тази нейна самонадеяност и следователно не можеше да я обвинява за това. Не се бе опитала нито да намери извинение за себе си, нито да омаловажи вината си. Каза му беше цялата истина за опитите ѝ сама да проведе разследване и колко ужасно за нея беше завършило всичко. В срама и огорчението си бе разчитала напълно на разбирането му и беше го получила. Щеше да го получи дори това да означаваше сриване на цялата система, която той бе изградил.

– Този разговор ми бе натрапен – заяви той. – Не виждам смисъл да взимам участие в него. Тук съм само, за да слушам.

– Мисля, че Стийн ще иска да говори пръв – обади се Абел.

Очите на Файф го стрелнаха с такова презрение, че Стийн изстина.

– Ти ме принуди да се обърна към Трантор, Файф. Ти наруши принципа на автономността. Не можеше да очакваш, че ще се примиря с това. Така си е.

Файф мълчеше и Абел не без известна доза презрение подкани Великия Скуайър:

– Върви към целта, Стийн. Твърдеше, че имаш да кажеш нещо. Кажи го.

Жълтеникавите страни на Стийн порозовяха и без помощта на руж.

– Имам, така си е. Естествено, не мога да претендирам, че съм такъв добър детектив като Скуайър Файф, но мога да мисля. И аз помислих! Вчера Файф разказа една история за някакъв изменник, когото нарече „Х“, Добре разбирам, че всичко това му беше нужно, за да обяви извънредно положение. Но мен не можа да ме излъже.

– Значи няма такъв човек? – обади се тихо Файф. – Ти тогава защо избяга? Този, който бяга, не се нуждае от повече обвинения.

– Така значи. Така ли? – извика Стийн невъздържано. – Разбира се, че ще бягам от сграда, която гори дори и когато не съм запалил аз огъня.

– Продължавай, Стийн – обади се Абел. Стийн облиза устни и около минута замислено разглеждаше ноктите си. Поглади ги няколко пъти и продължи:

– Тогава си зададох въпроса: защо ли му е нужно всичко това с толкова много усложнения и увъртания? Значи нещо не е наред. Файф не постъпва така. Познавам го. Всички го познаваме. Той изобщо няма въображение, Ваше превъзходителство. Истински грубиян! Почти като Борт!

– Той ще каже ли нещо смислено, Абел, или ще продължава да бръщолеви – не издържа Файф.

– Хайде, Стийн – подкани го отново Абел.

– Ще кажа, но ме оставете да говоря. На чия страна сте в крайна сметка? И затова си казах (след вечеря беше), казах си: защо човек като Файф ще измисля тази история? Имаше само един отговор. Не може да я измисли. Поне не със своя мозък. Значи е истина. Трябва да е истина. Разбира се, патрулите са били убити и Файф лично е организирал убийството им.

Файф само мръдна рамене.

– Само че остава въпросът, кой е този „X“ – продължаваше Стийн. – Аз не съм. Значи, че не съм аз. Признавам, че не може да не е Велик Скуайър. Но кой от Великите Скуайъри знае най-добре тези неща? Кой от Великите Скуайъри вече цяла година се опитва да използва историята с космоаналитика, за да плаши другите, за да ги накара да направят нещо, което той нарече „обединени усилия“, но което аз наричам капитулация пред диктатурата на Файф. Ще ви кажа кой е този „X“ – и Стийн се изправи, при което почти докосна с глава рамката на приемника, така че отгоре главата му малко се сплеска. Той вдигна треперещ показалец и рече: – Той е „X“, Скуайър Файф. Той измисли своя космоаналитик. Щом видя, че не може да направи впечатление на никого от нас, премахна космоаналитика, след което го извади отново, когато подготви военния си преврат.

Файф се обърна отегчен към Абел.

– Той свърши ли? Ако е свършил, махнете го. Такъв човек е обίδα за всеки уважаващ себе си мъж.

– Ще кажеш ли нещо по повод чутоето? – попита го Абел.

– Не, разбира се. Не си заслужава. Това е един нещастник. Не може нищо съществено да каже.

– А, не така – скочи отново Стийн. – Много лесно искаш да се отървеш. – Той се огледа. Очите му се присвиха, а ноздрите му побеляха от напрежение. Остана прав. – Чуйте само. Заяви например, че открил картотеката на някакъв лекар. Самият лекар загинал при катастрофа, след като поставил диагноза на космоаналитика, че е станал жертва на психосондиране. Файф твърдеше, че този „Х“ извършил убийството, за да скрие идентичността на космоаналитика. Точно така каза. Попитайте го. Питайте го не беше ли точно това.

– Дори да съм го казал, и какво? – попита Файф.

– Нека обясни как е стигнал до картотеката на лекар, който е починал преди месеци, ако не я е имал при себе си. Нали така?

– Но това е пълна глупост. Така ще загубим страшно много време. Друг лекар е поел пациентите на починалия и, естествено, заедно с картотеката. Да не би някой от вас да си въобразява, че със смъртта на лекарите картотеките и дневниците им биват унищожавани?

– Естествено, че не – обади се Абел.

Стийн заекна и седна.

– Още някой? Няма ли още някой да каже нещо? Някакви други обвинения? – Файф говореше тихо, с пълен с горчивина глас.

– Изслушахме Стийн. А ние с Джунц сме тук по една друга работа. Бихме искали да се срещнем с космоаналитика.

До този момент ръцете на Файф лежах спокойно върху бюрото му. Но при думите на Абел той ги вдигна и се улови за ръба. Черните му вежди се сключиха.

– Прибрахме един човек с непълноценна мисловна дейност, който твърди, че е космоаналитик. Ще наредя да го доведат.

Валона Марч никога през живота си не бе и сънувала, че може някъде да съществуват такива чудеса. Бе минал вече цял един ден, откакто бяха на Сарк, но почти всяка минута ѝ носеше среща с удивителното. Дори затворническите килии, в които тя и Рик бяха настанени отделно, бяха пълни със смайващи неща. Натискаш копче и от тръбата потича вода. Откъм стената лъхаше топлина, макар въздухът навън да бе толкова студен, колкото никога не си бе представяла. А всички, които говореха с нея, носеха такива красиви дрехи.

Тя влезаше и излизаше от стаи, пълни с предмети, каквито никога

не беше виждала. Ето тази сега беше гола, но много по-голяма от другите. Вътре обаче имаше много хора. Зад някакво бюро седеше строг човек, малко по-нататък – старец с лице, цялото в бръчки, а други трима...

Единият от тях беше Пълномощникът.

Валона се хвърли към него:

– Пълномощнико! Пълномощнико! – възкликна тя.

Но него всъщност го нямаше тук.

Беше станал и махаше с ръка.

– Стой настрани, Лона! Стой настрани!

Ала тя вече премина през него. Посегнала бе да го улови за ръкава, но той се бе дръпнал. Пристъпвайки напред, тя отново мина през него. За миг младата жена загуби ума и дума. Пълномощникът се бе отдръпнал пак и я наблюдаваше, а тя не можеше да откъсне очи от краката си.

Те бяха минали през страничната облегалка на стола, на който допреди миг бе седял Пълномощникът. Виждаше всичко толкова ясно. Столът обгръщаше краката ѝ, а тя не усещаше нищо. Протегна разтреперана ръка и пръстите ѝ потънаха в призрачната облегалка. Валона изписка и се свлече на земята. Последният ѝ спомен бяха ръцете на Пълномощника, който бе протегнал към нея безплътните си ръце с надеждата, че може да я задържи.

Когато дойде на себе си, Валона видя, че са я сложили на някакъв стол. Рик здраво стискаше ръката ѝ, а над нея се бе надвесил старецът.

– Не се плаши, мила. Това е само картина. Една снимка, разбираш ли?

Валона се огледа. Пълномощникът пак беше тук, но не гледаше към нея.

– Той не е ли тук? – попита тя, сочейки го с пръст.

– Това е триизмерна персонификация, Лона – обясни неочаквано за самия себе си Рик. – Той е на друго място, но ние можем да го видим тук.

Валона поклати глава. Щом Рик го казва, значи е така, но не искаше да вдигне очи. Не смееше да гледа хора, които хем са тук, хем не са.

– Значи си чувал за триизмерната персонификация?

– Да, господине – отвърна той. За него този ден също бе наситен с вълнения, но колкото повече Валона се объркваше, толкова по-познато му се струваше на него всичко наоколо.

– Кога го научихте?

– Не зная точно. Знам го от преди... преди да забравя.

По време на безумния устрем на Валона Марч към Пълномощника

Файф бе останал невъзмутим на своето място.

– Много съжалявам, че редът на нашата среща се наруши с влизането на тази истерична местна жена. Но така нареченият космоаналитик отказва да отиде където и да било без нея.

– Няма нищо – успокой го Абел. – Но ми направи впечатление, че вашият флорин с непълноценна мисловна дейност е добре запознат с триизмерната персонификация.

– Изглежда, дълго е бил обучаван – поясни Файф.

– Разпитван ли е, откакто е на Сарк?

– Да, разбира се.

– И какъв е резултатът?

– Нищо ново.

– Как е името ти? – обърна се Абел към Рик.

– Рик е единственото име, което си спомням – гласеше спокойният отговор.

– Познаваш ли някой от присъстващите тук?

Без никакъв страх Рик обиколи с поглед лицата.

– Само Пълномощника. И, естествено, Лона.

– Ето този човек – и Абел посочи Файф – е най-великият Скуайър на всички времена. Притежава целия този свят. Какво ще кажеш за него?

– аз съм жител на Земята. Мен не може да ме притежава.

– Не мога да си представя, че при каквото и да е обучение един възрастен флорин може да бъде толкова предизвикателен – рече Абел на Файф така, че само той да го чуе.

– Дори след психосонда ли? – презрително подметна Скуайърът.

– Познаваш ли този мъж? – обърна се Абел към Рик.

– Не, господине.

– Това е доктор Селим Джунц. Много важна личност в Междупланетарното бюро за космоанализа.

– В такъв случай е някой от моите шефове – каза Рик, след като внимателно изгледа доктора. – Но за съжаление не го познавам. А нищо чудно и да не си го спомням.

– Не съм срещал този човек, Абел – поклати глава Джунц.

– Ето това трябва да се запише – промърмори Файф.

– Чуй ме сега, Рик – продължаваше Абел. – Ще ти разкажа една история. Искам да ме слушаш много внимателно и да мислиш. Да мислиш и пак да мислиш! Нали ме разбра?

Рик кимна.

Абел заговори много бавно. Дълго време в стаята се чуваше само неговият глас. По едно време Рик притвори очи и стисна клепачи. Устните му се разтвориха. Вдигна юмруци към гърдите си и сведе надолу глава. Имаше вид на човек в агония.

Абел продължаваше разказа си, следвайки своя подредба на събитията, разказани от Файф. Спомена за първоначалното съобщение за катастрофата, за неговото залавяне; за срещата на Рик с „Х“, за обработката с психосонда, за това, как Рик е бил намерен и откаран на Флорина, за лекаря, който е познал, че му е прилагано психосондиране, за смъртта на този лекар и за постепенното възвръщане на паметта на Рик. След като завърши, той рече:

– Това е всичко, Рик. Разказах ти го от игла до конец. Кое от всичко дотук ти е познато?

Бавно и мъчително Рик заговори:

– Краят. Всичко от последните няколко дни. Но си спомням някои неща и отпреди. Сигурно това е бил лекарят, пред който проговорих за първи път. Много е объркано... Но нищо повече.

– Спомнил си си и още по-стари неща. За опасността, заплашваща Флорина например.

– Да, това беше първото, което си спомних.

– А след това, не можеш ли да си спомниш какво е станало след това? Кацнал си на Сарк и си се срещнал с някакъв човек.

– Не мога – простена Рик. – Не мога да си спомня.

Рик вдигна лице. То беше бяло и мокро от пот.

– Спомних си една дума.

– Коя, Рик?

– Но тя е пълна безсмислица.

– Нищо, кажи я.

– Свързана е с някаква маса. Много, много отдавна. Много смътно. Аз седях пред нея. Мисля, че и някой друг седеше там. След това той стана и ме гледаше някак отгоре. И тогава идва тази дума.

– Коя дума? – търпеливо понита Абел.

Рик сви пестници и прошепна:

– Файф!

Всички с изключение на Файф скочиха прави. Стийн почти изпищя:

– Казах ли ви! – и избухна в неудържим писклив кикот.

17

Обвинителят

– Мисля, че е време да прекратим този фарс – рече Файф с добре овладян глас.

С хладен поглед и безизразно лице бе изчакал присъстващите да се успокоят малко и отново да седнат по местата си. С наведена глава и стиснати клепачи Рик се мъчеше да проникне в разкъсвания си от болки мозък. Валона се опитваше да придръпа главата му на рамото си, но успяваше само нежно да го поглади по бузата.

– Защо да е фарс? – с колеблив глас попита Абел.

– А нима не е? Съгласих се да се срещнем само защото ми отпратихте една заплаха. Но и тя нямаше да ме накара да се съглася, ако знаех, че срещата ще се превърне в съдебен процес срещу мен, в който ще участват ренегати и убийци в ролята едновременно и на обвинители, и на съдии.

– Това не е съдебен процес, Скуайър – с леден глас обясни Абел. – Доктор Джуниц е тук, за да открие самоличността на един служител на МБКА, което е негово право и задължение. Аз – за да браня интересите на Трантор при необходимост. Дълбоко съм убеден, че този човек, наречен Рик, е изчезналият космоаналитик. Ще прекратим срещата веднага, при условие че се съ согласиш да предадеш този човек на доктор Джуниц за по-нататъшни изследвания, включително и на физическото му състояние. Съвсем естествено ще се нуждаем от помощта ти, за да открием кой е виновен за прилагането на психосондата и за създаване на гаранции в бъдеще дейността на една организация, която стои над междупланетарната политика, да бъде защитена от подобна намеса.

– Чудесна реч! – отбеляза Файф. – Но никой не може да скрие очевидните неща. Планът ти е твърде прозрачен. И какво ще стане, ако ви предам този човек? Склонен съм да мисля, че МБКА ще измъкне от него точно това, което иска да получи. Макар официално да е организация, стояща над междупланетарните отношения, и да не е обвързана с никой регион, на практика това не е така, защото една трета от годишния ѝ бюджет се отпуска от Трантор, прав ли съм? Много се съмнявам, че един обективен наблюдател ще я обяви за истински неутрална. Сигурен съм, че разкритията, които организацията ще направи във връзка с този човек, ще послужат на имперските интереси на Трантор. Не по-

малко очевидно е и какви ще бъдат тези разкрития. Постепенно паметта на този човек ще се възвърне. МБКА ще пуска всекидневни бюлетини. Малко по малко той ще си спомни нужните ви подробности. Първо – мойто име. После външния ми вид. После точните думи. И тогава най-официално ще ме обявите за виновен. Ще бъдат поискани репарации и временно ще се наложи окупация на Сарк, окупация, която след време ще се окаже постоянна. Има граници, отвъд които всяко изнудване се проваля. Вашето, господин посланик, свършва дотук. Ако този човек ви е толкова нужен, нека Трантор изпрати флот.

– Изобщо не става дума за използване на сила – обади се Абел. – И въпреки това виждам, че тактично избягвате да отречете последните думи на този човек.

– Няма нищо за отричане. Той си спомня дума или поне твърди, че си я спомня. И какво от това?

– Нищо ли не значи това?

– Абсолютно нищо. Името Файф е доста разпространено на Сарк. Дори да приемем, че така нареченият космоаналитик е искрен, цяла година е прекарал на Флорина и е имал твърде много възможности да го чуе и там. На Сарк пристигна с кораба, който доведе моята дъщеря, още една чудесна възможност да го научи. Какво по-естествено от това думата да е някъде в паметта му? Естествено, може и да е искрен. Но това постепенно припомняне би могло и да бъде изрепетирано.

Абел не успя да каже нищо. Погледна към останалите. Джунц седеше намръщен и поглаждаше брадичката си с пръсти. Стийн се подхилваше глуповато и нещо си мърмореше. Пълномошникът флорин бе забил празен поглед в коленете си.

Изтръгвайки се от прегръдката на Валона, Рик заговори пръв.

– Чуйте ме! – стана той прав.

Бледото му лице беше разкривено. В очите му се четеше болка.

– Ново разкритие, предполагам – не се съдържа Файф.

– Изслушайте ме! Седяхме от двете страни на някаква маса. В чая ми бе сипан наркотик. Карахме се. Не мога да си спомня защо. След което се оказа, че не мога да се движа. Седях, без да мърдам, загубил бях и способността си да говоря. Можех само да мисля, всемогъщи Космос, та аз бях упоен. Исках да изкрещя и да избягам, но не можех. Тогава другият, Файф, приближи до мен. Преди нещо ми викаше, но сега мълчеше. Заобиколи масата. Спря и се надвеси над мен. Не можах да издам дори звук. Нищо не можех да направя. Опитвах се да извия нагоре поне очите си.

Рик замълча, но остана прав.

– И този друг човек беше Файф, така ли? – попита Джунц.

– Името му беше Файф.

– Този човек тук ли е?

– Не мога да си спомня как изглеждаше – отвърна Рик, без да се извърща.

– Сигурен ли си?

– Опитвам се. Но никой от вас не знае колко трудно е това! И много боли! Сякаш в мозъка ти се върти нажежена игла! Дълбоко тук! Ето тук вътре! – и той обгърна главата си с ръце.

– Зная, че е трудно – меко каза Джунц. – Но трябва да опиташ! Нали разбираш, че трябва да опитваш. Погледни този човек! Обърни се и го погледни!

Рик се извърна към Скуайър Файф. За миг го огледа втренчено и отново се обърна.

– А сега не си ли спомняш?

– Не! Не!

Файф мрачно се усмихна.

– Да не би вашият човек да си е забравил ролята? Или може би историята ви ще звучи по-правдоподобно, ако си спомни лицето ми следващия път?

– Не съм виждал този човек, никога не съм говорил с него – избухна Джунц. – Никой нищо не е подготвил, за да ви zlepостави. Единственото, което ме интересува, е истината.

– В такъв случай може ли аз да му задам няколко въпроса?

– Задавайте ги.

– Благодаря. Нито за миг не съм се съмнявал във вашата любезност. Слушай... Рик... или както ти е името.

Той се държеше като истински Скуайър към флорин.

– Да, господине.

– Спомняш си, че човекът се е приближил към теб от другата страна на масата, докато ти, упоен, не си можел да мръднеш.

– Така е, господине.

– Последното, което си спомняш, е, че той те е гледал отвисоко.

– Така е, господине.

– Опитвал си се да го погледнеш нагоре.

– Да, господине.

– Седни.

Рик седна.

В първия миг Файф не направи нищо. Тънките му устни се свиха така, че съвсем се загубиха, а мускулите на челюстта му станаха на топка под синкавата кожа на гладко избръснатото му лице. Едва тогава той се изхлузи от стола си.

Сякаш коленичи зад бюрото си. Само след миг се появи от другата му страна и всички видяха, че той стои прав.

Джунц усети, че му се завива свят. Човекът, който толкова величествено и внушително изглеждаше на своето място, се превърна най-неочаквано в невероятен дребосък.

Деформираните крака на Файф се местеха с видимо усилие, носейки напред неугледната маса от торс и едра глава. Лицето му бе пламнало, но очите гледаха все така арогантно и предизвикателно. Стийн избухна в неистов, задушаваш го смях, който, щом Файф го погледна, секна.

Останалите мълчаха вцепенени.

Рик с ококорени очи наблюдаваше дребната фигура.

– Аз ли съм човекът, който се приближи до теб покрай масата? – попита Великият Скуайър.

– Не мога да си спомня лицето му, господине.

– Не искам да си спомняш лицето му. Можеш ли да забравиш това – и той разпери ръце, за да покаже тялото си. – Възможно ли е да си забравил как изглеждам, каква е походката ми?

– Сигурно не бих могъл, господине – простена Рик. – И все пак, не зная.

– Бил си седнал, а той е бил прав и ти си го гледал от долу на горе, нали?

– Да, господине.

– Той те гледаше отгоре, поне така твърдеше преди малко.

– Да, господине.

– Това добре си го спомняш, нали? Сигурен ли си?

– Да, господине.

Двамата бяха лице срещу лице.

– Отгоре ли те гледам?

– Не, господине.

– А ти отдолу ли ме гледаш?

Очите на седналия Рик и правия Файф бяха на едно ниво.

– Не, господине.

– Възможно ли е аз да съм бил този човек?

– Не, господине.

– Сигурен ли си?

– Да, господине.

– И продължаваш да твърдиш, че името, което си спомняш, е Файф?

– Това име помня – упорито повтори Рик.

– Който и да е бил този човек, той е използвал името ми за прикритие.

– Възможно е.

Файф се обърна и бавно и с достойнство се върна до бюрото си, където отново се изкатери на стола си.

– През целия си живот не съм позволил на никого да ме види прав. Има ли друга причина, която да налага тази среща да продължи?

Абел се почувства едновременно и притеснен, и ядосан. Дотук нито една от целите на тази среща не бе постигната. На всяка стъпка Файф успяваше да се измъква неуязвим, а останалите правеха грешка след грешка. Файф излизаше победител. Принудили го бяха да участва в разговорите, предявили му бяха обвинения, които той веднага бе оборил.

Файф щеше да се погрижи цялата Галактика да научи за този разговор и без да се отдалечава твърде от истината, щеше да превърне информацията си в мощна антитранторска кампания.

На Абел много му се искаше да сведе до минимум загубите си. Космоаналитикът вече не беше нужен на Трантор. Оттук нататък каквото и да „си спомнеш“, щеше да бъде обект на подигравки, независимо от дозата истина и него. Всеки щеше да го счита за оръдие на транторския империализъм, при това некачествено оръдие.

И въпреки всичко се колебаеше да вземе решение. Междувременно Джунц се обади:

– Мисля, че съществуват сериозни основания да не прекратяваме нашата среща. Все още не сме разбрали кой всъщност е виновен за прилагането на психосонда. Вие обвинявате Скуайър Стийн, той пък обвинява вас. Дори да приемем, че и двамата бъркате, тоест, че и двамата сте невинни, остава фактът, че и двамата сте убедени, че някой от Великите Скуайъри е инициатор на това. Но тогава кой от всичките?

– Има ли някакво значение? – попита Файф. – Защото, що се отнася до вас, не би трябвало да има. Ако не беше намесата на Трантор и МБКА, този въпрос вече щеше да бъде решен. Не бива да забравяте, че който и да е бил инициаторът за прилагането на психосонда, неговата цел всъщност е била да завладее изцяло производството на кирт. Ето защо за нищо на света няма да му позволя да се измъкне. Щом бъде

открит, ще ви върнем вашия космоаналитик здрав и невредим. Засега това е единственото предложение, което мога да ви направя, при това е съвсем разумно.

– Какво ще правите с човека, който е извършил обработката?

– Това вече е вътрешен въпрос, който не ви засяга.

– Напротив, засяга ни – възрази енергично Джунц. – Тук не става въпрос само за този космоаналитик. Има и нещо много по-важно и искрено се учудвам, че никой досега не го е споменал. Рик не е бил подложен на обработка с психосонда само защото е космоаналитик.

Абел не можеше да разбере точно какви са намеренията на Джунц, но усещаше, че думите му започват да накланят везните в тяхна полза.

– Доктор Джунц, естествено, има предвид първото съобщение на космоаналитика за опасността, която заплашва Флорина.

– Доколкото зная – сви рамене Файф, – никой до този момент, включително и доктор Джунц през цялата година, която прекара тук, не е придавал особена важност на това съобщение. Но така или иначе вашият човек е тук, защо не го попитате?

– Защото съвсем естествено е той да не си спомни – гневно се обади Джунц. – Психосондирането засяга най-силно способността на мозъка да прави причинно-следствени връзки. Човекът може и никога да не успее да възстанови количествените аспекти на своята работа до този момент.

– В такъв случай информацията е загубена безвъзвратно – заключи Файф. – Тогава какво остава?

– Нещо съвсем конкретно. Точно там е работата. Има и друг, който знае, и това е именно човекът, приложил психосондата. Той самият може и да не е бил космоаналитик, може и да не знае подробностите. Но е разговарял с човека, когато е бил съвсем наред. Без да е знаел достатъчно, никога нямаше да посмее да пристъпи към унищожаване на източника си на информация. И така, спомняте ли си нещо в тази връзка?

– Само това, че съществуваше опасност и тя беше свързана с космически течения – промърмори Рик.

– Дори да разберете, каква полза ще имате от това? – попита Файф. – Доколко може да се има доверие на теориите, които заболелите космоаналитици предлагат. Много от тях твърдят, че знаят тайната на вселената, а се оказва, че са толкова тежко болни, че едва разчитат показанията на собствената си апаратура.

– Може и да сте прав. Да не би да се боите, че ще науча нещо?

– Не, само съм категорично против разпространяването на каквито

и да е мрачни слухове, верни или не, които могат да повлияят на киртовото производство. Съгласен ли сте, Абел?

Абел проскръца мислено със зъби. Файф се измъкваше и заставаше в позиция, подходяща, за да хвърли обвинението за нарушаване на киртовите доставки върху действията на Трантор. Но и Абел не беше играч от вчера.

– Не съм – спокойно заяви той. – Предлагам ви да изслушате доктор Джунц.

– Благодаря – рече Джунц. – Сам казахте, Скуайър Файф, че който и да е инициаторът на психосондирането, то той е виновен за смъртта на лекаря, прегледал Рик. Това означава, че човекът, който е извършил психосондирането, е имал възможност да следи отблизо престоя на Рик на територията на Флорина.

– Е и?

– Не може да не е оставил улики, докато го е следил.

– Да не би да мислите, че местните тук ще могат да ви кажат кой е наблюдавал Рик?

– А защо не?

– Не сте саркит и затова правите грешки. Уверявам ви, че флорините знаят къде им е мястото. Те не се доближават до Скуайърите, а и дори някой Скуайър да се приближи до тях, те гледат само във върховете на обувките си. Няма и представа дали някой ги следи.

Джунц видимо потрепера от възмущение. За Скуайърите техният деспотизъм бе нещо толкова естествено, че дори не виждаха колко срамно и нередно е да го изричат публично.

– Обикновените местни може би – да – продължи той. – Но тук при нас има човек, който не е обикновен местен. Мисля, че, съдейки по действията му, той не е от онези флорини, които спазват стриктно ограниченията. Още повече че до този момент не е взел никакво участие в разговора ни и аз искам да му задам няколко въпроса.

– Показанията на този местен са без всякаква стойност. Използвам случая отново да настоя Трантор да го предаде, за да бъде изправен по съответния ред пред съда на Сарк.

– Нека първо поговоря с него.

– Струва ми се, това няма да навреди никому, Файф – подкрепи го меко Абел. – Ако не желае да отговаря или не може да му се вярва, ще обмислим молбата да ви бъде предаден.

Теренс, който до този момент съсредоточено разглеждаше пръстите на ръцете, си вдигна очите за малко.

Джунц се обърна към него.

– От момента, в който е бил намерен на Флорина, Рик е живял във вашия град, нали?

– Да.

– И вие сте бил в града през цялото това време? Искам да кажа, налагало ли ви се е да отсъствате за дълго по работа?

– Пълномощниците никога не отсъстват по работа. Работата им е вътре в града.

– Добре. А сега се отпуснете и не се засягайте без причина. Сигурно в задълженията ви влиза и да знаете дали някой Скуайър ще идва в града на посещение.

– Така е. Когато идват, разбира се.

– А идват ли?

– Веднъж или два пъти. Съвсем формално – мръдна с рамене Теренс. – Мога да ви уверя, че Скуайърите не обичат да си цапат ръцете с кирт. Имам предвид необработения.

– Дръж се прилично – провикна се Файф.

– Можете ли да ме принудите? – погледна го Теренс в очите.

– Файф, нека оставим разговора да се води между Джунц и човека – намеси се меко Абел. – Ние двамата с вас сме само зрители.

Джунц изпита истинска симпатия към дързостта на Пълномощника, но каза:

– Моля ви, Пълномощнико, отговаряйте ми без допълнителни коментари. Кажете ми кои Скуайъри ви посетиха през последната година.

– Откъде да знам – троснато отвърна Теренс. – Не мога да отговаря на такъв въпрос. Скуайърите са си Скуайъри, а местните – местни. Какво като съм Пълномощник, за тях аз си оставам местен. Не ги посрещам пред градската порта и не ги питам за имената им. Получавам съобщение, адресирано до Пълномощника. Казва се, че на еди-коя си дата ще пристигне на проверка Скуайър, и аз трябва да направя съответните приготовления. Да се погрижа работниците да са с най-хубавите си дрехи, да се почистят фабриките, да се стегне дисциплината, да се попълнят запасите от суровина, всички да изглеждат щастливи и доволни, бараките да се измият, улиците да лъщят и да има подръка няколко танцьорки, в случай че на Скуайърите им се поиска да погледат любопитни национални танци, както и няколко хубави моми...

– Достатъчно, Пълномощнико. Това няма значение – прекъсна го Джунц.

– За вас може и да няма, но за мен – има.

След продължителния му опит с флорините от Гражданската служба Пълномощникът действаше на Джунц като глътка прясна вода. Реши, че ще направи каквото зависи от него и от МБКА, за да се попречи на предаването на този човек на Скуайърите.

Вече по-спокойно Теренс продължи:

– В това се състои моето участие. Когато дойдат, аз се нареждам до всички останали. Не зная кои са. Не говоря с тях.

– Имаше ли някакво подобно посещение през седмицата, преди онзи лекар да бъде убит? Предполагам, знаете кога е починал той.

– Струва ми се, че чух нещо такова в новините. Но не мисля, че по това време е имало проверка от Скуайъри. Не, не мога да се закълна.

– Чия собственост са земите, в които вие работите?

Устните на Теренс се разтеглиха силно в някакво подобие на усмивка.

– На Скуайър Файф.

С неподзирана бързина на реакцията Скуайър Стийн се намеси.

– Виж ти! Наистина! С този разпит вие помагате на Файф, доктор Джунц. Не виждате ли, че до нищо няма да ви доведе. Така си е! Допускате ли, че ако Файф иска да държи под око онова същество, ще си прави труда да пътува до Флорина, за да го наглежда? Че за какво са патрулите?

– В толкова особен случай – ядосан не на шега прекъсна го Джунц, – когато икономиката на един цял свят, а може би и неговата цялост са в паметта на един-единствен човек, онзи, който е направил сондирането, надали ще остави нещата в ръцете на патрулите.

– Та дори когато е изтрил всичко от неговата памет, така ли? – не издържа Файф.

Абел издаде напред долната си устна и смръщи чело, Пред очите му и Джунц започваше да губи играта.

Но Джунц още не се предаваше. Вече малко колебливо, той продължи да пита:

– А имате ли определен патрулен отряд или група от патрули, които да се навъртат наоколо?

– Не ми е известно. За мен те не са нищо друго освен униформи.

Джунц се обърна към Валона рязко и напористо.

Само миг преди това тя бе пребеляла като платно, а очите ѝ бяха широко отворени и блестяха. Нещо, което не убягна на Джунц.

– Какво има, момиче?

Но тя само клатеше глава безмълвно. „Нищо повече не може да се

направи – мислеше си Абел. – Всичко свърши.“ Вече права. Валона трепереше от главата до краката.

– Искам да кажа нещо – с хриптене промълви тя.

– Кажи, разбира се. Казвай.

– Аз съм само една проста селянка – започна тя почти без дъх и обзета от страх, който се излъчваше от цялото ѝ същество. – Моля ви, не ми се сърдете. Струва ми се, че има само един отговор. Наистина ли моят Рик е толкова важен? Толкова, колкото казахте, че е преди малко?

– Убеден съм, че е така. И все още е.

– Щом казвате, сигурно е така. Онзи, който го е закарал на Флорина, не би посмял да го изпусне дори за миг. Нали? Искам да кажа, че можеше да се случи надзирателят да пребие Рик или децата да го ударят с камък, или пък да се разболее и да умре. Нямахте да го остави безпомощен в полето, където можеше и да го намери някой? Не би могъл да разчита само на късмета, че някой ще го открие и ще го прибере – сега вече тя говореше напрегнато, но речта ѝ се лееше.

– Продължавай – окуражи я Джунц.

– Имаше такъв един човек, който наблюдаваше Рик от самото начало. Той го откри в полето, нареди нещата така, че аз да се грижа за него, пазеше го от неприятности и почти всеки ден знаеше какво се е случило. Той дори знаеше за лекаря, защото аз отидох и му разказах. И това беше той. Той беше!

Гласът ѝ от напрежение бе станал писклив, а пръстът ѝ сочеше недвусмислено към Мирлин Теренс, Пълномощника.

В този момент дори свръхчовешкото спокойствие на Файф не издържа и улавяйки се за бюрото си, той надигна тежкото си тяло от стола и бързо изви глава към Пълномощника.

18

Победителите

Всички в кабинета сякаш получиха парализа на гласните струни. Рик въртеше недоумяващ поглед ту към Валона, ту към Теренс.

След това се разнесе пискливият смях на Стийн и магията бе разрушена.

– Вярвам го! Така си е! Откога ви разправям, че Файф плаща на местния. Тъкмо да видите най-накрая какъв човек е Файф. Плаща на един местен, за да...

– Това е лъжа...

Последните думи бяха не на Файф, а на Теренс. Той беше скочил и очите му мятаха гневни пламъци.

– Кое по-точно? – попита Абел, който най-малко от всички бе развълнуван от обрата на нещата.

Теренс го погледна за миг, сякаш не можеше да проумее какво го питат.

– Онова, което каза Скуайърът – промълви той. – Никой за нищо не ми е плащал.

– Какво ще кажеш за твърдението на момичето? И то ли е лъжа?

Теренс облиза устни.

– Не. Момичето казва истината. Аз съм човекът, който обработи човека с психосонда. Не, не ме гледай така, Лона. Не исках да му причиня болка. Нямах представа какво ще се случи. – И той седна на стола си.

– Този ваш ход, Абел, не ми е ясен – обади се Файф, – но просто е невъзможно да припишете на този престъпник и това тежко престъпление. Всички знаят, че само един Велик Скуайър има достатъчно познания и средства да извършва психосондиране. Или може би възнамерявате с този ход на фалшиво признание да спасите вашия човек Стийн.

Теренс сплете здраво пръсти, наведе се напред и категорично просъска:

– Не взимам и транторски пари.

Файф изобщо не му обърна внимание.

Последен дойде на себе си Джунц. В първия миг дори напълно забрави, че Пълномощникът не е в една стая с него, че се намира под охраната на транторските войници на територията на посолството и че той вижда само неговия образ, така както и образа на Файф. Искаше да

отиде до Пълномощника, да го улови за раменете, да го дръпне настрана и да поговори с него. Но това бе невъзможно.

– Излишно е да спорим, преди да сме чули самия човек – рече той най-накрая. – Нека чуем подробностите. Ако наистина той е извършил сондирането, това, което ще разкаже, е от огромно значение. А ако не е, подробностите, които ще се опита да представи, ще го опровергават.

– Искате да знаете какво се случи ли? – провикна се Теренс. – Ще ви кажа. Мълчанието не може да ми помогне вече. В крайна сметка или Сарк, или Трантор, един Космос знае. Така поне ще мога да разкрия някои неща. – Той посочи към Файф. – Ето тук е един Велик Скуайър. И той твърди, че само Велик Скуайър има право да знае и да притежава средствата за извършване на психосондиране. И той искрено вярва в това. Но какво знае той? Какво знае всеки един от саркитите? Не те водят управлението, а флорините! Флоринската Гражданска служба. Те получават документите, те ги изготвят, те ги попълват, те ги подреждат. Именно документите управляват Сарк. Вярно е, че много от нас са смазани като хора, но знае ли някой от вас на какво сме способни, стига да поискаме, и то под носовете на проклетите ни Скуайъри? Е добре, сега ще видите какво свърших аз. Преди около година за известно време изпълнявах длъжността ръководител движение на космодрума. Влизаше в подготовката ми. Ще го откриете в документите ми. Ще се наложи да поровите, защото като титуляр там е записан един саркит. Той се водеше на тази длъжност, но фактически работата вършех аз. Името ми ще откриете в отдела „Местен персонал“. Нито един саркит няма да си цапаръцете да бръкне там. Когато местната служба на МБКА изпрати съобщението на космоаналитика до космодрума с предложение да посрещнем кораба му с линейка, човекът, който прие това съобщение, бях аз. Предадох само това, което беше безопасно, като спестих вестта за разрушаването на Флорина. Подготвих нещата така, че да посрещна кораба на едно малко летище в покрайнините. Това се уреди много лесно. Всички съобщения и връзки бяха в ръцете ми. Не забравяйте, че бях в Гражданската служба. Ако един Велик Скуайър поиска да свърши подобно нещо, никога няма да успее, защото ще трябва да нареди на някой флорин да го направи вместо него. А аз умеех да го правя, и то без ничия помощ. Толкова за познанията и средствата. Посрещнах космоаналитика и го скрих както от Сарк, така и от службата на МБКА. Изстисках от него толкова информация, колкото можех, и се приготвих да я използвам срещу Сарк, в полза на Флорина.

– Ти ли изпрати онези писма? – не се съдържа Файф.

– Аз, Велики Скуайър – отговори спокойно Теренс. – Надявах се да взема в ръцете си такава част от производството на кирт, която да ми позволи да преговарям с Трантор при условия, поставени от мен, и да ви прогоня от планетата.

– Бил си луд.

– Възможно е. Така или иначе не сполучих. Бях казал на космоаналитика, че съм Скуайър Файф. Наложих се, защото той знаеше, че най-важният човек на планетата е именно Файф, и вземайки ме за Файф, беше готов да говори. Много ми беше смешно, когато го виждах как вярва, че Файф иска да помогне на Флорина. За съжаление той беше много по-нетърпелив от мен самия. Твърдеше, че всеки изгубен ден ни приближава към катастрофата, докато аз знаех, че за преговорите ми със Сарк е нужно време. Накрая видях, че ще ми е много трудно да го овладя и се налага да използвам психосонда. Успях да се сдобия с уреда. Бях виждал как се използва в болниците. Знаех това-онова, но за нещастие то не беше достатъчно. Настроих уреда така, че да премахна напрежението от повърхностните слоеве на мозъка му. Процедурата е много проста. Още не мога да си обясня какво стана всъщност. Предполагам, че напрежението е проникнало в по-дълбоките слоеве на мозъка и сондата автоматично го е проследила, изсмуквайки заедно с него и голяма част от съзнателната дейност. В резултат в ръцете си държах едно нещастно безумно същество... Много съжалявам, Рик.

Рик слушаше много внимателно.

– Не биваше да бъркате в главата ми, Пълномощнико – промълви той. – Но предполагам колко ужасно сте се чувствали.

– Така е – продължи Теренс. – Ти поживя на планетата. Знаеш какво представляват патрулите и Скуайърите, знаеш каква е разликата между Долния и Горния град.

След малко Теренс продължи своя разказ:

– И така, не знаех какво да правя с космоаналитика. Не можех да го оставя, защото щяха да го намерят и да разкрият самоличността ми. Не можех и да го ликвидирам – сигурен бях, че паметта му ще се върне, и по-късно можех да използвам събраната от него информация, да не говорим, че ако го премахнех, това щеше да ме лиши от доброто разположение на Трантор или МБКА, които в крайна сметка щяха да ми бъдат нужни. Освен това в онези дни не можех да убивам. Успях да уредя да ме изпратят на Флорина като Пълномощник и взех със себе си космоаналитика с подправени документи. Подредих нещата така, че да го намерят, и избрах Валона да се грижи за него. Всичко беше наред, докато

тя не реши да го заведе на лекар. Тогава се наложи да търся достъп до енергийните централи на Горния град. Не беше невъзможно. Инженерите бяха саркити, но пазачите са флорини. На Сарк бях научил доста неща и знаех как да прекъсна една енергийна линия. Нужни ми бяха около три дни, за да отстраня лекаря. След това започнах да убивам по-лесно. Но не предполагах, че лекарят води двойна картотека. Жалко наистина.

Теренс вдигна поглед към хронометъра на Файф.

– Преди сто часа – продължи той, – интересно, сякаш е било преди сто години, Рик започна да си спомня отново. Ето това е цялата история.

– Не – обади се Джунц. – Не е цялата. Какви са подробностите около предупреждението на космоаналитика за разрушаването на планетата?

– Мислите ли, че разбиха нещо от онова, което той ми говореше? За мен, прощавай, Рик, това беше пълна безсмислица.

– Не е вярно – избухна Рик. – Не е възможно.

– Космоаналитикът е имал кораб – не се съдържа пак Джунц. – Къде е той?

– Отдавна е на гробището за кораби – отговори Теренс. – Беше нужна само една заповед за бракуване. Моят началник я подписа, саркитът никога не гледа какво подписва. Нещата се уредиха без никакви въпроси.

– А документите на Рик? Казахте, че ви показал някакви документи.

– Предайте ни този човек – обади се неочаквано Файф – и за много кратко време ще научим всичко, което той знае.

– А, не – възпротиви се Джунц. – Първото му престъпление е срещу МБКА. Отвлякъл е и е осакатил един космоаналитик. Той е наш.

– Джунц е прав – обади се Абел.

– Вижте какво – рече Теренс. – За всяка дума, която чух, съм се застраховал. Скрил съм добре материалите на Рик. Нито един саркит, нито един транторианец не може да ги открие. Ако искате да ги видите, ще трябва да ми дадете политическо убежище. Във всичко, което съм правил, съм се ръководил от искрен патриотизъм, действал съм само в името на доброто на моята планета. Щом жителите на Сарк или Трантор могат да претендират за патриотизъм, защо и жителят на Флорина да няма право на това?

– Посланикът каза, че ще бъдете предаден на МБКА – рече Джунц. – Давам ви дума, че няма да бъдете върнат на Сарк. Положително ще ви съдят за извършеното престъпление над космоаналитика. Не мога да ви

дам никакви гаранции за резултатите, но ако ни сътрудничите, това ще облекчи положението ви.

Теренс задържа изпитателния си поглед върху Джунц.

– Ще рискувам и ще приема предложението ви, докторе. Според изчисленията на космоаналитика слънцето на Флорина било в състояние на готовност за превръщането му в „нова“.

– Какво? – възкликнаха всички с изключение на Валона.

– Всеки момент щяло да „гръмне“ – продължаваше Теренс иронично. – И тогава Флорина щяла да се изпари и да се разнесе като дим от цигара.

– Не съм космоаналитик, но доколкото зная, никой не може да предвиди кога ще експлодира някоя звезда – пръв се обади Абел.

– Това е вярно. Поне засега. А обясни ли ви Рик какви са основанията му за тази прогноза? – попита Джунц.

– Струва ми се, че в документите му може да се намери отговор на вашия въпрос. Спомням си само за въглеродното течение.

– Какво?

– Повтаряше само „въглеродното течение на космоса“, „въглеродното течение на космоса“ и „каталитичния ефект“. Това беше.

Стийн се изкиска, за кой ли път.

Файф смръщи чело.

Джунц се ококори.

– Моля да ме извините – рече най-накрая представителят на МБКА. – Веднага се връщам. – Той излезе от обсега на камерите и изчезна.

Върна се след петнайсет минути.

Огледа се недоумяващо. Останали бяха само Файф и Абел.

– Ама къде са... – опита се да каже нещо той.

– Вас чакаме, доктор Джунц – обади се Абел. – Космоаналитикът заедно с момичето са на път за посолството. Срещата приключи.

– Как така приключи! Галактико, та ние едва започнахме. Трябва да обясня възможностите за раждането на една „нова“.

– Не е необходимо, докторе – размърда се неспокойно Абел.

– Напротив, необходимо е. Дайте ми поне пет минути.

– Нека говори – усмихна се Файф.

– Да започнем отначало. Още от първите научни трудове на галактическата цивилизация е известно, че звездите черпят енергията си от ядреното преобразуване в тяхната вътрешност. Известно е също така, че в зависимост от условията във вътрешността на звездите съществуват два типа ядрена трансформация, които създават необходимата енергия.

И при двата типа става дума за превръщане на водорода в хелий. Първата трансформация е директна – два водородни атома и два неутрона образуват едно хелиево ядро. Втората е индиректна и се осъществява на няколко етапа. И при нея в крайна сметка водородът се превръща в хелий, но се минава през последователни фази, в които участват и въглеродни ядра. Тези въглеродни ядра не се изразходват, а претърпяват промени по време на протичането на реакцията, така че минимални количества въглерод може да се използват отново и отново за превръщането на водорода в хелий. С други думи, въглеродът играе роля на катализатор. Всичко това е било известно много отдавна, още по времето, когато човечеството е населявало една-единствена планета, ако изобщо е имало такова време.

– Щом всички ние знаем това – обади се Файф, – вие не ни казвате нищо ново, а само ни губите времето.

– Но това е *всичко*, което знаем. Никой до ден днешен не е могъл да определи дали звездите използват единия или другия от ядрените процеси или и двата. Открай време съществуват привърженици и на едната, и на другата теория. Обикновено се предпочита теорията за непосредствено превръщане на водорода в хелий като по-просто. Вероятно теорията на Рик се е свеждала до следното: непосредственото превръщане на водород в хелий е *нормалният* източник на енергия за звездите, но при известни условия въглеродният катализатор ускорява процеса и нагорещява допълнително звездата. В космоса съществуват течения, това всички го знаят. Някои от тях са въглеродни. Звездите, които минават покрай тях, поемат неизброимо количество атоми. Общата маса на тези атоми е свършено незначителна в сравнение с общата маса на звездата и не може да ѝ повлияе. *С изключение на въглерода!* Звезда, която минава през течение с необикновена концентрация на въглерод, става неустойчива. Не мога да кажа колко години, колко века или милиони години са необходими на въглеродните атоми, за да проникнат във вътрешността на звездата, но вероятно периодът е дълъг. Което означава, че въглеродният поток е широк и звездата го е прекосила под малък ъгъл. Така или иначе, щом количеството въглерод, проникнало до сърцевината на звездата, превиши критичната маса, излъчването на звездата нараства неимоверно много. Външните слоеве се разпукват под напора на огромната експлозия и вече имате „нова“. Разбирате ли?

Джунц чакаше.

– Да не би да измислихте всичко това за две минути, използвайки откъслечните спомени на Пълномощника за думите на космоаналитика?

– Но да, и какво чудно има тук? Космоаналитиците са готови за такава теория. Ако Рик не беше стигнал до нея, то много скоро някой друг непременно щеше да я формулира. В интерес на истината, тя е предлагана и от други хора, но никой не гледаше сериозно на думите им. Междувременно космоанализата напредна извънредно много, но никой не може да предвиди кога коя звезда ще поеме свръхдоза въглерод. Сега вече знаем за съществуването на въглеродните течения. Можем да предвидим посоката на тяхното движение, да предвидим кои звезди ще са пресекли пътя им през последните десет хиляди години и да сверим списъка им с този на новообразуваните „нови“, на тяхното формиране и промени. Сигурно точно това е направил и Рик. Вероятно в това са се състояли и неговите пресмятания и наблюдения, които се е опитал да покаже на Пълномощника. Най-важното сега е евакуацията на населението на Флорина да започне незабавно.

– Знаех си, че ще стигнем и до това – обади се Файф.

– Съжалявам, Джунц, но засега това е невъзможно – рече Абел.

– Защо да е невъзможно?

– Кога ще избухне слънцето на Флорина?

– Не зная. Съдейки по тревогата на Рик отпреди една година, разполагаме с твърде малко време.

– Но ден не можете да определите, нали?

– Естествено, че не мога.

– Кога ще бъдете в състояние да го назовете?

– Това е невъзможно. Дори да получим изчисленията на Рик, всичко ще трябва да се провери отново.

– Можете ли да гарантирате, че теорията на космоаналитика ще се окаже вярна?

– Лично аз съм сигурен в нея – смръщи чело Джунц – но никой учен не е в състояние да даде предварително пълни гаранции за една теория.

– Значи настоявате да започне евакуация на Флорина само по силата на вашите предположения.

– Струва ми се, че никой не бива да поеме риска да постави на карта живота на хората от цяла една планета.

– Бих се съгласил с вас, ако Флорина беше една обикновена планета. Но Флорина доставя кирт за цялата Галактика. Това прави евакуацията невъзможна.

– До това споразумение ли стигнахте с Файф по време на отсъствието ми?

– Нека да ви обясня, доктор Джунц – намеси се Файф. – Правителството на Сарк никога няма да даде съгласие за евакуацията на Флорина, дори МБКА да потвърди изцяло вашата теория за „новите“, Трантор също не може да ни принуди, защото ако Галактиката може и да подкрепи една война срещу Сарк в името на оцеляването на киртовото производство, тя никога няма да подкрепи военни действия, целящи спирането му.

– Така си е – рече Абел. – Боя се, че и нашите хора няма да ни подкрепят в една такава война.

Непреодолима погнуса се надигна в гърдите на Джунц. Съдбата на населена с хора планета не означава нищо в сравнение с някаква икономическа необходимост!

– Изслушайте ме – започна той. – Как не разбирате, че този въпрос засяга не само една планета, а цялата Галактика. Всяка година в Галактиката се образуват по около двадесет „нови“. Освен това от стоте милиарда звезди в Галактиката поне две хиляди променят характеристиките на своето излъчване така, че да превърнат всяка населена планета в ненаселена. Човешки същества обитават един милион звездни системи в Галактиката. Това означава, че на всеки петдесет години по една населена планета става прекалено гореща, за да живеят на нея хора. Но на всеки пет хиляди години за някоя от населените планети има петдесет и пет процента вероятност да бъде превърната в пара. Ако Трантор не направи нищо за Флорина и позволи тя да се изпари заедно с хората на нея, това ще бъде предупреждение за всички народи на Галактиката, че когато дойде техният ред, не могат да разчитат на помощ, тъй като неколцина властници може да изгъкнат аналогични икономически съображения. Ще поемете ли този риск, Абел? От друга страна, подавайки ръка на Флорина, Трантор ще декларира своята грижа към населението на цялата Галактика, ще стане ясно, че поставя техните интереси над чисто собственическите права. Трантор ще спечели авторитет, каквото никоя война не може да му донесе.

– Не, Джунц – наведе глава Абел. – Всичко това, което казахте, много ми харесва, но е абсолютно неосъществимо. Не мога да предпочета чувствата пред сигурния политически ефект от опитите да бъде прекъснато производството на кирт. Според мен ще бъде разумно да се спре допълнително проучване на теорията. Вероятността тя да се потвърди ще донесе прекалено много беди.

– А ако *наистина* е вярна?

– Трябва да действаме, изхождайки от презумцията, че не е вярна. Предполагам, че преди малко отидохте да се свържете с МБКА.

– Да.

– Няма значение. Мисля, че Трантор има достатъчно власт, за да преустанови проучването.

– Боя се, че се лъжете. Всичко друго, но не и това проучване. Господа, много скоро ще разполагаме с евтин кирт. Само след година няма да съществува монопол върху кирта, независимо от това ще имаме ли „нова“ или не.

– Какво искате да кажете?

– В края на нашата среща се стигна до най-съществения въпрос. Киртът вирее само на Флорина. От семената му на другите планети расте най-обикновена целулоза. Флорина е може би единствената населена планета, която по една случайност е в период на образуване на „нова“, тъй като преди може би хиляда години първа е пресякла въглеродния поток под малък ъгъл. Много вероятно е киртът да е в пряка зависимост от състоянието на планетата.

– Глупости – пренебрежително го прекъсна Файф.

– Мислите ли? Трябва да има някакво обяснение защо киртът е кирт на Флорина, а на всяка друга планета – най-обикновен памук. Учените опитаха всички възможни начини за изкуствено производство на кирт, но работеха слепешката и за това нищо не постигнаха. Сега вече ще знаят, че това е свързано със състоянието на планетата.

– Нали се опитаха да възпроизведат радиационните характеристики на слънцето на Файф? – презрително подхвърли Великият Скуайър.

– Да, но те възпроизведоха само видимата и ултравиолетовата част от спектъра. А частта с инфрачервените лъчи и след нея? Какво ще кажете и за магнитните полета, за емисията на електрони? А за въздействието на космическите лъчи? Не съм специалист по физика на биохимичните процеси, ето защо не мога да изтъкна и други аргументи, които вероятно съществуват. Но такива специалисти в момента работят усилено, а те са страшно много. Уверявам ви, че само след година решението ще бъде намерено. Сега вече икономиката е на страната на човечеството. Галактиката има нужда от евтин кирт и ако го открият или дори само си представят, че са близо до откриването му, те ще настояват Флорина да бъде евакуирана, и то не само в името на човечността, а дори заради това, че най-сетне ще лишат саркитите от безскрупулното трупане на богатство.

– Блъфирате! – изръмжа Файф.

– И вие ли така мислите, Абел? – попита Джуниц – Помогнете ли на Скуайърите, на Трантор ще се гледа като на спасител не на киртовото

производство, а на монопола върху кирта. Готов ли сте за това?

– А Трантор готов ли е за война? – попита Файф.

– Война ли? Глупости! Скуайър, собствеността ви във Флорина ще бъде без всякаква стойност, независимо от това ще се роди ли „нова“, или не. Продавайте. Продайте цялата Флорина. Трантор ще я купи.

– Как така, ще я купи ли? – Абел вече нищо не разбираше.

– А защо не? Трантор има тези средства, а ще спечели и благоразположението на хората от цялата вселена, което ще върне разходите хилядократно. Ако кажете на жителите на другите планети, че спасявате стотици милиони човешки живота, надали ще ви подкрепят, но ако им кажете, че по този начин ще поевтините цената на кирта, няма да ви откажат.

– Ще помисля за това – рече Абел.

Посланикът се извърна към Файф, който сведе очи.

След дълго мълчание той също каза:

– И аз ще помисля за това.

– Не мислете прекалено дълго – проехтя дрезгавият смях на Джунц.
– Историята с кирта ще свърши твърде бързо. Вече нищо не може да спре процеса. След това никой от вас няма да има свободата да действа. Сега и двамата можете да сключите добра сделка.

Пълномощникът имаше вид на съсипан човек.

– Истина ли е това? – не спираше да повтаря той. – Истина ли е? И няма да има вече Флорина?

Теренс разпери ръце безпомощно, сетне ги отпусна.

– Истина е – потвърди Джунц.

– Ако искате да получите документите на Рик, ще ги намерите сред папки със статистики в родния ми град. Извадих някои папки отпреди няколко века. Никой няма да рови там, просто няма за какво.

– Вижте – рече Джунц. – Мисля, че можем да се споразумеем с МБКА. Ще имаме нужда от наш човек на Флорина, който познава флорините и може да ни каже как да им обясним фактите, как най-добре да организираме евакуацията, как да подберем подходяща планета, на която да заселим хората. Ще ни помогнете ли?

– И да се предам по този начин, така ли? За да не ме съдят за убийство? Защо не? – Очите на Теренс плувнаха в сълзи. – Аз така или иначе съм губещ. Няма да имам вече свой свят, свой дом. Ние всички губим. Флорините губят своя свят, саркитите – своето богатство, транторианците – възможността да го получат. Никой не печели нищо.

– Освен – меко го прекъсна Джунц – Галактиката. Ражда се една

нова Галактика, освободена от заплахата от нестабилност, в която ще има кирт за всички, Галактика, съвсем близка до политическото единение. Ще видите, че ще има и печеливши. Цял квадрилон печеливши. Всички хора от Галактиката, ето ги победителите.

Епилог

Година по-късно

– Рик! Рик! – Седим Джунц бързаше през космодрума към кораба с протегнати ръце. – Ето те и теб, Лона! Нямахте да те позная! Как сте? Всичко наред ли е?

– Не бихме могли и да желаем повече. Получил си писмото ни, доколкото разбирам – каза Рик.

– Разбира се. Кажете какво мислиш за всичко, което става тук? – попита Джунц по пътя към кабинета му.

– Тази сутрин бяхме в нашия стар град – промълви тъжно Валона. – Полето е толкова пусто! – Сега тя беше облечена по-скоро като жителка на империята, отколкото като селянка.

– Сигурно е потискаща гледка за хора, които са живели там. Дори на мен взе да ми става тъжно, но ще остана, докато мога. Слънчевата радиация на Флорина представлява много голям интерес за теоретичите.

– Такъв брой евакуирани за по-малко от година! Трябва да сте създали чудесна организация.

– Мъчим се да направим всичко възможно, Рик. Прощавай, може би трябва да те наричам с истинското ти име.

– Моля те, недей. Няма да успея да свикна с него. Рик е единственото име, което все още си спомням.

– Реши ли дали ще се върнеш към космоанализата?

– Реших – отговори Рик, – но отговорът ми е „не“. Никога няма да мога да си спомня всичко. Тази част от паметта ми е загубена завинаги. Но това изобщо не ме тревожи. Ще се върна на Земята... Между другото надявах се да се срещна с Пълномощника.

– Струва ми се, че няма да можеш. Той реши да си замине днес. Може би не искаше да се видите. Има чувство за вина към теб. Но ти не изпитваш неприязън към него, нали?

– Не, разбира се, тогава той е имал най-добри намерения, а и това промени коренно живота ми. Ето, срещнах Лона – и ръката на Рик обгърна раменете на младата жена.

Валона го погледна с усмивка.

– Освен това ме излекува от нещо. Открих например защо съм станал космоаналитик. Повече от половината космоаналитици са жители на една-единствена планета – Земята. Всеки, който се е родил на

радиоактивна планета, расте в страх и несигурност. Една погрешна стъпка може да означава смърт и повърхността на нашата планета е най-големият ни враг. Това, доктор Джунц, създава чувство на несигурност, на страх от планетите. Щастливи сме само в космоса. Той е единствено то място, където се чувстваме в безопасност.

– Искаш да кажеш, че вече не изпитваш този страх, така ли?

– Точно така. Дори усещането съм забравил. Пълномощникът е използвал психосондата, за да намали тревогата, но не е регулирал нивото на интензитет. Смятал е, че има да се справи с някакъв временен проблем. Не е подозирал за другия ми сериозен проблем. В резултат ме избави и от двата. Сега вече не се налага да остана в космоса. Мога да се върна на Земята. Мога да работя там, а и Земята се нуждае от хора. И винаги ще се нуждае.

– Знаеш ли какво ми хрумна – обади се доктор Джунц. – Защо не направим за Земята това, което сторихме за Флорина? Кому е нужно жителите на Земята да живеят в страх и несигурност? Галактиката е голяма.

– Не! – категорично отрязва Рик. – Нещата са съвсем различни. Земята има свое минало, доктор Джунц. Много хора не вярват, но ние земните жители знаем, че човешката раса се е родила именно на Земята.

– Може и да си прав.

– Така е. Това е планета, която не може да бъде напусната, просто не бива. Някой ден ще я променим, ще преобразим повърхността ѝ и ще я върнем към първоначалния ѝ образ. Дотогава – оставаме.

– Аз също съм жителка на Земята – тихо додаде Валона.

Рик бе отправил поглед към хоризонта. Горният Град бе така ослепителен, но беше съвършено пуст.

– Колко души останаха на Флорина? – попита той.

– Около двадесет милиона. С течение на времето забавяме темпото. Изтеглянето трябва да е постепенно. За месеците, които ще прекарат тук, останалите трябва да поддържат пълноценен стопански живот. Заселването е само в началния си етап. По-голяма част от евакуираните са все още в лагери по съседни планети. Срещат се, естествено, неизбежните затруднения.

– Кога ще отпътува последният човек?

– Никога.

– Не те разбирам.

– Пълномощникът помоли неофициално за разрешение да остане. Получи го, естествено, пак неофициално. Няма да разпространяваме

вестта за това.

– Остава значи? – Не можеше да се примири Рик. – Но защо?

– Не мога да ти кажа – каза Джунц, – но ми се струва, че ти го обясни сам, докато говореше за Земята. Изпитва чувства, много сходни с твоите. Твърди, че не може да понесе мисълта Флорина да загине в самота.

КРАЙ

© 1952 Айзък Азимов
© 1991 Теодора Давидова, превод от английски

Isaac Asimov
The Currents of Space, 1952

Източник: Библиотеката на Александър Минковски
Редакция: Mandor, 2009 (#)

Издание:

Айзък Азимов. Космически течения
Издателство „Георги Бакалов“, Варна, 1991
Поредица „Библиотека Галактика“ №110
ISBN: 954-418-012-5

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1697>]